

సంపుటి: 73 సంచిక: 18 పుటలు: 52

జాగృతి

కవి 5121 - శ్రీ శార్వరి మాఘ బ. దశమి

08-14 మార్చి 2021

వెల: ₹15/-

నాయిక..వలిక

జాగృతి చందాను చెల్లించడానికి పక్కనున్న క్యూఆర్.కోడ్ను మీ మొబైల్‌తో స్కాన్ చేయండి. లేదా <http://payit.cc/14814> అని బ్రౌజర్‌లో టైప్ చేయండి.

73 ఏళ్లుగా వెలువడుతున్న జాతీయ తెలుగు వారపత్రిక

నవయుగభారతి 'అక్షయపాత్ర' పథకానికి పోషకులుగా ముందుకురండి తెలుగుపాఠకులకు ఉత్తమ సాహిత్యాన్ని అందించటంలో భాగస్వాములు కండి

కొన్ని పుస్తకాలు చిన్నవి కావచ్చు. కాని చదివిన వారిలో మంచి ఆలోచనలను

ప్రవేశపెట్టి వారి జీవితాలను సక్రమపథంలో నడిపించగలవు. అటువంటి పుస్తకములు ఎక్కువ సంఖ్యలో ముద్రితమై, తక్కువధరకు నిరంతరంగా లభిస్తూ ఉండాలి. ఇది జరగాలంటే మార్కెట్ ఆర్థికసూత్రాలకు అతీతంగా ఆ పుస్తకాల ముద్రణకు ప్రత్యేక పోషణ ఉండాలి. ఎంపిక చేయబడిన పుస్తకములకు దాదాపుగా 50% శాతం వ్యయాన్ని తిరిగితిీసుకొనని పెట్టుబడిగా సమకూర్చాలని, తద్వారా పుస్తకం వెలను 30 శాతంవరకు తగ్గించాలని నవయుగభారతి ఆలోచిస్తున్నది.

కొన్ని పుస్తకాలు బృహత్తరమైనవి. తగినంత సంఖ్యలో అమ్ముడుపోగలవని నమ్మకం కలిగితే వాటిని అనువదించజేయటమూ, ముద్రించి మార్కెట్లోకి తీసికొనిరావటమూ సాధ్యమవుతుంది. ఆ నమ్మకం లేకపోతే ఆ పుస్తకాలను తెలుగులో ప్రచురింపజేయటం దుష్కరమవుతుంది. కాబట్టి ఎంత బరువైన పుస్తకమైనా, కొనేందుకు తగినంత సంఖ్యలో సిద్ధంగా ఉన్నవారిని సమకూర్చుకోవాలనే ఆలోచిస్తున్నది. **ఈ రెండు ఆశయాల సమన్వయరూపం ఈ అక్షయపాత్ర పథకం.**

ప్రతి తెలుగు కుటుంబం నుండి కనీసం ఒక్కరైనా ముందుకు రావాలని మా విన్నపం. మీరు చేయవలసింది. 10,116 రూ.లు పోషకసభ్యత్వంగా చెక్కు ద్వారాగానీ, బ్యాంకు (ఆన్లైన్) ద్వారాగానీ చెల్లించటం. మీ ఫోటోను, చిరునామా, ఫోను నెంబరు మొదలైన వివరాలను తెలియజేయటం. దీనికి నవయుగభారతీనుండి రశీదు పంపబడుతుంది. పది సంవత్సరములలోగా 15 వేల రూపాయల వెలగల్గిన క్రొత్తగా ప్రచురింపబడే పుస్తకాలు అనేక విడతలుగా 3 లేదా 4 నెలల వ్యవధితో రిజిష్టరుపోస్టులో మీకు పంపబడుతాయి.

అదనంగా ప్రతులు కావాలని మీరు కోరుకుంటే 25% తగ్గింపుతో మీకు అందజేయబడతాయి (రవాణావ్యయం మీరే భరించవలసి ఉంటుంది). ఒకవేళ 15వేల రూపాయల వెలగల కొత్త పుస్తకాల ప్రచురణ పదిసంవత్సరాలకంటే ముందుగానే పూర్తయి, అవి మీకు అందజేయటం జరిగినపుడు మీ పోషక సభ్యత్వాన్ని నవీకరించుకోవలసిందిగా కోరగలము.

ఈ ఆర్థిక సంవత్సరంలో కనీసంగా వేయిమందిని పోషక సభ్యులుగా చేర్చుకోగలమన్న విశ్వాసంతో ఈ విజ్ఞప్తి వెలువరిస్తున్నాం. మధ్యలో విరమించుకోవటం ఉండదని, మీకు ఏవిధమైన నష్టం కలగనిరీతిలో, మీ సంతృప్తిని చూరగానేలా ఉత్తమగ్రంథాలను వెంటవెంటనే ప్రచురించి అందీయగలమని హామీ ఇస్తున్నాము.

ఇప్పటివరకు పోషకసదస్యులుగా చేరనివారు ఇప్పుడైనా త్వరపడండి. ఎందుకంటే ఇది మీ విజ్ఞతకు గీటురాయి. మీరు సభ్యులు అయితేనే మరో పదిమందికి చెప్పగలరు.

రండి ! భారతీసేవలో కదలిరండి !!

డా. వడ్డి విజయసారథి
సమన్వయకర్త-సంపాదకుడు
9493173187

నేతి క్షీరసాగర్
కార్యదర్శి
9440543725

ఓంప్రకాశ్ ఝండర్
కోశాధికారి
9247114011

చెక్కులు పంపడానికి, ఉత్తరప్రత్యుత్తరాలకు చిరునామా:
నవయుగభారతి, జాగృతి భవనం,
3-4-288/4/1, లింగంపల్లి, కాచిగూడ, హైదరాబాద్ - 27
nksagar@gmail.com

సేవింగ్స్ బ్యాంకు అకౌంట్ నెం : 0418408438
IFSC Code : IDIB000B052,
Indian Bank, Barakathpura, Hyderabad
చెక్కులు/నగదుబదిలీ 'నవయుగభారతి' పేరున పంపాలి.

మహాశివరాత్రి శుభాకాంక్షలతో...

నేటి బాలలే రేపటి పౌరులు

- ➔ డబ్బులు లేకనో, ఆధునిక వైద్యం అందుబాటులో లేకనో తల్లిదండ్రులు చిన్నారులను కోల్పోకూడదన్న మహాశివరాత్రి ఆశయంతో 2012 సం.లో ఈ సంస్థను నెలకొల్పాం.
- ➔ మరణం అంచుదాకా వెళ్లిన చిన్నారులను రక్షించడానికి ఈ సంస్థ సాయం అందిస్తున్నది.
- ➔ చదువు ఈ దేశంలోని ప్రతి చిన్నారికి హక్కు అని భావిస్తూ అందుకు కూడా ఫౌండేషన్ తనవంతు సాయమందిస్తున్నది. ఈ కలను సాకారం చేసుకోవడానికి సీఎస్ ఆర్ సంస్థతో కలిసి పనిచేస్తున్నది.

అనారోగ్యం, పేదరికం పిల్లల ఎదుగుదలకు అడ్డంకిగా మారరాదన్న సంకల్పంతో, అర్వింద్ ధర్మపురి ఫౌండేషన్ ద్వారా ఈ సంచిక వెలువడే సమయానికి 149 పసి ప్రాణాలు కాపాడారు

Printed & Published by **Nagol Sreenivas Reddy** on behalf of **Jagriti Prakashan Trust** and printed at Kala Jyothi Process Ltd, 1-1-60/5, Musheerabad, RTC 'X' Road, Hyderabad-500 020. And published at Jagriti Bhavan, 3-4-228/4/1, Lingampalli, Kachiguda, Hyderabad -500 027.

Editor : Dr. Goparaju Narayana Rao.

**సంపాదక మండలితో సంప్రదింపుల కోసం
(ఉ॥ 11 నుండి సా॥ 6 గంటల మధ్య)**

కె. దుర్గారెడ్డి	అసోసియేట్ ఎడిటర్	9959310103
కె. హరీష్	సబ్ ఎడిటర్	9959991304

డిజైనర్లు : సిహెచ్. కుమార్, జి. తుకారాం

జాగృతి చందా - సూచనలు

5 సం॥ల చందా రూ.3000, సంవత్సర చందా రూ.650, విడి ప్రతి రూ.15

- ♦ అద్రసులో పేరు, ఇంటి నెం., గ్రామం, మండలం, జిల్లా, పిన్కోడ్, మొబైల్ నెం. సమగ్రంగా ఉండాలి. లేకుంటే కంప్యూటర్ ఆమోదించదు.
- ♦ తాత్కాలిక రసీదు చేరిన 15 రోజుల తర్వాత చందా నెం., ప్రారంభ తేది వివరాలు మీకు ఎస్.ఎం.ఎస్. చేస్తాం. ఆ వెంటనే సంచిత కూడా అందుతుంది. మీరు చందా నెం. నోట్ చేసుకోవాలి.
- ♦ పత్రిక అందకపోతే వెంటనే సంప్రదించగలరు. చిరునామా మారితే కార్యాలయానికి విధిగా తెలపండి.

చందా కట్టించే వారికి సూచనలు :

- ♦ చందాలు పహాలు చేసి పంపేవారు తమ పూర్తిపేరు, సెల్ నెం. రాయాలి.
- ♦ రసీదుపై చందాదారుని పూర్తి చిరునామా, పిన్కోడ్, సెల్ నెం., ఈమెయిల్ ఉండాలి. వివరాలు jagritiweeklysub@gmail.comకు మెయిల్ చేయాలి.
- ♦ ఆన్లైన్/చెక్ ద్వారా కూడా చెల్లించవచ్చు. డబ్బు పంపాక 040-27561453/ 9959997013 సంబర్ధకు తెలియజేయాలి.
- ♦ మరిన్ని వివరాలకు చందాపుస్తకంలో మొదటి రసీదు వెనుక చూడగలరు.

చందా పంపవలసిన చిరునామా :

- ♦ 3-4-228/4/1, కాచిగూడ, హైదరాబాద్-500 027.

జాగృతి బ్యాంకు ఖాతా వివరాలు :

- ♦ A/c Name & No. Jagriti Prakashan Trust, 920010061405325, Axis Bank, Kothapet Branch. IFSC : UTIB0002157, PAN : AAATJ3829L
- ♦ చెక్కు డిడిపై Jagriti Prakashan Trust అని ఆంగ్లంలో రాయాలి.

**మార్కెటింగ్, సర్క్యులేషన్, వ్యాపార ప్రకటనల వివరాల కోసం
(ఉ॥ 11 నుండి సా॥ 6 గంటల మధ్య)**

బి. నాగరాజు సర్క్యులేషన్ మేనేజర్ 040-27561453/9959997013

భౌరతీయ జనతా పార్టీని ప్రజాస్వామ్య పంథాలో ఓడించే సత్తా తమకు లేదని ఆ పార్టీ వ్యతిరేకులు ఏనాడో నిర్ధారణకు వచ్చేసారు. కాబట్టి భారతదేశ స్వరూపాన్ని సామరస్యాన్ని వక్రీకరించి, ఆ నెపం బీజేపీదేనని నమ్మిస్తే చాలునన్న దురాలోచనకు వచ్చినట్టు కనిపిస్తోంది. దేశంలో మిగిలిన మరొక జాతీయ రాజకీయ పక్షం కాంగ్రెస్ వైఖరి, పశ్చిమ బెంగాల్ తన సొంత జాగీరేనన్నట్టు వ్యవహరిస్తున్న తృణమూల్ కాంగ్రెస్ వైఖరి అంతటి నైచ్యానికి దిగజారిన దాఖలాలు కనిపిస్తున్నాయి. ఎన్నికలు సమీపించే కొలదీ కొన్ని పార్టీలలో ఇలాంటి పైత్యాలు తారస్థాయికి చేరిపోతూ ఉంటాయి. దశాబ్దాల పాటు తపించి సాధించుకున్న దేశ ఐక్యత ఏమైపోయినా ఫరవాలేదు, స్వాతంత్ర్య సాధన కోసం జరిగిన త్యాగాలూ, రక్తతర్పణలూ బూడిదలో పోసిన పన్నీరైనా లెక్కలేదు. కానీ ఎన్నికలలో గట్టెక్కితే చాలునన్న అధిమాధమ రాజకీయాలకే వాళ్లంతా అంకితమవుతున్నారు.

‘బెంగాలీలు తమ ఆడుపడుచే (అధికారంలోకి) రావాలని కోరుకుంటున్నారు’ అంటూ ఒక నినాదం అందుకున్నారు, తృణమూల్ కాంగ్రెస్ నాయకురాలు, ముఖ్యమంత్రి మమతా బెనర్జీ ఫిబ్రవరి 20న అధినేత్రి చేసిన ఈ సూత్రీకరణకు మరింత మెరుగులు పెడుతూ ఆ పార్టీ నాయకుడు పార్థా ఫటర్జీ, ‘బయటివాళ్లు’ వద్దు అని వాక్రుచ్చారు. అంటే అధినేత్రే తన అంతరంగంలోని మాటను ఇలా ఓ తైనాతీ చేత పలికించినదని వేరే చెప్పక్కరలేదు. కొన్ని సందర్భాలలో అయితే కొన్ని లక్షణాలు చెప్పి, అక్కడి నుంచి బెంగాల్ ను పాలిస్తామంటే సహించం అంటూ రంకెలు వేశారామె. గుజరాత్ వారు పాలిస్తే బెంగాలీలు సహించరని ఆ రంకెలలోని ధ్వని. ప్రజాస్వామ్యంలో ఒక పార్టీకి జనం ఓట్లు వేస్తారు. ఆ పార్టీ నుంచి ఎన్నికైన ప్రజాప్రతినిధులంతా కలసి రాష్ట్ర, లేదా దేశ నేతను ఎన్నుకుంటారు. ఆయన ఏదో ఒక రాష్ట్రానికి చెంది ఉంటారు. అంతమాత్రాన ఆయన రాష్ట్రం దేశం మీద స్వారి చేస్తుందని చెప్పడం విద్వేషాలనూ, విభేదాలనూ ఎగదోయడం కాదా?

శాలివాహన 1941 శ్రీ శార్వరి మాఘ బసవక దశమి

**ముఖపత్ర కథనం
నాయిక.. ఏలిక**

లోపలి పేజీలలో...

జాతీయం

మాధ్యమాలకు ముగుతాడు

12లో

**పొరకులకు, ప్రకటనకర్తలకు,
ఏజెంట్లకు షేషేగేశేషేరాష్ట్ర
సుభాకాంక్షలు**

పరమ శివుని పంచారామాలు 24లో

జాగృతి

సంపాదక్రియం

అమె కంటే ఘనుడు కాంగ్రెస్ రాహులుడు. ఫిబ్రవరి 23న కేరళలో జరిగిన ఒక సభలో ఈ యువరాజు ఏం మాట్లాడారో విని జాతి ముక్కున వేలేసుకుంది. పదిహేనేళ్లు ఉత్తర భారతంలో రాజకీయాలు నడిపి కేరళ వస్తే, రాహుల్ కి గొప్ప సాంత్వనం దొరికిందట. ఇక్కడివారు (కేరళీయులు) ప్రతి విషయాన్ని లోతుగా ఆలోచిస్తారట, విషయాల పట్ల పై పై పరిజ్ఞానం లేదా, మిడిమిడి జ్ఞానంతో ఉండరట. రాహుల్ సరిగ్గా ఇలాంటి వ్యాఖ్యనే అమెరికాలో విద్యార్థులతో మాట్లాడినప్పుడూ చేశారు. తనకు కేరళ వెళ్లడమంటే మక్కువట. ఇది ముమ్మాటికీ ఉత్తర, దక్షిణ భారతదేశాల మధ్య

ఏం మాట్లాడుతున్నారు వీళ్లు?

విభేదాలు సృష్టించడమేనని బీజేపీ విమర్శిస్తే తప్పు పట్టవలసినదేమింది? రాహుల్ వాగుడు గురించి సొంత పార్టీ పెద్దలే నీళ్లు నమలవలసి రావడం వాస్తవం కాదా? ఆ వ్యాఖ్యలోని ప్రమాదాన్ని గులాం నబీ అజాద్ గమనించారు. కాంగ్రెస్ పార్టీ లే, లద్దాఖ్ దగ్గర నుంచి ఏ ప్రాంతాన్నయినా, ఏ మతాన్నయినా, ఏ సంస్కృతినయినా సమానంగా చూస్తుందని జమ్మూలో వివరణ ఇచ్చారు. కాంగ్రెస్ చీలికను మరింత స్పష్టం చేసిందని దేశమంతా భావిస్తున్న ఇరవైముగ్గురు అసమ్మతినేతల సమావేశంలోనే గులాం నబీ, తమ నేత కానీ నేత రాహుల్ అజ్ఞానం గురించి ఎలాంటి శషభిషలు లేకుండా చెప్పారు. ఇంగిత జ్ఞానం లేనివారు చేసే ఇలాంటి వ్యాఖ్యలు పార్టీకే కాదు, ఈ దేశానికీ, ఈ దేశ సమైక్యతకు ఎంత చేటు చేస్తాయో గుర్తించేవారు

కాంగ్రెస్ లో ఉన్నందుకు సంతోషించవలసిందే. అయితే వారు అక్కడ ఎంతకాలం ఉండగలరో మాత్రం ఇప్పుడు ఎవరూ చెప్పలేరు.

నిజానికి దేశ ఐక్యతకూ, సామరస్యానికీ ముప్పు తెచ్చే ఇలాంటి ప్రమాదకర వ్యాఖ్యలు చేసే అలవాటు కాంగ్రెస్ పార్టీలో కొంతకాలంగా యథేచ్ఛగా సాగుతోంది. 2018లో కర్ణాటక అసెంబ్లీ ఎన్నికల వేళ నాటి ముఖ్యమంత్రి, ప్రదేశ్ కాంగ్రెస్ అధ్యక్షుడు సిద్ధరామయ్య చేసిన నిర్వాకాలు అలాంటివే. ప్రధాని నరేంద్ర మోదీ, ఉత్తరప్రదేశ్ ముఖ్యమంత్రి ఆదిత్యనాథ్ పార్టీ ప్రచారం కోసం కర్ణాటక వెళ్తే 'ఉత్తర భారత దిగుమతి' అంటూ ఆయన నోరు పారేసుకున్నారు. అసలు ఆ ఎన్నికలకు కాస్త ముందు ఆయన చేసిన ఇంకొక చేష్ట ఎలాంటిది? కర్ణాటకకు ప్రత్యేక పతాకమంటూ వేరే పతాకావిష్కరణ గావించారు. ఓట్లు గెలుచుకునే పద్ధతి ఇదేనా? గుజరాత్ లో ఒక స్టేడియంకు పటల్ పేరు తొలగించి మోదీ పేరు పెట్టడం ఏమిటని ప్రశ్నిస్తోంది కాంగ్రెస్. సంస్థానాలను విలీనం చేసి భారతావనిని ఒకే దేశంగా, సర్వసత్తాక రాజ్యాంగా నిర్మించడానికి ఆ మహనీయుడు చేసిన కృషి ఇలాంటి వికృత చేష్టలు చేస్తున్నప్పుడు వాళ్లకి గుర్తుకు రావడం లేదు. తమిళనాడును పట్టి పీడిస్తున్న డీఎంకేతో, ద్రవిడనాడు మీద భ్రమలు కోల్పోని స్టాలిన్ తో ఇప్పుడు కాంగ్రెస్ జత కట్టింది. ప్రత్యేక ద్రవిడనాడు డిమాండ్ ను సమర్థించేందుకు దక్షిణాది రాష్ట్రాలన్నీ ఏకం కావాలని ఆ ప్రబుద్ధుడు ప్రగల్భించాడు. ఇవన్నీ చూస్తుంటే జిన్నా వాదాన్ని పునఃప్రతిష్టించాలన్న తపనే కనిపిస్తుంది.

ప్రభుత్వ విధానాలు నచ్చకపోతే విమర్శించే హక్కు రాజ్యాంగమే ఇస్తోంది. అధికారం నుంచి దింపడానికి బ్యాలెట్ ఉంది. కానీ బీజేపీని అధికారం నుంచి దింపడమన్న పేరుతో స్వాతంత్ర్యోద్యమ స్ఫూర్తిని, రాజ్యాంగ పంథానీ ధ్వంసం చేయడం సరికాదు. ఎన్నికలలో నెగ్గడానికీ, ప్రభుత్వ వ్యతిరేకోద్యమాలలో పైచేయి సాధించడానికీ ఖలిస్తాన్ వాదులకూ, చైనా మద్దతుదారులకూ, భారత వ్యతిరేకులకూ వంత పాడడం విజ్ఞత కాదు. ఇదైనా గుర్తించాలని ఆశిద్దాం. ★

08 మార్చి 2021, సోమవారం

అసతో మా సద్గమయ తమసో మా జ్యోతిర్గమయ మృత్యోర్మా అమృతంగమయ - బృహదారణ్యకోపనిషత్

ప్రత్యేక వ్యాసం
దురాక్రమణ చైనా నైజం

కథ
కరోనా - ఓ ప్రేమకథ
- రాజేష్ ఖన్నా

32లో

యాత్ర
చల్లబీ యాత్ర..
వెచ్చటి జ్ఞాపకం

వందేళ్ల ఖిలాఫత్ ఉద్యమం-1
చర్చలోకి!

40లో

ఓటు బ్యాంకు రాజకీయం! (తెలంగాణ)	- 14
'మున్సిపాల్స్'లో పంచాయతీ వాసనలు (ఆంధ్రప్రదేశ్)	- 16
నిర్లక్ష్యం పహిస్తే ముప్పే! (జాతీయం-1)	- 18
ప్రపంచానికి దారి చూపేది భారతదేశమే	- 20
ఈ తప్పు సరిదిద్దాలి (కన్నీటి జ్ఞాపకం)	- 29

ప్రయివేటీకరణ పరిష్కారమా?	- 38
బాలజాగృతి	- 46
వారఫలాలు	- 48
పదరసం	- 49
జీవన చదరంగం నేపథ్యంలో 'చెక్' (సినిమా)	- 50

భారతనారి- కాంతికి అవతరణం, సృష్టికి అలంకరణం, ప్రజావళికి జాగరణం. రాగమయ ప్రకృతి లోకంలో ఆమె ప్రతి పదమూ రస వైభవమే, ఇంటింటినీ వెలిగించే నిరుపమ దీప ప్రకాశమే. జీదల మొర అలకించినా, ధర్మబద్ధంగా పరిపాలించినా, భాగ్యాలు పండించినా, పురోగతిని కలిగించినా... అన్నీ ఆమె. స్పందించడం, ఖండించడం, దండించడం సమస్తం తెలిసి మనలే మహిళామణి- మంగళ విజయవాణి, పలు కళల కల్పాణి. నాయక రాణి, వికాస వాహిని, సాహిత్య వని, సంగీత రసధునిగానే కాదు... వ్యవసాయ, న్యాయ, పారిశ్రామిక, వాణిజ్య, విద్య, వైద్య, ఆర్థిక, సమాజ సేవ, రక్షణ, హక్కుల పరిరక్షణ, రవాణా, చలనచిత్ర, సంక్షేమ, క్రీడాది రంగాల్లోనూ లలనే మిన్న. తన ప్రాతినిధ్యం సమర్థం, మమేకం ఆదర్శమయం, నిర్ణాయక శక్తి సంపన్నం, నేతృత్వం స్ఫూర్తిదాయకం. సాధికారతకు పర్యాయపదంగా నిలిచిన వనిత నవాభ్యుదయ సంకేత. ఆ మగువ సారధ్యంతో మాత్రమే జాతి తేజో మూర్తి, రాజత కీర్తి అవుతుందని ఐక్యరాజ్య సమితి సైతం ప్రగాఢంగా నమ్ముతోంది, దృఢంగా సాగుతోంది. అందుకే ఈ అంతర్జాతీయ వనితా దినోత్సవ (మార్చి 8) ప్రధాన అంశంగా 'సర్వత్రా మహిళా నాయకత్వం' అని ప్రకటిస్తూనే, కరోనాపై పోరు నేపథ్యంలో వైద్య సేవలన్నింటికీ పెద్దపీట వేసింది. కరుణారస పరిపూరిత హృదయా, మమతామయ మానవతా నిలయా అంటూ పురోగమన జయకేతనం ఎగురవేసింది. మునుపు ముదితల సమానతకు నినదించిన ఐరాస ఇప్పుడు రంగాలవారీ నాయకత్వ పటిమకే అత్యధిక ప్రాధాన్యమిచ్చి పాలిక-ఏలిక అతివేసని ఢంకా కొట్టి చాటుతోంది.

నాయిక.. ఏలిక

మహిళా దినోత్సవానికి శతాబ్దికి పైగా సుదీర్ఘ చరిత్ర ఉంది. ఇది తొలి నుంచీ స్త్రీ చైతన్యాన్ని పెంచి పోషించే వ్యవస్థీకృత ప్రపంచ ప్రక్రియ. మొదట్లో శ్రామిక సంక్షేమం ప్రముఖంగా ఉంది, సామాజిక రాజకీయ ఆర్థిక ప్రయోజనాలతో ముడిపడి కొనసాగేది. అప్పట్లో ఒక్కో దేశం ఒక్కో విధంగా వేరుక నిర్వహణ చేపట్టేది. అనంతర క్రమంలో సమాన హక్కుల సాధన అంశానికి తెరలేచింది. సెయింట్ పీటర్స్ బర్గ్ వేదికగా నాడు మార్చి నెలలో ఒక రోజున మహిళా లోకమంతా ఒక్క తాటిపై నిలచి భారీ ప్రదర్శన నిర్వహించింది. అప్పటి నుంచే ఏటా నిర్వహణకు శ్రీకారం చుట్టడం, మన దేశంలో అది బలవత్తరంగా మారడం...

ఇదంతా గతం చెబుతున్న సత్యం. గుజరాత్ లోని అహ్మదాబాద్ లో ఆ రోజుల్లోనే అతివల కార్మిక సంక్షేమ సంస్థ ఏర్పాటైంది. అలనాటి వనితా నేతల్లో కెప్టెన్ లక్ష్మి సెహగల్ ఒకరు. సంఘసేవికగా, అంతకు ముందే నేతాజీ సుభాష్ చంద్రబోస్ ఉపన్యాసాల వల్ల స్వాతంత్ర్య సమరంలో దూకిన పోరాట యోధగా ఆమె చిర పరిచితురాలు. అజాద్ హింద్ ఫౌజ్ మహిళాదళాలకు కెప్టెన్ హోదా సాధించి, వైద్యురాలి గానూ అనేక సేవా సహాయ సహకారాలు అందించారు. భారత రాష్ట్రపతి పదవికి పోటీ చేసిన తొలి మహిళగానూ ఎందరికో గుర్తుండే ఉంటారు. తదుపరి పరిణామాల్లో రాజ్యసభ సభ్యురాలు కూడా. అప్పటి నాయకుల్లో మరొకరైన సారాబాయి ఇంకెవరో

నిర్మలా సీతారామన్ (కేంద్ర ఆర్థిక మంత్రి)

సౌమ్య స్వామినాథన్ (ఓబిసాహాయ్)

జంధ్యాల శరత్బాబు సీనియర్ జర్నలిస్ట్

కాదు, ఆమె సాక్షాత్తు 'భారత అంతరిక్ష కార్యక్రమ పితా' పేరొందిన శాస్త్రవేత్త విక్రం సారాభాయ్ కి సమీప బంధువు. పెద్దక్క గానూ ఆ వనితా నేతను పిలిచేవారు. తొలిగా ఆడపిల్లల విద్యాలయాన్ని స్థాపించిన తాను పరిణామాల తదుపరి కార్మిక ఉద్యమంలోకి చేరుకుని ఘన విజయాలనెన్నింటినో సముపార్జించారు. మహిళా ఉత్సవమనగానే తలపులోకి చేరే మరో పేరు - బేతా పోజ్నియక్. ఈ హక్కుల ఉద్యమకారిణి ముందరి దశలో నటీమణి. అటు తర్వాత దినోత్సవ నిర్వాహకత్వానికి అమెరికాలో సాధికార పరిగణన సంపాదించింది ఆమె.

ప్రచారాంశాల పరంపర

హింసారహిత ప్రపంచం, శాంతి కోసం కృషి, లింగ సమానత్వం, సరి సమాన హక్కులు - అవకాశాలు, సమున్నత విద్య, శిక్షణ వంటి మరెన్నో ప్రచారాంశాలు ఏటేటా వేడుకలకు జత చేరాయి. చారిత్రక నిర్మాణ రంగంలో ఆడవారి ప్రశస్తిని గుర్తించి గౌరవించాలని దశాబ్ది క్రితమే పిలుపునిచ్చింది అమెరికా. మరో సందర్భంలో ప్రత్యేక నాణేన్ని విడుదల చేసింది ఆస్ట్రేలియా. సమితి 2012లో 'గ్రామీణ మహిళా స్వశక్తికరణ'ను విస్తార ప్రచారానికి తెచ్చింది. మరో రెండేళ్లకు స్త్రీ సమానత్వమే అందరికీ హితం అనేది అంతటా మారుమోగింది. ఇంకా కొన్ని స్థితిగతుల దరిమిలా క్షినికల్ శాస్త్రవేత్త సౌమ్య స్వామినాథన్ రంగ ప్రవేశం చేశారు. శిశువైద్యంలో ఖ్యాతి గడించిన ఆ భారతీయ సంతతి వనితా రత్నం రెండేళ్ల కిందటి దాకా ప్రపంచ ఆరోగ్య సంస్థలో కీలక వైద్య నిపుణురాలు. తమిళనాడు స్వస్థలమైన ఆమె సంస్థ పథకాల డిప్యూటీ డైరెక్టర్ జనరల్ హోదా అలంకరించారు. నిరుడు హైదరాబాద్ కేంద్రంగా జీనోమ్ వ్యాళి సంబంధిత భారత్ బయోటెక్ సంస్థ ఉత్సవంలో సౌమ్య మాట్లాడిన అంశాలేమిటో అందరికీ గుర్తుండే ఉంటాయి. కరోనా నిరోధ, నివారణ వ్యాక్సిన్ అవసరాలపై దేశీయంగా, ప్రపంచవ్యాప్తంగా సవివర చర్చ అన్ని కోణాల్లోనూ జరిగిపోతున్నా ఆనాడే ఆమె తేల్చి చెప్పారు. వ్యాధి ఎవరికి ఎక్కువగా వస్తుందనేది వైద్య పరిశోధనల ద్వారా అందరూ తెలుసుకోవాలన్నదే తన హెచ్చరిక.

పట్టణాల్లో, నగరాల్లో తీసుకోవాల్సిన ముందు జాగ్రత్తలను విశదీకరించారు. బాధితుల సమ్మకాన్ని వమ్ముచేయకుండా అప్రమత్తత వహించాలని, భద్రతకే తొలి ప్రాముఖ్యమివ్వాలని ఆమె వైద్య సలహా. వైరస్ కు వ్యాక్సిన్ వచ్చినప్పటికీ, కనీసం రెండేళ్లపాటు జాగ్రత్తగా పూర్వాపర పరిశీలన జరపాలన్నారు. టీకా పని సామర్థ్యంపై సంస్థాగతంగా రూపొందించిన విధి విధానాలనూ సౌమ్య తేటతెల్లం చేశారు. అన్నింటికంటే మిన్నగా, కరోనా నియంత్రణ మీద దేశ ప్రజలను జాగృతం చేయాలన్న ఆమె పిలుపు ఏ ప్రభుత్వానికైనా శిరోధార్యమే. వ్యాధి తీవ్రతను, మరణాల సంఖ్యను తగ్గించే ఔషధాలపరంగా ఆమె చెప్పిన మాటలు, చేపట్టిన చర్యలు ఇప్పటి దినోత్సవ

సందర్భంలో ఎంతైనా అభివందనీయాలి.

తరగని ఘన చరిత్ర

భారతీయ వనిత పరిపూర్ణ. జాతి పరువు నిలబెట్టేది, మహాభ్యుదయానికి హాకతి పట్టేది, గౌరవాదరాలకు జేజేలు పలికేది అన్నీ ఆమె కాక ఇంకెవరు? ఎంత కఠోర పరీక్షా కాలమైనా, అనుక్షణ నిరీక్షణమైనా ఆ ఓరిమి, బలిమి తనకు మాత్రమే సొంతం. ఎంచుకున్నది ఏ రంగమైనా, ఎదురయ్యేది ఎటువంటి స్థితి అయినా తనది చెక్కుచెదరని చేప. భాగ్యలక్ష్మిగా వెలుగొందే స్వర్ణ లతిక. భారత జాతి కీర్తిని ఖండాంతరాలు దాటించిన, దాటిస్తున్న పలు రంగాల నారీమణుల సవివర చిత్రణను ఒక్కసారి అవలోకిద్దామా!

సుమిత్రా మహాజన్

నజ్మా హెచ్చుల్లా

అనందీబెన్

స్మితీ ఇరాని

మీనాక్షీ ఛోప్రీ

హేమామాలిని

సుషైల్ స్వరాజ్

కేంద్ర ప్రజా వ్యవహారాలు, భారత విదేశాంగ శాఖలతో పాటు సమాచార, ప్రసార రంగాల్లోనూ తనదంటూ విలక్షణత నిలబెట్టుకున్న మణిపూస సుషైల్ ఈమె వాజపేయి, నరేంద్ర మోదీ మంత్రివర్గాల్లోనూ సభ్యురాలిగా అసాధారణ సమాజసేవ చేశారు. వాటన్నిటి పర్యవసానంగానే దేశంలోనే అత్యున్నతమైన పౌర పురస్కారం పద్మ విభూషణ్ అర్జుణయ్యారు. భారత మహిళా రాజకీయ నేతల్లో ఎంతో పేరెన్నిక గన్న తాను ఆ రంగ ప్రవేశానికి ముందు - విద్యార్థి సంఘం నాయకురాలు. ఎన్నో ఉద్యమాలు చేపట్టిన ఆమె ఆ తర్వాత హరియాణా శాసనసభలో తొలి అడుగు మోపారు. కేంద్రంలో ఉండగా విభిన్న సమస్యల పరిష్కారానికి తన న్యాయ శాస్త్ర పరిజ్ఞానాన్ని అన్నివిధాలా వినియోగించుకున్నారు. సంపూర్ణ సామర్థ్యంతో రాణించిన తను ఇదివరలో ఢిల్లీ ముఖ్యమంత్రి పదవి చేపట్టిన మొట్టమొదటి మహిళగా రికార్డు నెలకొల్పారు. ఆరోగ్యం-కుటుంబ సంక్షేమం, పార్లమెంటరీ శాఖలను నిర్వహించిన రాజకీయవేత్తగా కూడా ఆ పేరు చిరస్థాయిని ఉంటుంది.

నిర్మలా సీతారామన్

తమిళనాడు పుట్టినిల్లు, తెలుగు రాష్ట్రం మెట్టినిల్లుగా ఉన్న నిర్మలా సీతారామన్ తొలిగా కేంద్ర మంత్రివర్గంలో ప్రధానమైన రక్షణ, ఆర్థిక శాఖలను అత్యంత సమర్థంగా నిర్వహించారు. పూర్తిస్థాయిలో రక్షణ మంత్రిత్వ శాఖను చేపట్టిన ఘనతా పూర్తిగా ఆమెకే దక్కుతుంది. అంతర్జాతీయ అధ్యయన శాస్త్రంలో పరిశోధన పట్టా పొందిన విశిష్టురాలు. జాతీయ మహిళా కమిషన్ ప్రతినిధిగానే కాక గతంలో ఒక ప్రపంచ స్థాయి వార్తా సంస్థలోనూ ఉద్యోగ బాధ్యతలు నిర్వహించారు. సాధారణ స్థాయి నుంచి అత్యున్నతమైన, కీలకమైన విధులు చేపట్టి మంత్రి

వరకు ఒక్కసారిగా ఎదగడం తన ప్రతిభా పాట వాలకు 'మెచ్చు'తునక. సముచిత రీతిలో మహిళా రిజర్వేషన్ విధానానికి ముందుకు రావడం తన రాజకీయ జీవితాన్నే మేలిమి మలుపు తిప్పిందంటున్న ఈ నేత భారతీయ జనతా పార్టీ అధికార ప్రతినిధి బాధ్యతల నిర్వహణలోనూ చెక్కుచెదరని ముద్ర వేశారు. కేంద్ర బడ్జెట్ సమర్పణ తరుణంలో, ప్రసంగ సందర్భంలో పలువురు పార్లమెంట్ సభ్యుల ప్రశంసకు పాత్రులయ్యారేమి.

సుమిత్రా మహాజన్

అనేకసార్లు మధ్యప్రదేశ్ నుంచి పార్లమెంటు సభ్యురాలిగా ఎన్నికైన మేటి నాయకి. స్వస్థలంలో అందరి చేతా పెద్ద సోదరిగా పిలిపించుకునే మధుర భాషిణి. ఈమె రాజకీయ ప్రస్థానం చాలా సుదీర్ఘ రీతిని సాగింది. విశ్వవిద్యాలయం నుంచి న్యాయశాస్త్ర పట్టా పొంది అనంతరం అదే వృత్తిని చేపట్టిన సుమిత్ర తర్వాత ఇండోర్ నగర పాలక సంఘం ప్రజా ప్రతినిధిగా రాణించారు. లోక్ సభకు వరుసబెట్టి విజయాలు సాధించడం, ఏళ్ల పర్యంతం కేంద్ర మంత్రివర్గంలో సభ్యురాలిగా పనిచేయడం ఎంతో ప్రత్యేకత. భారతీయ జనతా పార్టీలో విశేష పాత్ర వహించిన నేపథ్యంలో మహిళా స్పీకర్ పదవికి అంతకాలమూ వన్నె తెచ్చి తానేమిటో అందరి ఎదుటా నిరూపించుకున్నారు. ఇదివరలో కేంద్ర మంత్రిగా వ్యవహరించిన పాలనాపరమైన అనుభవజ్ఞురాలు. తన రాష్ట్రానికి సంబంధించి, పార్టీ ఉపాధ్యక్ష విధులనూ చేపట్టిన కార్యదక్ష మహిళ.

స్మితీ ఇరాని

సంచలనాలకు పర్యాయ పదంగా వెలిగిన ఈ నాయకురాలు మునుపటి రోజుల్లో చిన్నితెర నటి. బాల్యం నుంచి రాష్ట్రీయ స్వయం సేవికా సంఘ సభ్యురాలు. అది తాతగారి వల్ల కలిగిన ప్రభావం.

భాజపాలో చేరిన ఏడాదికే ఢిల్లీ నుంచి పోటీ చేసిన క్రియాశీలి. అంచెలంచెలుగా పార్టీ జాతీయ కార్యదర్శి స్థానానికి చేరుకున్నారు. మహిళా విభాగానికి అధ్యక్షురాలిగా స్థానం సుస్థిరం చేసుకున్నారు. నాడు మానవ వనరుల శాఖకు అమాత్యులయ్యారు. తల్లిదండ్రుల ప్రేమ వివాహం, ప్రాంతాలకు అతీతమైన అనురాగ భావన స్మృతిలో విశాల చింతనకు మూలమయ్యాయి. సాధారణ జీవనం, ఆర్థిక స్థితిగతులు జీవిత వాస్తవికతను బోధించాయి. ఎదురైన కష్టనష్టాలు తన సంకల్ప బలాన్ని పెంచాయే తప్ప తగ్గించలేదు. పెరుగుతూ వచ్చిన ఆత్మదైర్యం ఆమెను రాజకీయ రంగాన ప్రగతిపథంలోనే నడిపించింది, వనితా రత్నంగా దిద్దితీర్చింది. టెలివిజన్ అకాడమీ పురస్కారాలు వరసగా ఐదుసార్లు చేతికందడమే స్మృతి అభినయ ప్రత్యేకతకు ఉదాహరణలు.

నజ్మా హెచ్చుల్లా

విజ్ఞాన శాస్త్రంలో అనేక పరిశోధనలు చేసి, ప్రామాణిక గ్రంథ రచనతో డాక్టరేట్ సాధించిన విశేష ప్రతిభావంతురాలు నజ్మా హెచ్చుల్లా. భోపాల్ కు చెందిన ఈ వివేచనా శీలి ఆనాటి పోరాట వీరుడు మౌలానా అబుల్ కలాం ఆజాద్ కి స్వయంగా మనుమరాలే. వివిధ కారణాలతో భాజపాలో చేరి అక్కడే స్థిరమైన స్థానం సంపాదించారు. ప్రజాదరణ సాధించిన పర్యవసానంలో ఒకటి కాదు - రెండు మార్లు రాజ్యసభకు ఉపాధ్యక్షురాలయ్యారు. అన్నింటికంటే మించి నరేంద్రమోదీ నేతృత్వంలోని మంత్రివర్గంలో ఒకే ఒక ముస్లిం నాయకురాలిగా పేరొందిన మేటి మహిళ. సభ నిర్వహణలో విలువల పరిరక్షణకు తన వంతు కృషిని పదవిలో ఉన్నంత కాలమూ కొనసాగిస్తూ వచ్చారు.

నిర్మలమూ రావు

అగ్రదేశం చైనాతో భారత్ సంబంధాలు

లతా మంగేష్కర్

ఎన్.జానకి

పి.సుశీల

కె.ఎస్. చిత్ర

ఎన్.పి.తైలజ

వాణీ జయరామ్

ప్రేమా ఘోషల్

నిరపమారావు

పద్మావతి

హిమా కోట్లా

ఇంద్ర నాయి

కిరణ్ బెడి

డి. రూప

అనగానే, పాలనా పరంగా ఎవరికైనా వెంటనే గుర్తుకు వచ్చే పేరు ఈమెదే. ఆ దేశంలో భారత రాయబారిగా ఉన్నప్పుడు, ఇక్కడ విదేశాంగ శాఖ కార్యదర్శిగా వ్యవహరించినప్పుడు గతంలో కొన్నిసార్లు చాలా అనర్థకంగా ప్రసంగించారు. నాటి ఆ ప్రభుత్వ విధాన ఉపన్యాస విశ్లేషణను ఎప్పటికీ ఎవరూ అంత సులువుగా మరువలేరు. సంబంధిత మంత్రిత్వ శాఖకు ఒకప్పటి బాధ్యురాలి హోదాలో నిరుపమ సాధించిన కీర్తి ఇంతా అంతా కాదు. ఆ పాటవానికి, పరిజ్ఞానానికి విద్యావ్యవస్థాగత మూలం తను అప్పట్లో చదివిన హార్వర్డ్ విశ్వవిద్యాలయ బోధనలోనే ఉందని అనుకోవాలి. ఎందుకంటే, దరిదాపు 30 సంవత్సరాల నాడు ఆ వర్సిటీలోనే చదివారీమె. భావాలు అనుభవాలు జమిలిగా కలబోసి, భారత్-చైనా దేశాల నడుమ ఉన్న చరిత్ర సంబంధ రాజకీయాలను గ్రంథ రూపంలో వెలువరించారు.

మీనాక్షి లేఖ్

డిల్లీలోని హిందూ విశ్వవిద్యాలయ కళాశాలలో ఉన్నత విద్య అభ్యసించిన ఈమె అటు తర్వాత సుప్రీంకోర్టు న్యాయవాదిగా ఎందరికో ఆత్మీయురాలు. అక్కడి లోక్ సభా నియోజకవర్గం ప్రజా ప్రాతినిధ్యమే కాకుండా- ప్రసిద్ధ పత్రికల్లో వ్యాసాలు, టెలివిజన్ షో లలో ఎన్నో చర్చలు ధాటిగా నిర్వహించిన ధీర. స్త్రీలు పనిచేసే చోట్ల లైంగిక వేధింపుల నిరోధానికి ఏర్పాటైన ముసాయిదా బిల్లు రూపకల్పన సంఘం లోనూ ప్రముఖురాలు. సూటిగా ప్రశ్నించడమే వృత్తి, ప్రవృత్తిగా ఉన్న మీనాక్షి బీజేపీ అధికార ప్రతినిధిగా మొదటి నుంచీ తనదైన స్థాయి గుర్తింపు సాధించారు. రాజకీయ రంగంతో పాటు వివిధ సామాజిక అంశాలపైనే చేసే వ్యాఖ్యలు ఎప్పుడు విన్నా బహు ఆసక్తికరంగా ఉంటుంటాయి. ముదితలు, బాలల

మేలుకు ఎవరు ఏ కార్యక్రమం చేపట్టినా ముందుకొచ్చి మరీ చురుకుగా పాల్గొనడం తన సహజనిర్ద స్వభావం. బ్రెస్ కౌన్సిల్ అధ్యక్షురాలి గానూ బాధ్యతలు వహించి, కాలక్రమంలో మహిళా మోర్చా జాతీయస్థాయి ఉపాధ్యక్షురాలి పదవికి చేరుకోవడం మరింత విశేషమే. వనితా సాధికారతకు రూపుదిద్దుకున్న ప్రత్యేక కార్యబృందం అధ్యక్షురాలిగా ద్విగుణీకృత ఉత్సాహంతో వ్యవహరించారు. అత్యాచారాలు, గృహహింస బాధితుల తరపున వాక్ పటిమతో వాదించి న్యాయ సాధనలో తన సత్తా చాటారు. ఇంకా విలక్షణత ఏమిటంటే, భారత సైన్యంలో శాశ్వత ప్రాతిపదికన మహిళా అధికారుల నియామక అంశంమీద గుకృతిప్పుకోకుండా కోర్టులో వాదన వినిపించడం!

ఆనందీ బెన్

లఖ్ నపూలోని ఔషధ పరిశోధన సంస్థకు చెందిన ఒకప్పటి సీనియర్ శాస్త్ర నిపుణుడు డాక్టర్ ప్రదీప్ రాసిన మేలిమి పుస్తకం - బై బై కరోనా. అరుదైన ఈ వైద్య విశ్లేషణ రచనను అక్కడి రాజ్ భవన్ లో ఆవిష్కరించిన ఉత్తరప్రదేశ్ గవర్నర్ గా ఆనందీ బెన్ ఎన్నటికీ చరిత్రలో నిలిచే ఉంటారు. భారత్-బ్రెజిల్ సంయుక్త కృషి ఫలితమైన గ్రంథాన్ని తదుపరి పనిలో భాగంగా పోర్చుగీస్ భాషలోకి తెస్తారని ఆనాడే సభాముఖంగా ప్రకటించారు. దేశంతో పాటు విదేశాల్లోనూ ప్రాధాన్యం పెరిగేలా ఇతర భాషల్లోకి అనువాద ప్రక్రియ ముమ్మరం కావాలన్నారు. ప్రచురణ విస్తరణకు ఇక్కడ మరెన్నో ప్రణాళికలు రూపొందించాల్సి ఉంటుందన్నారు. భారత ప్రభుత్వ ఆధ్వర్యంలోని శాస్త్ర, సాంకేతిక విభాగం తరపున ముద్రితమైన ఈ పుస్తకావిష్కార సమావేశంలో నాటి ఆనందీ ప్రసంగం చక్కని ఆలోచనాత్మకంగా సాగింది. అటువంటి కీలక సమాచారం ప్రజలందరి

దరికీ చేరడానికి ప్రత్యేక వ్యవస్థ ఏర్పడాలన్నదే ఈమె అంతరంగ తరంగం- ప్రసంగ సారం. విషయమంత టీసీ శాస్త్రీయ రీతి బొమ్మల రూపేణా ప్రదర్శించడం అత్యుత్తమ ప్రయోగమన్నారు. సున్నితమైన భావాల వ్యక్తీకరణకు ఇదే ఏకైక సాధనమన్న తన మాట 'స్వస్థ భారత్' అనే బంగారు బాటకు దారితీసేదే. ఆ రీత్యా పరిశీలించి చూసినప్పుడు, రాజ్యాంగ హోదాలోని ఆనందీ బాధ్యతాయుత ధోరణి మహిళా దీప కళికే మరి.

హిమా కోట్లా

ఎక్కడ ఎన్ని అవాంతరాలు ఎదురైనా అక్కడిక్కడే ధైర్యసాహసాలతో ఎదుర్కొని ముందుకు కొనసాగడమే ప్రతి ఒక్కరి కర్తవ్యమని తెలంగాణ హైకోర్టు మొదటి మహిళా ప్రధాన న్యాయమూర్తి జస్టిస్ హిమా కోట్లా నిశ్చితాభిప్రాయం. మాయదారి మహమ్మారి కరోనా ఇక్కడా అక్కడా అని కాకుండా అనేక చోట్ల బాధాకర అనుభవాలనే మిగిల్చిన సమయంలోనూ న్యాయస్థానం తన విధినిర్వహణకే ప్రాధాన్యమిచ్చిందని... ప్రమాణ స్వీకార అనంతర సభలో అనడం ఈమె నిబద్ధతకు అద్దం పడుతుంది. పరిస్థితులు ఎంత క్లిష్టంగా ఉన్నా, బాధ్యతలను ఎడతెగకుండా వహించడంలోనే అంకితభావన దాగుంటుందని అప్పట్లో అన్నారు. సదవగాహన పెంపొందించడంలో, అనువైన వ్యాధి నియంత్రణ చర్యలకు మూల పాత్ర వహించడంలో తమ కోర్టు క్రియాశీలతను నాడే వివరించి చెప్పారు. అనూహ్య తరుణంలో సైతం న్యాయస్థానాలు ఎక్కడా పని స్తంభించకుండా విధులు కొనసాగించాయన్నారు. పనులన్నీ ఆన్ లైన్ ద్వారా చేయడానికి అందరం ఉమ్మడిగా పరిశ్రమించామన్నారు. వ్యాధి నిర్ధారణ పరీక్షలు, అదే కోవలో చికిత్సలూ విరివిగా ఉండేలా కోర్టులు తీసుకున్న శ్రద్ధ వెనక తనవంతు పాత్రా ఏమిటన్నది చెప్పకనే చెప్పినట్లయింది. ఇదే కాకుండా,

రీషి కరిదల్

అనురాధ

సందిని హరినాథ్

ముత్తయ్య వనిత

బిన్నీ భామన్

శుభా టోలే

మీనాక్షి జైన్

కరణం మల్లేశ్వరి

పి.వి. సింధు

సైనా నెహ్రూ

కొనేడు హంపి

ధన్య జీవని సావిత్రిబాయి పులే

మొత్తం 52 పాఠశాలల స్థాపనతో స్త్రీల ఉచిత విద్యకు అత్యధిక ప్రాముఖ్యమిచ్చిన బోధనా నిధి సావిత్రిబాయి. ప్రత్యేకించి వనితల కోసమే విద్యాలయాలు నడిపిన, చైతన్య సంఘాలు స్థాపించిన ఘన యశస్సు పూర్తిగా ఈమెకే చెందుతుంది. అందుకే మహిళా వికాస అధ్యాయంలో వెలుగుల తారగా ఎనలేని పేరు ప్రఖ్యాతులు గడించారేమి. మహారాష్ట్రకు చెందిన ఈ నారీరత్నం పలు కవితలు వెలయించిన సహజ సిద్ధ కవయిత్రి. అన్ని సేవలనూ కొనియాడుతూ 1998లోనే భారత ప్రభుత్వం తపాలా బిళ్లవెలువరించింది. సమాజ సంస్కరణవాదిగా, స్ఫూర్తి ప్రదాయక ఉపాధ్యాయినిగా తాను కలిగించి పెంచి పరిపోషించిన విలువలు అనేకం. సంఘాన్ని పట్టి పీడిస్తున్న దురాచారాలను, నానా విధాల హాని చేస్తున్న సంకుచిత తత్వాలను కూకటి వేళ్లతో సహా పెకిలించడం బాలికా విద్యతోనే సుసాధ్యమవుతుందని మనసా వాచా కర్మణా గ్రహించి అనుసరించిన ధన్యజీవి సావిత్రిబాయి. నమ్మిన సూత్రాలను అనుసరిస్తూ, సామాజిక సేవతోనే తరిస్తూ, చరిత్ర సృజించిన క్రాంతి మకుటం. కరవు కోరల్లో చిక్కిన, వ్యాధులూ వ్యధలతో అలమటించిన చిన్నారుల సేవలోనే జీవితం కొనసాగిస్తూ నాడు (1897)మార్చి 10వ తేదీన అనువులు బాసిన ఆ మహనీయ సదా స్మరణీయ.

ఆన్లైన్లో న్యాయవాదులందరి అందడందలతో ఫలప్రదంగా కేసుల విచారణ ప్రక్రియ వేగవంతం కావడాన్ని హిమా స్ఫుటంగా ప్రస్తావించారు. త్వరలోనే మల్టీ పూర్వ స్థితి తధ్యమన్న నాటి తన ఆశాభావం ఇప్పుడూ మహిళామణి అనే పదానికి అర్థ తాత్పర్యాలను వెల్లడించడం లేదూ!

సోనియా గాంధీ

భారత జాతీయ కాంగ్రెస్కు రెండు దశాబ్దాలకు పైగా నాయకత్వం వహించారు. రాజకీయ రంగప్రవేశం జరిగిన ఏడాదికే పార్టీ అధ్యక్షురాలిగా ఎన్నికయ్యారు. నేతృత్వపరంగా చరిత్ర సృష్టించారు, కాలానుగుణ మార్పుల్లో ఎన్నో తీపి, చేదు అనుభవాలు చూశారు.

ముమతా బెనర్జీ

పశ్చిమ బెంగాల్ ముఖ్యమంత్రి. కోల్ కతా విశ్వవిద్యాలయంలో చదువుతూ ఉన్నప్పుటి నుంచీ పోరు మార్గమే. ఇస్లామిక్ చరిత్ర, ఉపాధ్యాయ విద్య, న్యాయశాస్త్ర రంగాలలో

మేరీకోమ్

మిథాలీరాజ్

పట్టాలు అందుకున్న ప్రజ్ఞ. ఎంత నాయకత్వ సంకల్ప బలమో... కొన్ని సందర్భాల్లో అంత జగముండి తత్వం.

మాయావతి

ఎన్ని అవరోధాలవైనా తట్టుకుని నిలబడగలిగే ధీర నాయకురాలు. ఉపాధ్యాయ విద్య, న్యాయవాద వృత్తి రంగాలలో నిపుణ. ఇదివరకు అమెరికాకు సంబంధించిన

ఉమ్మడి వరంగల్, ఖమ్మం, నల్గొండ శాసన మండలి (MLC) నియోజకవర్గ పట్టభద్రులకు విజ్ఞప్తి..

దయచేసి మీ అమూల్యమైన 1

మొదటి ప్రాధాన్యత ఓటు వేసి గెలిపించగలరని ప్రార్థన.

గుజ్జల ప్రేమేందర్ రెడ్డి B.Sc,M.A (philosophy), LLB.

తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రధాన కార్యదర్శి

వరంగల్, ఖమ్మం, నల్గొండ జిల్లాల పట్టభద్రుల బీజేపీ ఎమ్మెల్సీ అభ్యర్థి

సోనియా

మాయావతి

మమత

గద్వాల విజయలక్ష్మి

శ్రీలత

పత్రిక సమీకరించిన సమాచారం ప్రకారం- మేటి ముఖ్యమంత్రిగా నిలిచారు. దేశంలోని ఒక రాష్ట్రానికి (ఉత్తరప్రదేశ్) తొట్ట తొలిగా ఎన్నికైన దళిత వనితగా ఖ్యాతి. బహుజన సమాజ్ పార్టీకి కాంతిరేఖ అయ్యారు. పార్లమెంట్ రెండు సభల్లోనూ ప్రాతినిధ్యం వహించినవారు.

గద్వాల విజయలక్ష్మి

గ్రేటర్ హైదరాబాద్ మున్సిపల్ కార్పొరేషన్ మేయర్గా ఎన్నికైన వనిత. తెలంగాణ రాష్ట్ర సమితి పార్టీ నేత కె.కేశవరావు తనయగా రాజకీయ నేపథ్యం.

మోతే శ్రీలత:

జీహెచ్ఎంసీకి ఉపమేయర్గా ఎన్నిక. నగరం లోని మహిళలకు మరింత భద్రత కల్పించడానికే ప్రథమ ప్రాధాన్యమని, అవినీతి పనిపడతామనీ మేయర్తో పాటు ఈమె ప్రకటించారు.

ఎస్.జానకి

చలనచిత్ర నేపథ్య గాయనిగా అర్థ శతాబ్ద కాలంలో యాభై వేల పైబిలుకు పాటలతో తెలుగు వారిని కాక తమిళ, మలయాళ, కన్నడ, తదితర భాషలవారిని మంత్రముగ్ధులను చేసిన సంగీత రంగ విదూషిమణి శిష్ట శ్రీరామమూర్తి జానకి. నాలుగేళ్ల క్రితం వరకు నిరంతర స్వర జైత్రయాత్ర కొనసా గించిన ఆపాత మధుర గాయనీమణి. ఈమె వీనులవిందైన గాత్రం కారణంగా నాలుగుమార్లు పైగా జాతీయ, మూడు పదులకు మించి అనేక రాష్ట్రాల నుంచి ఉత్తమ గాయకురాలి పురస్కారాలు కోరి వరించాయి. మూడేళ్ల చిరుత ప్రాయం నుంచే గాన మధురిమలొలికించిన తను అనుదిన ప్రవర్ధమానురాలై సినీ ప్రపంచాన్ని ఏలారు. ఎటువంటి గొంతునైనా అలవోకగా పలికించే జానకి స్వర సంపద ఇప్పటికీ తిరుగులేనిదే. వనితా మహోత్సవ వేళ ఆ మనోహర గానాన్ని మనసులో తలచుకోవడమే ఓ అనిర్వచనీయ సదాసుభూతి.

పి.సుశీల

ఐదు జాతీయ, పలు ప్రాంతీయ పురస్కృతులు స్వీకరించిన పులపాక సుశీల గాత్రమాధుర్యం 50 ఏళ్లుగా అలాగే ఉంది. సినీ గాన రంగంలో ఈమె గీతాలూ వివిధ భాషల్లో 50 వేలకు పైమాటే. వృత్తి, ప్రవృత్తి వరంగా ఫలప్రద గాయనీమణి. పదాలు వినసాంపుగా పలకడంలో తనకు తానే సాటి. ఈ

గాన కోకిలకు ఇండియన్ నైటింగేల్గా పేరు సంపాదించిన లతా మంగేష్కర్తో ప్రగాఢ స్నేహం. భక్తి గీతాల ఆలాపనలోనూ విలక్షణత స్థిరపరచుకున్న సుశీల వివిధ దేశాలను సందర్శించారు. సంస్కృత, సింహళ భాషలు, అలాగే హిందీ, బెంగాలీ, పంజాబీలో కూడా పాడిన ప్రతిభావని. ఎన్నో గాన కచేరీలతో ఎందరెందరో శ్రోతలను అలరించారు. తన పేరిట ఏర్పాటైన ట్రస్టు పలువురికి ప్రయోజన కారిగా మారింది. అక్షరాలా గాన సరస్వతి. మునుపే పద్మభూషణ్ పురస్కార స్వీకర్త.

లతా మంగేష్కర్

భారతీయ శాస్త్రీయ సంగీత సీమలో ఈమెది అత్యంత సుస్థిర స్థానం. ఈ హిందీ భాషా గాయని నటిగానూ సుప్రసిద్ధురాలే. అలనాడు ఎన్నడో మొదలైన విజయ యానం తరంతరం నిరంతరంగా సాగుతూ వచ్చింది. 20 భాషలు- 50 వేలకు మించి గీతాలు ఓ దివ్యమైన రికార్డు. మరీ ముఖ్యంగా 'భారతరత్న' విజేత. పాటలు పాడటం, వినడం తప్ప వేరే లోకమంటూ లేదు. తొలి ప్రధాని జవహర్ లాల్ నెహ్రూ ఎదుట చైనా-భారత్ సమర సమయంలో పాడిన జన జాగృత గీతి ఆయనను భావోద్వేగంలో ముంచెత్తడం అపురూప ఘట్టం. లత నాలుగు చిత్రాలు తీశారు, ఒక మరాఠా సినిమాకు తొలిగా సంగీత సారథ్యం నిర్వహించారు. గాయనీ ప్రపంచ రాణి, మహిళాలోకమణి.

పద్మావతి బందోపాధ్యాయ

భారత వైమానిక దళంలో తొలి వనితా ఎయిర్ మార్షల్ ఈమె. మునుపు పద్మ విభూషణ్ పురస్కార గ్రహీత. ఫెలో ఆఫ్ ద ఎయిరో స్పేస్ మెడికల్ సొసైటీకి ఎంపికైన మొట్టమొదటి పడతిగా రికార్డు సృష్టించారు. వైజ్ఞానిక పరిశోధన రంగంలో సైతం ప్రథమురాలిగా కితాబు పొందారు. మెడికల్ నర్సిస్ డైరెక్టర్ జనరల్గా వ్యవహరించిన గొప్ప అనుభవ ముంది. వనితా పరమోన్నతికి ప్రబల ఉదాహరణ.

పి.వి.సింధు

ఈ తెలంగాణ క్రీడాకారిణి పద్మభూషణ్ పురస్కార గ్రహీత. మునుపటి రియో ఒలింపిక్స్లో రజతం సాధించిన ప్రథమ వనిత. అంతర్జాతీయ బ్యాడ్మింటన్ సమాఖ్య ప్రకటించిన ర్యాంకింగ్స్లో చోటు చేసుకుని, తొలిమారు మహోన్నత గుర్తింపు

అందుకున్నారు. చైనాలో సమాఖ్య నిర్వహించిన ప్రపంచ ఛాంపియన్ షిప్లో పతక సాధన ద్వారా భారతీయ ముదిత సత్తా ఏమిటో ప్రపంచానికి చాటారు. ఎనిమిదేళ్లప్పుడే బ్యాడ్మింటన్ ఆడి క్రీడాప్రతిభ చూపిన ఘటికురాలిగా మహిళాలోక ఆణిముత్యమయ్యారు పూనర్ల వెంకట సింధు.

మేరీ కోమ్

వద్ద విభూషణ్ విజేత ఈ మణిమూర్తీ క్రీడాకారిణి. మాతృమూర్తి అయ్యాక పాల్గొనేలేమని భావించే బాక్సింగ్ పోటీల్లో వరస పతకాలు గెలుచుకున్నారు మేరీ కోమ్. కుగ్రామంలో పుట్టి, తన ప్రతిభా సామర్థ్యాలతో అంతర్జాతీయ స్థాయికి చేరుకున్న జగజ్జెట్టి సంతానంలో ఒకరు అనారోగ్యం పాలైనా, ఆ క్షోభ భరిస్తూనే రికార్డుల మోత మోగించిన ధైర్య హృదయ. అప్పట్లో ఒలింపిక్స్కు అర్హత సంపాదించిన తొలి మహిళా తనే. ఇన్ని విజయాల పర్యవసానంగా రాజ్యసభకు ఎంపికయ్యారీమె.

అందరికీ వందనాలు

వీరితో పాటు- సామాజిక సేవలో కృష్ణమూళ (తమిళనాడు), హరేకాల హజబ్బా, తులసి గౌడ (కర్ణాటక), ఉషా చౌమర్ (రాజస్థాన్), సాహిత్యం, విద్యా రంగాల్లో వీణాపాణి మహాంతి, దమయంతి బేష్వా (ఒడిశా), మీనాక్షి జైన్ (ఢిల్లీ), కళల్లో ఇందిరా (అసోం), శాంతి జైన్ (బిహార్), లలిత, సరోజ-కాలేషా; (తమిళనాడు); సరిత (మహారాష్ట్ర), పంకజాక్షి (కేరళ), వ్యవసాయంలో రాహిబాయి (మహారాష్ట్ర), ట్రీనిటీ (మేఘాలయ)... ఇలా మహిళామణులు ప్రభుత్వం ప్రకటించిన ఉన్నత పౌర పురస్కృతులతో ముందు వరసన నిలిచారు. డాక్టర్ ఇందిరా హిందుజా (గ్రైనేకాలజి), ఆదితి పండిత్ (ఓషనోగ్రఫీ), రమణా పరిమళ (ఆల్బీట్రా), రజనీ ఏ బిఘే (పర్యావరణ మూలక కేస్టర్ పరిశోధన), ఆరుషి ముధల్ (నృత్యం), సోనాల్ మాన్సింగ్ (నృత్యం), పద్మా సుబ్రహ్మణ్యం, ఊర్విశా బల్లూత్ ఆప్టే (స్వచ్ఛంద సేవ), ఫ్లావియా ఆగ్నెస్, కరుణా నంది, మేనకా గురుస్వామి, కామినీ జైన్వాల్ (న్యాయవాదులు), మీనాక్షి జైన్ (పురావస్తు పరిశోధన) వంటివారు ఎందరో మహిళలు ఈ దేశానికి ఖ్యాతి తెచ్చారు. జాతి రత్నాలైన వీరందరి సేవలనూ మనమూ 'మహిళే మణిదీపం' అంటూ ముక్త కంఠంతో ప్రస్తుతిద్దాం.

పొర సవరణ చట్టం దరిమిలా దేశ రాజధానిలో జరిగిన విధ్వంసం, హింస, హత్యాకాండ యావద్దేశం వీక్షించింది. ఇందులో సామాజిక మాధ్యమాలు నిర్వహించిన ప్రమాదకర పాత్ర వెంటనే వెలుగులోకి వచ్చింది కూడా. ఈ ధోరణిని ఇంకా భావ ప్రకటనా స్వేచ్ఛలో భాగంగా చూడమని చెప్పడం ఆత్మహత్యానదృశ్యమే అవుతుంది. భారత రాజ్యాంగం 19వ అధికరణం భావప్రకటనా స్వేచ్ఛను కల్పిస్తుంది. ఇది ఏ దేశానికైనా, అందులోను ప్రజాస్వామిక వ్యవస్థకు అనివార్యమే. కానీ ఇటీవలి కాలంలో హక్కులకు, స్వేచ్ఛకు వస్తున్న వక్రభాష్యాల కారణంగా భావ ప్రకటనా స్వేచ్ఛకు పరిమితులు ఏర్పరచక తప్పని పరిస్థితులు ముందుకొచ్చాయి. సామాజిక మాధ్యమాల పేరుతో సాగుతున్న స్వేచ్ఛా విశృంఖలత్వం, విచ్ఛలవిడి తనం చూసినవారికి ఒక ముగు తాడు అవసరమన్న భావన కలిగి తీరు తుంది. సామాజిక మాధ్యమాలే కాదు, చాలా మీడియా సంస్థలు సొంత అజెండాను, అసాంఘిక అజెండాను దేశం మీద రుద్దుతున్నాయి. దీనితో అమాయకులు బలవుతున్నారు. అశ్లీలత పెరిగిపోయింది. అదొక వ్యాపారమైంది.

పది వాక్యాల దొంగ సమాచారంతో, మార్పింగ్ చేసిన చిన్న ఫోటోతో సమాజంలో ఎంతటి ఉద్రిక్తతలను సృష్టించవచ్చునే సామాజిక మాధ్యమాలను చూస్తే తెలుస్తుంది. అయితే వాటి వినియోగదారులంతా ఇలా ఉన్నారని కాదు. కానీ ఎక్కువ మంది నిర్వాకం వల్ల విషమ పరిస్థితులు ఎదురవుతున్నాయి. ఈ దేశంలో వ్యాట్సాప్ కు 53 కోట్లు, యూట్యూబ్ కు 44.8 కోట్లు, ఫేస్ బుక్ కు 41 కోట్లు, ఇన్ స్టాగ్రామ్ కు 21 కోట్లు, ట్విటర్ కు 1.75 కోట్లు వినియోగదారులు ఉన్నారు. అంటే వీక్షకులు. ఇందులో ఏ కొద్దిమందో మానసిక రోగులు ఉంటే వారి పెద్ద ధోరణి వల్ల ఎంత నష్టం కలుగుతుందో చెప్పలేం. అలాంటి ఘోర నష్టం భారతీయ సమాజం ఎదుర్కొంటున్నది. ఇలాంటి అనుభవం చవిచూసిన దేశాలు ఇప్పటికే ఆంక్షల బాట పట్టాయి. కొత్తగా భారత్ కు జాగ్రత్తలు తీసుకుంటున్నది. కేంద్రానికి, ట్విటర్ కు మధ్య మొదలైన రగడ నేపథ్యంలో భారత్ కు వీటిని అదుపులో ఉంచడానికి అత్యవసరంగా ఆంక్షలు పెట్టింది. ఇవే కాదు, ఓటీటీ ప్లాట్ ఫామ్, అమెజాన్ ప్రైమ్ వీడియో,

నెట్ ఫ్లిక్స్ చేస్తున్న చేటు కూడా తక్కువేమీ కాదు. అమెజాన్ ప్రైమ్ వీడియో ఇచ్చిన తాండవ్ సీరియల్ సృష్టించిన వివాదం చిన్నదేమీ కాదు. హిందూ దేవతలను కించపరచడమే ధ్యేయంగా ఈ సీరియల్ నడిచింది. అందుకే వేటు పడింది. కొన్ని సీరియల్ లో చిత్రీకరించిన విచ్ఛలవిడి దృశ్యాలు కూడా కలకలం సృష్టించాయి. వీటన్నిటి మీద ప్రధానంగా వినిపిస్తున్న విమర్శ - భారతీయమైన సామాజిక విలువలను కించపరుస్తున్నాయి. మానవ సంబంధాలను పెడదారి పట్టిస్తున్నాయి.

తొలిరోజుల్లో వార్తా పత్రికలు మాత్రమే ఉండేవి. కాలక్రమంలో ఎలక్ట్రానిక్ మాధ్యమాలు

మార్గదర్శకాలు, డిజిటల్ మీడియా నైతిక స్పృతి - 2021 పేరుతో ప్రత్యేకంగా ఓ గెజిట్ నోటిఫికేషన్ విడుదల చేసింది. మాధ్యమాలన్నీ మరింత జవాబు దారితనంతో, పారదర్శకంగా వ్యవహరించాలని స్పష్టం చేసింది. ట్విటర్ కు, కేంద్రానికి మధ్య వివాదం, నిబంధనలను బేఖాతరు చేస్తూ ట్విటర్ ఇటీవలి కాలంలో ఉద్దేశపూర్వకంగా ప్రభుత్వంపై విషం చిమ్ముతున్న సంగతి తేలికగా తీసుకోలేనిది. భావప్రకటనా స్వేచ్ఛ పేరుతో కొందరు ప్రముఖులు సామాజిక మాధ్యమాలలో సర్కారుపై దుమ్ముతి పోయడం పరిపాటైంది. అందుకే కేంద్రం కొరడా రుఖిపించింది. ఇకమీదట అన్ని సామాజిక మాధ్యమాలు స్వీయ నియంత్రణ పాటిస్తూ, మరింత పారదర్శకంగా, జవాబుదారితనంతో వ్యవహరిస్తూ, వివిధ వర్గాల నుంచి వచ్చే ఫిర్యాదుల పరిష్కారానికి అంతర్గతంగా ప్రత్యేక యంత్రాంగాలను ఏర్పాటు చేసుకోవాలని ఉంటుంది. ఇవేమీ రాత్రికి రాత్రే ఉద్దేశపూర్వకంగా తీసుకువచ్చిన నిబంధనలు కావు. వివిధ కమిటీల నివేదికలు, సుద్దీర్ఘ

అధ్యయనం అనంతరం సమర్థవంతో రూపొందించిన నిబంధనలు. గతంలో సుప్రీంకోర్టు ఆదేశాలు, ఎగువసభలో జరిగిన చర్చలు, ఆ సభ ఏర్పాటు చేసిన కమిటీ నివేదికల మేరకు 2018 డిసెంబరులోనే ముసాయిదా రూపొందించారు. ఇప్పటికీ సుప్రీంకోర్టు ఎదుట ఆరు వివాదాలు ఇందుకు సంబంధించినవే ఉన్నాయి.

సామాజిక మాధ్యమాలను సోషల్ మీడియా ఇంటర్మీడియరీ, సిగ్నిఫికెంట్ సోషల్ మీడియా ఇంటర్మీడియరీ పేరుతో రెండు విభాగాలుగా విభజించారు. ముందుగా ప్రతి సంస్థ భారత్ లో ఫిర్యాదుల పరిష్కార వ్యవస్థలను ఏర్పాటు చేయాలి. ప్రతి ఫిర్యాదును నిర్దేశిత 15రోజుల్లో పరిష్కరించాలి. రెండో దశలో స్వీయ నియంత్రణ వ్యవస్థలను ఏర్పాటు చేసుకోవాలి. విచారణల్లో ఆయా సంస్థలదే తప్పని తేలితే అందుకు క్షమాపణలు చెబుతూ స్కోలింగ్ వేయాలి.

స్వీయ నియంత్రణ వ్యవస్థల తీరుతెన్నులకు సంబంధించి ఒక ప్రత్యేక పర్యవేక్షణ యంత్రాంగం కూడా ఏర్పాటువుతుంది. వినియోగదారుల పేరు ప్రతిష్టలు, గౌరవ మర్యాదలకు సంబంధించి నియమ నిబంధనలను పాటించాలి. అసభ్యత, అశ్లీలతో కూడిన సమాచారం, చిత్రాలు వీడియోలు, మార్పింగ్ ఫోటోలపై ఫిర్యాదులు వస్తే వాటిని 24 గంటల్లోగా

తొలగించాలి. ప్రముఖ సామాజిక మాధ్యమాల భారత్ లో నివసించే వ్యక్తినే ముఖ్యమైన ఫిర్యాదు అధికారిగా నియమించాలి. స్థానిక చట్టాలను అనుసరించే బాధ్యత ఇతనిదే. చట్టాలను అమలు చేసే వ్యవస్థలతో సమన్వయానికి భారత్ లో నివాసం ఉండే వ్యక్తిని నోడల్ కాంటాక్ట్ వర్సన్ గా నియమించాలి. మోసపూరిత, తప్పుడు సమాచారాన్ని ప్రచారం చేస్తే అందుకు బాధ్యులైన తొలి వ్యక్తిని గుర్తించి వెల్లడించాల్సిన బాధ్యత ఆయా సామాజిక మాధ్యమాలదేనని నిబంధనలు నిర్దిష్టంగా తెలియ జేస్తున్నాయి. ఇలాంటి సమాచారం భారత్ వెలుపల తయారైతే దాన్ని దేశంలో ఎవరు ప్రవేశపెట్టారన్న విషయాన్ని వెల్లడించాలి.

దేశ సమగ్రత, సమైక్యత, సార్వభౌమాధికారం, శాంతిభద్రతలు, విదేశీ సంబంధాలు, అత్యాచారాలు, లైంగిక వేధింపులకు సంబంధించి తొలుత ప్రచారం చేసిన వ్యక్తుల వివరాలు వెల్లడించాలి. దోషం రుజువైతే అయిదేళ్ల కిక్కిరిద్దాను. ప్రముఖ సామాజిక మాధ్యమాలన్నీ భారత్ లో తమ చిరునామాలను ఆయా

న్యాయవాదుల్లో ఒకరైన సింఫీక్స్ విస్తరిస్తున్నారు. దేటా పరిరక్షణ చట్టాన్ని ఆమోదించలేదన్నారు. నియంత్రణకు సంబంధించిన నిబంధనలు రూపొందించి నప్పుడు పార్లమెంటరీ పరిశీలన అవసరమన్న ఉచిత సలహాను ఇచ్చారు. విపక్షం నుంచి ఇంతకు మించి ఆశించడం అత్యాశే అవుతుంది. ప్రభుత్వ విధానాలను వ్యతిరేకించడమే అజెండాగా పెట్టుకునే పార్టీలు దేశ ప్రతిష్ఠను దెబ్బతీసే శక్తుల పట్ల మౌనంగా ఉండటం ఆందోళన కలిగించే అంశం. అత్యవసర సమయాల్లో అంతర్జాల సమాచారాన్ని నిలిపేయడం కొత్తేమీ కాదు. హస్తం పార్టీ అధికారంలో ఉన్న సమయం (2009) నుంచే ఈ నిబంధన ఉన్న విషయం సింఫీక్స్ తెలియదని అనుకోలేం. 2004 నుంచి 2014 వరకు ఆ పార్టీ అధ్యక్షురాలు తెరవెనక సారథ్యంలో పదేళ్లపాటు మన్మోహన్ సింగ్ పాలించిన సంగతి తెలిసిందే.

అమెరికా కేంద్రంగా పనిచేస్తున్న ప్రముఖ సామాజిక మాధ్యమ సంస్థ ట్విటర్ భారత్ పట్ల ఒకింత పక్షపాత, మొండి వైఖరి అనుసరిస్తున్న సంగతి తెలిసిందే. కొన్ని ఖాతాల నిలుపుదలకు సంబంధించి ట్విటర్, కేంద్రం మధ్య తొలుత కొంత ప్రతిష్ఠంభన నెలకొంది. మొత్తం 1178 ఖాతాలను స్తంభింప జేయాలని ట్విటర్ ను కేంద్రం ఆదేశించగా దాదాపు 500 ఖాతాలపైనే చర్యలు తీసుకుంటామంటూ అది సమాధానమిచ్చింది. వాటిని కూడా కేవలం భారత్ లో మాత్రమే నిలిపి వేస్తామని మిగతా దేశాల్లో యథావిధిగాపని చేస్తాయని ప్రకటించడం గమనార్హం. సామాజిక కార్యకర్తలు, నాయకులు, పాత్రికేయులు హ్యాండిక్లను నిలిపివేయబోమని ప్రకటించడం దాని మొండివైఖరికి నిదర్శనం. అలా చేయడం భారత చట్టాల ప్రకారం వారి భావవ్యక్తీకరణ స్వేచ్ఛను అడ్డుకోవడం అవుతుందని సుద్దులు వల్లించడం దాని తెంపరితనానికి నిదర్శనం. మూడు నూతన వ్యవసాయ చట్టాలకు వ్యతిరేకంగా పలు ఖాతాల్లో తప్పుడు సమాచారం వస్తుందంటూ సమాచార చట్టంలోని సెక్షన్ -69ఏ కింద కేంద్రం ఫిబ్రవరి 4న ట్విటర్ కు నోటీసులు జారీ చేసింది. పాకిస్తాన్, ఖలిస్తాన్ తో సంబంధాలున్న మొత్తం 1178 ఖాతాలను నిలిపి వేయాలని నోటీసుల్లో పేర్కొంది. ఆయా ఖాతాలను భారత్ లో నిలిపివేస్తాం, ఇతర దేశాల్లో నిలిపివేయమన్న వాదన అర్థరహితం. సమాచారం వాస్తవం అయితే ఏ దేశంలో అయినా ఇవ్వడంలో ఎవరికీ ఎలాంటి అభ్యంతరం ఉండదు. అవాస్తవ సమాచారాన్ని ఇతర దేశాల్లోనూ ఇవ్వడం తప్పే అవుతుంది. స్వీడన్ కు చెందిన యువ పర్యావరణ వేత్త గ్రెటా థనెబర్గ్, బెంగళూరుకు చెందిన యువ పర్యావరణ ఉద్యమకర్త దిశా రవి వంటి వారి వయసు రెండు పదులకు మించదు. మూడు నూతన సాగు చట్టాలపై వారు సామాజిక

మాధ్యమాల్లో స్పందించారు. గ్రెటాకు భారత్ గురించి, ఈ దేశంలోని వ్యవసాయ రంగం గురించి, రైతుల సమస్యలపై గల అవగాహన ఎంతవరకు అన్నది ప్రశ్నార్థకమే. ఇందుకు దిశా రవి మినహాయింపు ఏమీ కాదు. పోస్టింగుల ద్వారా ప్రచారాన్ని పొందడం, ప్రభుత్వ విధానాలను వ్యతిరేకించడం ద్వారా గుర్తింపు పొందడం వీరి లక్ష్యమన్న విమర్శలను తోసిపుచ్చలేం. సాగు చట్టాలకు వ్యతిరేకంగా రైతుల శాంతియుత ఆందోళనను ప్రభుత్వం ఏనాడూ అణచి వేయలేదు. గణతంత్ర దినోత్సవం నాడు చోటుచేసుకున్న అవంభనీయ ఘటనల తరువాతే సర్కారు జోక్యం చేసుకున్న సంగతిని గమనించాలి. గ్రెటాకు, దిశా రవికి ఇవేమీ తెలియని విషయాలు కావు. బెదిరింపులకు తలొగ్గబోసని, భారత రైతులకు తన మద్దతు కొనసాగుతుందని గ్రెటా తన స్థాయికి మించి పెద్ద పెద్ద మాటలు మాట్లాడటం ఆమె అపరిపక్వతకు నిదర్శనం.

భారత్ కు సంబంధించి వాట్సప్ అనుసరిస్తున్న గోప్యతా విధానంపై నువ్రింకోర్టు సైతం ఆగ్రహం వ్యక్తం చేయడం గమనార్హం. ఐరోపా ప్రజలకు ఒకలా, భారత్ ప్రజలకు మరోలా గోప్యతా విధానాలను వాట్సప్ అనుసరిస్తుందని ప్రధాన న్యాయమూర్తి జస్టిస్ ఎస్.ఎ.బోబ్డే నాయకత్వంలోని ధర్మాసనం తప్పుపట్టింది. వాట్సప్ దాని మాతృసంస్థ ఫేస్ బుక్ తో సమాచారం పంచుకోవడంపై నిషేధం విధించాలని కోరుతూ దాఖలైన ఓ వ్యాజ్యంపై సర్వోన్నత న్యాయస్థానం ఈ వ్యాఖ్యలు చేసింది. ఐరోపాలో సమాచార సంరక్షణ నియంత్రణలు ఉన్నాయని, భారత్ లోనూ అలాంటి చట్టముంటే అనుసరించదానికి తమకు అభ్యంతరం లేదని ఆ సంస్థ తరపున వాదించిన సీనియర్ న్యాయవాది, కాంగ్రెస్ ప్రముఖ నాయకుడు కపిల్ సిబల్ వితండ వాదం చేయడం గమనార్హం.

చట్టం ఉంటేనే నిబంధనలు పాటిస్తాం, లేదంటే ఇష్టానుసారంగా వ్యవహరిస్తామనడం సరికాదు. అన్నింటికీ చట్టాలు ఉండవు. చాలా విషయాలు నైతిక విలువలు, సంప్రదాయాలు, పద్ధతుల ఆధారంగా నడుస్తుంటాయి. యూపీఏ హయాంలో కేంద్ర మంత్రిగా పనిచేసిన సిబల్ కు ఈ విషయాలు తెలియవనివి కావు. భారత్ వంటి ప్రజాస్వామ్య దేశంలో స్వేచ్ఛ ఎంత అవసరమో, దానిపై సహేతుక ఆంక్షలు అంతే అవసరం. ఒకవేళ ప్రభుత్వం ఏకపక్షంగా వ్యవహరించినా నిలువరించేందుకు విపక్షాలు, అన్నింటికీ మించి స్వతంత్ర న్యాయవ్యవస్థ దేశంలో ఉందన్న విషయాన్ని విస్మరించరాదు. సాగుచట్టాలను తాత్కాలికంగా నిలిపివేస్తున్నట్లు సర్వోన్నత న్యాయస్థానం ప్రకటించిన విషయాన్ని ప్రతి ఒక్కరూ గుర్తించాలి.

వ్యాసకర్త : సీనియర్ జర్నలిస్ట్

ముగుతాడు

వెబ్ సైట్లు, మొబైల్ యాప్ లో వెల్లడించడం తప్పనిసరి. న్యాయస్థానాలు, ప్రభుత్వ యంత్రాంగాలు నిషేధించిన సమాచారాన్ని వెల్లడించరాదు. ప్రముఖ సామాజిక మాధ్యమాలకు సంబంధించి కొత్త నిబంధనలు మూడు నెలల్లో అమలవుతాయి. ఆ లోపు అవి సంబంధిత యంత్రాంగాలను ఏర్పాటు చేసుకోవాలి. సామాజిక మాధ్యమాల్లో ఏవి ప్రముఖమైనవన్న విషయాన్ని గుర్తించడానికి కేంద్రం కొన్ని మార్గదర్శకాలను రూపొందించింది. 50 లక్షల మంది నమోదిత ఖాతాదారులన్న వాటిని ప్రముఖ సామాజిక మాధ్యమిక వేదికలు (సిగ్నిఫికెంట్ సోషల్ మీడియా ఇంటర్మీడియరీస్)గా గుర్తించనుంది. ప్రముఖ సామాజిక మాధ్యమాలూ గుర్తించిన వాటికి అదనపు నిబంధనలు ఉంటాయి.

ప్రభుత్వ తాజా నిర్ణయాన్ని వివక్షాలు ఎప్పటి మాదిరిగానే తప్పుపట్టాయి. ముఖ్యంగా ప్రధాన పార్టీ అయిన కాంగ్రెస్ తీవ్రంగా ధ్వజమెత్తింది. పార్లమెంట్ ఆమోదం లేకుండానే కొత్త నిబంధనలు తీసుకురావడం అన్యాయం, అక్రమమని మండిపడింది. ప్రభుత్వ అధికారులకు అపరిమిత అధికారాలు కట్టబెట్టడం వల్ల అవి దుర్వినియోగమవుతాయని కాంగ్రెస్ అధికార ప్రతినిధి అభిషేక్ మను సింఘ్ విమర్శించారు. ఇవి సహేతుక పరిమితులు తప్ప, అపరిమిత అధికారాలు కావన్న వాస్తవాన్ని నువ్రింకోర్టు ప్రముఖ

జై శ్రీరామ్.. అంటే శ్రీరాముడిని స్తుతించడం. రాముని పరమ భక్తుడు హనుమంతుడు నిరంతరం స్తుతించే పదం. హనుమంతుడికి రాముడే సర్వస్వం. రాముడే లోకం. కానీ, తెలంగాణ రాష్ట్రసమితి ఇప్పుడు కొత్తగా హనుమంతుడి నినాదాన్ని ఎత్తుకుంది. జై శ్రీరామ్ కు పోటీగా జై హనుమాన్ అంటోంది. అత్యంత పకడ్బందీగా, సమయం చూసి, పక్కా ప్రణాళికతో టీఆర్ఎస్ ఈ కొత్త ప్రచారం మొదలుపెట్టింది. బీజేపీ జై శ్రీరామ్ అంటున్నందున హిందూ భక్తులను ఆకట్టుకునేందుకు ఆపసోపాలు పడుతున్న టీఆర్ఎస్ ఇప్పుడు ముల్లును ముల్లుతోనే తీయాలన్న సూత్రాన్ని పాటిస్తోంది. జై హనుమాన్ నినాదాన్ని పలిస్తోంది. గులాబీపార్టీ ఇలా ఆకస్మాత్తుగా హిందువుల ఆదరణ కోసం తాపత్రయపడటం వెనక బలమైన కారణాలున్నాయి. ప్రజలను, ముఖ్యంగా ఓటర్లను ఆకర్షించే ఆలోచన ఉంది. ఎన్నికల్లో తాకుతున్న వరుస దెబ్బలను నివారించుకోవాల్సిన అవశ్యకత ఉంది. పార్టీకి పూర్వవైభవం తీసుకురావడానికి ముఖ్యంగా హిందూ, తటస్థ ఓటర్లను ఆకట్టుకోవాల్సిన వ్యూహం ఉంది.

సార్వత్రిక ఎన్నికల సమయం నుంచి నెమ్మది నెమ్మదిగా టీఆర్ఎస్ గ్రాఫ్ తగ్గుతూ వస్తోంది. జనంలో ఆదరణ అధః పాతాళానికి చేరుకుంటోంది. దానికి ఉదాహరణలే దుబ్బాక ఉపఎన్నిక, జీహెచ్ఎంసీ ఎన్నికలు. గ్రేటర్ హైదరాబాద్ మున్సిపల్ కార్పొరేషన్ ఎన్నికల్లో ఒక రకంగా టీఆర్ఎస్ పరిస్థితి చావుతప్పి కన్నులొట్టపోయిన మాదిరిగా తయారయింది. ఆ వెంటనే ఇప్పుడు పట్టభద్రుల ఎమ్మెల్యే ఎన్నికలు ముండుకొచ్చాయి. రేపో, మాపో నాగార్జునసాగర్ ఉపఎన్నిక జరగబోతోంది. ఈ తరుణంలో పడిపోయిన టీఆర్ఎస్ గ్రాఫ్ ను తిరిగి పైకి తీసుకుపోయేందుకు అధిష్టానం ఏమేం చేయాలో అంతర్గతంగా ఆలోచనలు చేస్తోంది. అందులో భాగమే జై హనుమాన్ నినాదం. హనుమాన్ చాలీసా పారాయణం.

టీఆర్ఎస్ కు ఈ దృష్టి ఎదురుకావడానికి ప్రధాన కారణం కేసీఆర్ నియంతృత్వ ఆలోచనలు, చర్యలు, బహిరంగ సభల్లో అడుపు తప్పే మాటలు అనడంలో ఏమాత్రం అనుమానం లేదు. గత పార్లమెంట్ ఎన్నికల సందర్భంగా కరీం నగర్ లో బహిరంగ సభలో మాట్లాడిన కేసీఆర్ తమకు గట్టి పోటీ ఇస్తున్న బీజేపీని టార్గెట్ చేస్తూ 'హిందూగాళ్లు - బొందూగాళ్లు' అంటూ మాట తూలారు. తానే అతిపెద్ద హిందువునని స్వయం ప్రకటన చేసుకున్నారు. కానీ, ఆ విమర్శ గురి తప్పింది. బీజేపీని కాకుండా నిజమైన హిందువులను బలంగా తాకింది. ఆ పరిణామం టీఆర్ఎస్ ను కోలుకోలేని దెబ్బ తీసింది. కేసీఆర్ అసలు స్వరూపం ఇదే అన్న ఒక భావన ప్రజలందరిలోనూ వచ్చింది. ఫలితంగా కరీంనగర్ స్థానంలో బీజేపీ అభ్యర్థి బండి సంజయ్ ను అత్యధిక మెజార్టీతో గెలిపించారు. అంతేకాదు. రాష్ట్రంలో ఎవరూ ఊహించని విధంగా నాలుగు ఎంపీ స్థానాల్లో బీజేపీ జయకేతనం ఎగురవేసింది.

హిందువుల పార్టీగా గుర్తింపుపడ్డ బీజేపీని సమయం వచ్చినప్పుడల్లా విమర్శించడం, ఆ పార్టీ నేతల పట్ల చులకనగా మాట్లాడటం చేసే కేసీఆర్ హిందూ వ్యతిరేక పార్టీ, ముస్లిం పార్టీ అయిన ఆల్ ఇండియా మజ్లిస్ ఎ ఇత్తెహదుల్ ముస్లిమీన్ - ఎంఐఎంతో అతిదగ్గరి సంబంధాలు కొనసాగిస్తారు. అనేక సందర్భాల్లో బహిరంగం గానే ఎంఐఎంను ఆకాశానికెత్తారు కూడా. అయితే, గతంలో జనం ఎవరూ ఇలాంటి చర్యలను అంతగా పట్టించుకునేవాళ్లు కాదు. కానీ, ఎప్పుడైతే కరీంనగర్ లో హిందువుల మనోభావాలు దెబ్బతీసేలా కేసీఆర్ వ్యాఖ్యలు చేశారో అప్పటినుంచి టీఆర్ఎస్ మీద ప్రజలు దృష్టి

ఓటు బ్యాంక్

పెట్టారు. కేసీఆర్ ప్రసంగాలు, వ్యవహారశైలి, స్నేహాలను నిశితంగా పరిశీలించడం మొదలుపెట్టారు.

ఈ కారణంగానే, మొన్నటి జీహెచ్ఎంసీ ఎన్నికల సమయంలో టీఆర్ఎస్, ఎంఐఎం బహిరంగ విమర్శలు చేసుకున్నాయి. సీఎం అనే గౌరవం కూడా లేకుండా ఎంఐఎం నేతలు కేసీఆర్ పై విపరీత విమర్శలు చేసిన సందర్భాలు కూడా ఉన్నాయి. ఇటు, కేసీఆర్ కూడా ఎంఐఎంతో తమకు సంబంధం లేదని, ఆ పార్టీ తమకు దోస్తీ కాదని చెప్పుకొచ్చారు. ఎంఐఎం పట్ల టీఆర్ఎస్ బాహుటంగా ఇలా ప్రకటించడం దాదాపు ఇదే తొలిసారి. ఇలా ప్రకటించడం వెనుక కరీంనగర్ లో తగిలిన దెబ్బ ప్రధాన కారణం. ఒక్క పాతబస్తీ గురించి ఆలోచిస్తే, మిగిలిన నగరంలో కోలుకునే పరిస్థితి ఉండదను కున్న టీఆర్ఎస్ ఎన్నికల ప్రచారంలో మాత్రం ఆ పార్టీని ప్రత్యర్థి పార్టీగా నెమరేసుకుంది. మొట్ట మొదటిసారి హైదరాబాద్ పాతబస్తీలోని పలు డివిజన్లలో టీఆర్ఎస్ అభ్యర్థులను పోటీలో నిలబెట్టారు. అయితే, ఆ ప్రాంతంలో అవసరమైన స్థాయిలో ఎన్నికల ప్రచారం గానీ, అభ్యర్థుల గెలుపుకోసం వ్యూహాలు రచించడం గానీ చేయలేదు. రాష్ట్రం నలుమూలల నుంచి లక్షలమంది టీఆర్ఎస్ నాయకులు, కార్యకర్తలను హైదరాబాద్ కు రప్పించి ప్రచారం సాగించిన టీఆర్ఎస్ ఓల్డ్ సిటీలో మాత్రం నామమాత్రపు ప్రచారంతో సరిపెట్టుకుంది. దీనికి ఎంఐఎం తనవంతు రిటర్న్ గిఫ్ట్ ఇచ్చింది. మేయర్ ఎన్నిక సందర్భంగా తాము బరిలో ఉంటామని చివరిదాకా ప్రకటించిన ఎంఐఎం, తీరా సమావేశ మందిరంలో ఓటు వేసే సమయంలో మాత్రం టీఆర్ఎస్ అభ్యర్థికి మద్దతు ప్రకటించింది. అయితే, దీన్ని కూడా ప్రజల్లోకి బీజేపీ బలంగా తీసుకెళ్లడంలో సఫలమయ్యింది. ఈ పరిణామం మరోసారి టీఆర్ఎస్ కు ప్రతికూలంగా మారింది.

మరోవైపు భారతీయ జనతాపార్టీ శ్రేణులు ఎక్కడికక్కడ టీఆర్ఎస్ వైఖరిని ఎండగడు తున్నాయి. ప్రధానంగా బీజేపీ రాష్ట్ర అధ్యక్షుడు బండి సంజయ్ సీఎం కేసీఆర్ పై నేరుగా విమర్శనాస్రాలు సంధిస్తున్నారు. ఏమాత్రం అవకాశం దొరికినా టీఆర్ఎస్ హిందూ వ్యతిరేక పార్టీ అనే అభిప్రాయం ప్రజల్లో కలిగేలా తనదైన

రాజకీయం!

శైలిలో దూసుకెళ్తున్నారు. హిందువుల గురించి నిజాయితీగా, నిస్వార్థంగా ఆలోచించే పార్టీ బీజేపీ మాత్రమే అన్న వాదనను బలంగా వినిపిస్తున్నారు.

అయోధ్య రామాలయం నిర్మాణం నేపథ్యంలో బీజేపీ శ్రేణులు, ఆర్ఎస్ఎస్, వీహెచ్పీ, బజ్జరంగ్ దళ్ వంటి పరివార సంస్థలు దాదాపు ఇంటింటినీ పలకరించాయి. రామజన్మభూమి తీర్థ క్షేత్ర ట్రస్ట్ తరపున విరాళాలు సేకరించాయి. ఈ నేపథ్యంలో బీజేపీ మాత్రమే హిందువుల పార్టీ కాదని జనంలో అభిప్రాయం కలిగించేందుకు టీఆర్ఎస్ వర్గాలు చాలా ప్రయత్నాలు చేశాయి. అందులో భాగంగానే, మంత్రుల నుంచి మొదలుకొని ఎమ్మెల్యేలు, ఎంపీలు, ఇతర ప్రజా ప్రతినిధులు, పార్టీ ముఖ్యనేతలు, కార్యకర్తలు కూడా రామజన్మభూమి కోసం విరాళాలు అందజేశారు.

అయితే, ఇదే సమయంలో కొందరు టీఆర్ఎస్ నాయకులు, ప్రజాప్రతినిధులు చేసిన విమర్శలు మళ్లీ వివాదానికి ఆజ్యం పోశాయి. అయోధ్య రాముడి గుడికి విరాళాలు ఎందుకు ఇవ్వాలని ఒకరు, మీరే కాదు మేము కూడా విరాళాలు సేకరిస్తామని మరొకరు, అసలు రాముడి గుడికి విరాళాలు ఇవ్వద్దని మరొకరు ఇలా.. నోరు జారారు. తర్వాత నాలుక్కరుచుకొని సరిదిద్దుకున్నా జరగాల్సిన నష్టం జరిగిపోయింది. ఈ పరిణామా లతో టీఆర్ఎస్ పట్ల ప్రజల్లో ఇప్పటికే నెలకొన్న విముఖత మరింత పెరిగింది. కేసీఆర్, టీఆర్ఎస్ నేతల మాటలకు, చేతలకు పొంతన ఉండదన్న

అభిప్రాయం బలపడింది. ఫలితంగా క్షేత్రస్థాయిలో టీఆర్ఎస్ కు ఇబ్బందికర పరిస్థితులు నెలకొన్నాయి. ఈ నేపథ్యంలో ప్రధానంగా హిందూ ఓటుబ్యాంకు ఏకపక్షంగా బీజేపీ వైపునకు మళ్లుతోంది. ఈ పరిణామాలను అంచనా వేసుకున్న టీఆర్ఎస్ పక్కా వ్యూహంతోనే 'జై హనుమాన్' నినాదాన్ని ఎత్తుకుందన్న అభిప్రాయాలు వ్యక్తమవుతున్నాయి.

రాముడిని కీర్తిస్తే హనుమంతుడిని పూజించి నట్లే. హనుమంతుడిని పూజిస్తే శ్రీరాముడిని కీర్తించినట్లే. ఎందుకంటే ఇద్దరిది అంతలా అవినాభావ సంబంధమని పురాణేతిహాసాలు చెబుతున్నాయి. కానీ, టీఆర్ఎస్ మాత్రం రామాంజనేయ భేదాన్ని సృష్టించింది. జై శ్రీరామ్ కు పోటీగా జై హనుమాన్ నినాదాన్ని ఎత్తుకుంటోంది. స్వయంగా కేసీఆర్ కూతురు ఎమ్మెల్యే కవితతో ఈ ప్రచారం ప్రారంభించ బోతోంది. అందులో భాగంగానే ప్రకటన వచ్చేసింది. హనుమాన్ చాలీసా పారాయణం పేరుతో బీజేపీ ఓటుబ్యాంక్ కు గండికొట్టే వ్యూహాన్ని టీఆర్ఎస్ అమలుచేస్తోంది.

ఇటీవల కొండగట్టు అంజనేయస్వామిని దర్శించుకున్న ఎమ్మెల్యే కవిత హనుమాన్ జయంతి సందర్భంగా 41 రోజుల పాటు రాష్ట్రవ్యాప్తంగా టీఆర్ఎస్ ఆధ్వర్యంలో హనుమాన్ చాలీసా పారాయణం చేపట్టాలని నిర్ణయించామ న్నారు. దీనికోసం ఏర్పాట్లు కూడా జరుగుతున్నాయని చెప్పారు. ఈ ప్రకటన ఉమ్మడి కరీంనగర్ జిల్లాలో మాత్రమే కాదు, రాష్ట్రవ్యాప్తంగా రాజకీయ వేడిని రగిల్పింది. ఆ ప్రకటనకు ఓ కవరింగ్ కూడా ఇచ్చారు. ఇటీవలి తన కాశీ యాత్రలో సంకట హనుమాన్ ఆలయాన్ని సందర్శించి పూజలు చేసిన సందర్భంగా అక్కడి పూజారుల ద్వారా కొండగట్టు అంజన్న ఆలయ

ప్రాశస్త్యం గురించి తెలుసుకున్నాననీ, వారి సూచనల మేరకే హనుమాన్ చాలీసా పారాయణం చేయాలని నిర్ణయించుకున్నాననీ చెప్పారు. కానీ, కవిత హనుమాన్ చాలీసా పారాయణం ప్రకటన వెనుక గట్టి రాజకీయ వ్యూహమే ఉందన్న చర్చ రాష్ట్రవ్యాప్తంగా పెద్దఎత్తున జరుగుతోంది. ఉగాది నాడు రాజకీయ పంచాంగం మాదిరిగా కవిత హనుమాన్ చాలీసా కూడా రాజకీయ పారాయణమేనని విశ్లేషకులు చెబుతున్నారు.

తెలంగాణ రాష్ట్ర రాజకీయాల్లో జాగృతి సంస్థ పేరిట క్రియాశీల పాత్ర నిర్వహించడంతో పాటు మాజీ ఎంపీగా, ఎమ్మెల్యేగా కేసీఆర్ కూతురు కలుకుంటున్న కవిత రాజకీయాల్లో చురుగ్గా ఉంటున్నారు. జాగృతి సంస్థకు కర్త, కర్మ, క్రియ కవిత, పైగా కవిత చేసే ప్రకటనలు టీఆర్ఎస్ అధినేత, ఆమె తండ్రి కేసీఆర్ కనుసన్నల్లోనే వెలువడుతాయన్న అభిప్రాయం ఉంది. అంటే, ఇప్పుడు హనుమాన్ చాలీసా పారాయణం కూడా కేసీఆర్ వ్యూహంలో భాగమే అన్న వాదనలు బలంగా వినిపిస్తున్నాయి.

అయోధ్యలో రామమందిర నిర్మాణం కోసం నిధి సేకరణలో భాగంగా బీజేపీ, ఆర్ఎస్ఎస్, వీహెచ్పీ, బజ్జరంగ్ దళ్ పరివార సంస్థలన్నీ ఊరూ వాడా ఇంటింటికీ వెళ్లడంతో జైశ్రీరామ్ నినాదం అంతటా మారుమోగింది. ప్రజలు పెద్దసంఖ్యలో ఈ ఉద్యమంలో పాల్గొన్నారు. కార్యక్రమానికి విశేష స్పందన లభించింది. ఈ నేపథ్యంలో తాము హిందువులకు, హిందుత్వానికి ఏమాత్రం వ్యతిరేకం కాదని, తాము కూడా హిందూధర్మాన్ని పటిష్టం చేస్తున్నామని ప్రజల్లో అభిప్రాయం కలిగించేందుకే టీఆర్ఎస్ ఈ కొత్త నినాదం అందుకుందని రాజకీయ విశ్లేషకులు చెబుతున్నారు.

వ్యాసకర్త : సీనియర్ జర్నలిస్ట్

పంచాయతీ ఎన్నికలు రేపిన దుమ్ము ధూళి ఇంకా పూర్తిగా సర్దుమణగక ముందే రాష్ట్ర ఎన్నికల సంఘం మున్సిపల్ ఎన్నికల ముహూర్తం ఖరారు చేసింది. రాష్ట్రంలోని 12 మున్సిపల్ కార్పొరేషన్లు, 75 మున్సిపాలిటీలకు మార్చి 10న ఒకే విడతలో పోలింగ్ పూర్తి చేయాలని ఎన్నికల సంఘం నిర్ణయించింది. మార్చి 14వ తేదీన ఓట్ల లెక్కింపుతో మున్సిపాల్స్ ప్రక్రియ ముగిసే విధంగా షెడ్యూలు ప్రకటించింది. ఎన్నికల ప్రక్రియ సాగుతోంది.

‘మున్సిపాల్స్ పంచాయతీ

అయితే ఎక్కడ, ఎలా జ్ఞానోదయం అయిందో ఏమో కానీ పంచాయతీ ఎన్నికల విషయంలో రాష్ట్ర ఎన్నికల సంఘంతో వివాదానికి దిగి సుప్రీంకోర్టు వరకు వెళ్లిన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం మున్సిపల్ పోల్స్ విషయంలో చేతులు కట్టుకుని నిలుచుంది. ఎన్నికల సంఘం ఇలా ప్రకటన చేయగానే రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వెంటనే సంసిద్ధత తెలిపింది. ప్రభుత్వం యంత్రాంగం కూడా ఎన్నికల సంఘానికి సంపూర్ణ సహకారం ఇచ్చేందుకు ముందుకొచ్చింది. అందిస్తోంది.

అయితే, గత మార్చిలో ఆగిపోయిన దగ్గర నుంచి ఎన్నికల ప్రక్రియ కొనసాగించే విధంగా ఎన్నికల సంఘం ఇచ్చిన నోటిఫికేషన్ విషయంలో ప్రతిపక్షాలు అభ్యంతరం వ్యక్తంచేశాయి. ఆ విషయంలో కొద్దిపాటి వివాదం చోటుచేసుకున్నా అది కూడా హైకోర్టు ఉత్తర్వులతో కొట్టుకుపోయింది. ఎన్నికల సంఘం జారీచేసిన నోటిఫికేషన్ రద్దు చేసి కొత్త నోటిఫికేషన్ ఇవ్వాలని కోరుతూ కొందరు కోర్టును ఆశ్రయించడంతో ఏర్పడిన సందిగ్ధత కూడా తొలగిపోయింది. ఇందుకు సంబంధించి దాఖలైన పిటిషన్లను విచారించిన న్యాయస్థానం అప్పటికే ఎన్నికల ప్రక్రియ

ప్రారంభం కావడంతో పాటుగా, ప్రభుత్వం కూడా సంసిద్ధత వ్యక్తంచేసిన నేపథ్యంలో స్టే ఇవ్వడం కుదరదని ఇందుకు సంబంధించి దాఖలైన 16 పిటిషన్లను కట్టకట్టి కొట్టివేసింది. దీంతో మున్సిపల్ ఎన్నికలకు లైన్ క్లియర్ అయింది.

పంచాయతీ ఎన్నికల ప్రహసనం నేపథ్యంగా జరుగుతున్న మున్సిపల్ ఎన్నికలు ఎంతవరకు సజావుగా, సక్రమంగా సాగుతున్నాయనే విషయంలో ఎవరికుండే అనుమానాలు వారికున్నాయి. ఈ ఎన్నికలైనా ప్రజాస్వామ్యబద్ధంగా జరుగుతాయా అంటే, అలాంటి వాతావరణం కనిపించడంలేదు. పంచాయతీ ఎన్నికల్లో వచ్చిన అనుభవం, ఉత్సాహాలను జోడించి వైసీపీ అధికార దుర్వినియోగానికి పాల్పడుతోందని ప్రతిపక్షాలు, ముఖ్యంగా ప్రధాన ప్రతిపక్షం తెలుగుదేశం పార్టీ ఆరోపిస్తోంది. ప్రతిపక్షాల ఆరోపణలు ఎలా ఉన్నా గత మార్చిలో కొవిడ్ కారణంగా అర్ధాంతరంగా ఆగిపోయిన స్థానికసంస్థల ఎన్నికల అరంభంలోనే ఏకగ్రీవాల సాధన కోసం అధికార పార్టీ ప్రభుత్వం యంత్రాంగాన్ని ముఖ్యంగా, పోలీసు యంత్రాంగాన్ని అడ్డుపెట్టుకుని అనేక అక్రమాలకు పాల్పడింది. ఆ అనుభవంతో ఇప్పుడు కూడా యథాశక్తి ఎన్నికల అక్రమాలకు పాల్పడుతోందన్న ఆరోపణలకు బలం చేకూరుతోంది.

నిజానికి, అధికారంలో ఉన్న పార్టీ అధికార దుర్వినియోగానికి పాల్పడడం అనాదిగా వస్తున్న ఆచారమే. అందులో, ఎవరికీ రెండవ అభిప్రాయం లేదు. అందులోనూ తెలుగు దేశం పార్టీ అలాంటి ఆరోపణ చేయడం హాస్యాస్పదం అనే మాట వినిపిస్తోంది. మరోవైపు రాష్ట్ర ఎన్నికల కమిషనర్ నిమ్మగడ్డ రమేష్ కుమార్ విషయంలో అధికార, ప్రతిపక్ష పార్టీల తీరు కాస్త అటు ఇటు అయినట్లుగా కనిపిస్తోంది. చివరకు, చంద్రబాబు కూడా నిమ్మగడ్డను విమర్శిస్తున్నారు. పంచాయతీ ఎన్నికల నిర్వహణలోనే ఆయన విఫలమయ్యారని

ఆరోపించారు.

అదెలా ఉన్నా.. ఎన్నికల సంఘం, కమిషనర్ నిమ్మగడ్డ సాధ్యమైన మేరకు ఎన్నికలను సజావుగా, సక్రమంగా నిర్వహించే ప్రయత్నమయితే చేస్తున్నట్లే కనిపిస్తోంది. కోర్టు క్లియర్మెన్ట్ వచ్చిన వెంటనే కమిషనర్ ప్రాంతాల వారిగా జిల్లా కలెక్టర్లు, ఇతర ఎన్నికల నిర్వహణ అధికారులతో సమావేశాలు నిర్వహించి ఏం చేయాలి, ఏం చేయకూడదు అనే విషయంలో స్పష్టమైన ఆదేశాలు ఇచ్చారు. పంచాయతీ ఎన్నికలలో గ్రామ వాలంటీర్లు అధికార పార్టీ కార్యకర్తల్లా వ్యవహరించారని ఆరోపణలు వచ్చిన నేపథ్యంలో మున్సిపల్ ఎన్నికల ప్రక్రియలో వార్డు వాలంటీర్లను ఎన్నికల ప్రక్రియకు దూరంగా ఉంచాలని ఆదేశించారు. వాలంటీర్లు ప్రత్యక్షంగా గానీ, పరోక్షంగా గానీ ఎన్నికల ప్రచారంలో పాల్గొనరాదని ఏ అభ్యర్థికి గానీ, ఏ రాజకీయ పార్టీకి గానీ అనుకూలంగా వ్యవహరించరాదన్నారు. ఓటరు స్లిపులను కూడా వారి ద్వారా పంపిణీ చేయరాదని, వభుత్వ ఉద్యోగులతో వంపిణీ చేయాలని పేర్కొన్నారు. వార్డు వాలంటీర్లు ఏ పార్టీకి, ఏ అభ్యర్థికి అనుకూలంగా వ్యవహరించినా ప్రవర్తనా నియమావళి ప్రకారం కఠిన చర్యలు తీసుకోవాలని నిర్దేశించారు. అలాగే, గతంలో బలవంతంగా నామినేషన్ ఉపసంహరించుకున్న వారికి ప్రత్యేకంగా తిరిగి నామినేషన్ దాఖలు చేసుకునే అవకాశం కల్పించారు. అయితే, ఈ ఎన్నికలు ఎంత సజావుగా, సక్రమంగా జరిగాయి? ఎంత అక్రమంగా, అన్యాయంగా జరిగాయనేది ఎన్నికల ప్రక్రియ పూర్తయిన తర్వాత తెలుస్తుంది.

పార్టీ రహిత పంచాయతీ ఎన్నికల్లో కంటే పార్టీల గుర్తులపై జరిగే మున్సిపల్ ఎన్నికల్లో పార్టీల బలాబలాలు మరింత స్పష్టంగా తెలిసే అవకాశం ఉంది. అందుకే అన్ని రాజకీయ పార్టీలు శక్తి మేరకు ప్రచారం సాగిస్తున్నాయి. సుమారు 91 లక్షల మందికి

నిమ్మగడ్డ రమేష్ కుమార్

లో

వాసనలు

పైగా ఓటర్లు తీర్పునిచ్చే మున్సిపాలిటీలో సత్తా చాటుకు నేందుకు అధికార, ప్రతిపక్ష పార్టీలు ముమ్మరంగా ప్రచారం సాగిస్తున్నాయి. అయితే పంచాయతీ ఎన్నికల వెంటనే జరుగుతున్న ఈ ఎన్నికల్లో ప్రజల తీర్పు ఎలా ఉంటుందన్నది నహజంగానే ఆసక్తి కలిగిస్తుంది.

ఎన్నికల ప్రచారంలో భాగంగా తెలుగుదేశం పార్టీ సీనియర్ నాయకుడు, మాజీ మంత్రి యనమల రామకృష్ణుడు రాష్ట్ర అభివృద్ధి, ఆర్థిక పరిస్థితిపై కొన్ని కీలక వ్యాఖ్యలు చేశారు. వైసీపీ ఇరవై నెలల పాలనలో ముఖ్యమంత్రి, ఆయన బంధుగణం, అధికారపార్టీ నాయకుల ఆస్తులు పెరిగాయే కానీ ప్రజల, ప్రభుత్వ ఆస్తులు పెరగలేదని ఆరోపించారు. పట్టణ ప్రాంతాల్లో 20 నెలలుగా అభివృద్ధి లేదని ప్రభుత్వ లెక్కలే చెబుతున్నాయని ఆయన లెక్కలు చూపారు. గడచిన రెండేళ్లలో బడ్జెట్ కేటాయింపులకు, వాస్తవ వ్యయాలకు పొంతన లేదని కూడా ఆరోపించారు. అంటే, రాష్ట్ర ఆర్థికపరిస్థితి అద్వాన్నంగా ఉందని యనమల తేల్చారు. అయితే, ఈ విషయాలన్నీ చెప్పడానికి మాజీ ఆర్థికమంత్రి కానక్కరలేదు. ఆయన చెప్పిన 'సత్యాలు' అందరికీ అనుభవంలో ఉన్నవే. అవన్నీ అందరికీ తెలిసిన బహిరంగ రహస్యాలే. రాష్ట్ర విభజన జరిగిన నాటి నుంచే రాష్ట్ర ఆర్థిక వ్యవస్థ పట్టాలు తప్పింది. ఆనాటి నుంచే రాష్ట్రంలో ఆర్థిక

క్రమశిక్షణ అనేది అటకెక్కి కూర్చుంది. ఇందులో ఎవరికీ ఎలాంటి సందేహం లేదు. తెలుగుదేశం పార్టీ అధికారంలో ఉన్న ఐదేళ్లలో కూడా రాష్ట్ర ఆర్థిక స్థితి ఏం మారలేదు. అప్పుడే పక్కదారి పట్టిన ఆర్థిక క్రమశిక్షణ జగన్మోహన్ రెడ్డి ప్రభుత్వ హయాంలో మరింత అద్వాన్న స్థితికి చేరింది. సంక్షేమం పేరిట పేరంటాలకు వాయిదాలు ఇచ్చినట్లుగా ఓటర్లకు తాయిలాలు పంచి ఇవ్వడమే పనిగా జగన్ ప్రభుత్వం అడిగిన వాళ్లకు, అడగని వాళ్లకు అందరికీ తాయిలాలు పంచుకుంటూపోతోంది. సంక్షేమ కార్యక్రమాల లక్ష్యం సాధికారిత. సంక్షేమ పథకాల అమలు ద్వారా ఆయా వర్గాల ప్రజల్లో సాధికారిత, ఆర్థిక స్వావలంబన పెరిగి లబ్ధిదారుల సంఖ్య క్రమంగా తగ్గుతూ వస్తుందని, రావాలని ఆర్థిక నిపుణులు చెబుతారు. అలాగే, సంక్షేమ పథకాలు అమలు చేయడం ద్వారా ఆర్థిక అసమానతలు తగ్గుతాయని, తగ్గలని ఆర్థిక రంగ విశ్లేషకులు అంటారు. అందుకే.. సంక్షేమానికి, ఓటుబ్యాంక్ తాయిలాలకు మధ్య ఉండే నన్నని గీతను గుర్తించకపోతే ఆర్థిక ప్రగతి కంటుపడడమే కాదు, ఆర్థిక వ్యవస్థ మొత్తానికి మొత్తంగా కుప్పకూలిపోయే ప్రమాదం ఉంటుందని ఆర్థిక నిపుణులు హెచ్చరిస్తూనే ఉన్నారు.

తాయిలాలు ఎరగావేసి ఓటుబ్యాంక్ ను పెంచు కునేందుకే ప్రభుత్వాలు, ముఖ్యంగా కాంగ్రెస్ ఐడియాలజీ ఫ్యామిలీకి చెందిన ప్రాంతీయ, కుటుంబ పార్టీలు మొగ్గుచూపుతున్నాయి. గతంలో తెలుగుదేశం, ఇప్పుడు వైసీపీ కూడా అదే బాటలో సాగుతున్నాయి. ఇందులో భాగంగా, వైసీపీ ప్రభుత్వం ఈబీసీ నేస్తం పేరిట మరో కొత్తపథకాన్ని ప్రవేశపెట్టింది. ఈ పథకం పరిధిలో ఆర్థికంగా వెనకబడిన అగ్రవర్ణ మహిళలకు సంవత్సరానికి రూ. 15000 పందేరం చేస్తారు.

సహజంగా ప్రభుత్వాలు ఆదాయ వనరుల గురించి, అభివృద్ధి గురించి ఆలోచిస్తాయి. అందుకు నంబంధించిన కార్య ప్రణాళికలను, కాల ప్రణాళికలను చేసుకుంటాయి. కానీ, జగన్మోహన్ రెడ్డి ప్రభుత్వం పథకాల పంపిణీ కార్యక్రమ ప్రణాళికను తయారు చేసింది. ఇటీవల, ముఖ్యమంత్రి అధ్యక్షతన జరిగిన మంత్రివర్గ సమావేశం 2021-22 ఆర్థిక

రాజనాల బాలకృష్ణ

సంవత్సరానికి సంబంధించిన నవరత్న సంక్షేమ పథకాల వితరణ క్యాలెండర్ ను ఆమోదించింది. ఆ క్యాలెండర్ ను మంత్రి పేర్నినాని సగర్వంగా మీడియాకు సమర్పించారు.

ప్రభుత్వం ప్రకటించిన సంక్షేమ పథకాల క్యాలెండర్ ప్రకారం రాష్ట్రంలో అమలవుతున్న నవరత్న పథకాలు, అందుకు అదనంగా అమలులో ఉన్న రేషన్ సబ్సిడీ, నెలవారీ పంచె, పాస్టర్, ఇమామ్లకు ఇచ్చే నెలవారీ సజరానాలు ఇంకా ఇతరత్రా పథకాలు అన్నీ కలుపుకుంటే సంక్షేమ పథకాల ప్రయోజనం పొందుతున్న లబ్ధిదారుల సంఖ్య రాష్ట్ర జనాభా కంటే రెండున్నర, మూడు రెట్లు ఎక్కువగా ఉంది. అంటే రాష్ట్రంలోని ప్రతివ్యక్తికి రెండు, అంతకంటే ఎక్కువ పథకాల ప్రయోజనం చేరుతోంది.

అభిగృహాలు, అన్నార్తుల కడుపు నింపేందుకు, పేదల జీవితాలలో వెలుగులు నింపేందుకు సంక్షేమ పథకాలు అమలు చేస్తామంటే ఎవరూ కాదనరు. కానీ, గీత దాటి సంక్షేమమే సర్వస్వం అనుకుంటేనే పేదీ వస్తుంది. ఏట్లా పారేసినా ఎంచి పారేయాలనేది సామెత. అంతేకాదు, ఎవరి పేరున అయితే జగన్ ప్రభుత్వం సంక్షేమ పథకాలను అమలుచేస్తోందో అదే వైఎస్సార్ అనేక సందర్భాలలో ఉమ్మడి రాష్ట్ర శాసనసభలో ఈ సామెతను గుర్తు చేశారు. మరోవంక చూస్తే రాష్ట్ర ఆర్థిక పరిస్థితి రోజురోజుకు దిగజారి దౌర్భాగ్య స్థితికి చేరుకుంటోంది. రాష్ట్రం అప్పుల ఊబిలోకి కూరుకుపోతోంది. ఇప్పటికే, రాష్ట్రంలోని ప్రతిఒక్కరి నెత్తిన 75 వేల రూపాయల వరకు అప్పు తిప్పవేసి కూర్చుంది. రాష్ట్రంలో పుట్టే ప్రతి బిడ్డ అప్పుతోనే పుడుతున్నారు. అయినా ముఖ్యమంత్రి ఓటుబ్యాంక్ ను నిలుపుకునేందుకు అందిన కాడికి అప్పులు చేసుకుంటూ పోతున్నారు. చివరకు రాష్ట్ర ఖజానా పూర్తిగా వట్టిపోయి అప్పులు కూడా పుట్టని పరిస్థితి వస్తుందని ఇప్పటికే ఆర్థిక నిపుణులు హెచ్చరిస్తున్నారు. అలాగే, జనం నోట్లతో జనం ఓట్లు కొని సొంత ఆస్తులను పెంచుకునే విధానం గురించి ప్రజలే ఆలోచించుకోవాలని కూడా ఆర్థిక నిపుణులు హెచ్చరిస్తున్నారు. ఇది అందరూ ఆలోచించవలసిన విషయమే. ముఖ్యంగా ఓటువేసే ముందు ప్రతి ఓటరు రేపు గురించి ఆలోచించడం అవసరం.

వ్యాసకర్త : సీనియర్ జర్నలిస్ట్

ఎన్నికల ప్రచారంలో భాగంగా తెలుగుదేశం పార్టీ సీనియర్ నాయకుడు, మాజీ మంత్రి యనమల రామకృష్ణుడు రాష్ట్ర అభివృద్ధి, ఆర్థిక పరిస్థితిపై కొన్ని కీలక వ్యాఖ్యలు చేశారు. వైసీపీ ఇరవై నెలల పాలనలో ముఖ్యమంత్రి, ఆయన బంధుగణం, అధికారపార్టీ నాయకుల ఆస్తులు పెరిగాయే కానీ ప్రజల, ప్రభుత్వ ఆస్తులు పెరగలేదని ఆరోపించారు. పట్టణ ప్రాంతాల్లో 20 నెలలుగా అభివృద్ధి లేదని ప్రభుత్వ లెక్కలే చెబుతున్నాయని ఆయన లెక్కలు చూపారు.

కరోనా మహమ్మారి మన దేశంలోకి ప్రవేశించి ఏడాది పూర్తవుతోంది. వ్యాక్సిన్ అందుబాటులోకి రావడంతో కొవిడ్ 19 వ్యాప్తికి ఇక అడ్డుకట్ట వడ్డట్లే అని ఆనంద పడ్డా, కొత్తగా కేసుల సంఖ్య మళ్లీ పెరగడం ఆందోళన కలిగిస్తోంది. ఇందుకు కరోనా కొత్త రూపం సంతరించుకోవడం ప్రధాన కారణమని నిపుణులు అంచనా వేస్తున్నారు. వైరస్ బలహీనపడ్డప్పటికీ కేసుల సంఖ్య పెరగడానికి ప్రజల్లో నిర్లక్ష్యం పెరగడం మరో కారణమని చెప్పక తప్పదు. దీకా తీసుకోవడంతో పాటు మాస్కులు ధరించడం, భౌతిక దూరం పాటించడం, వ్యక్తిగత శుభ్రత మరికొంత కాలం కొనసాగాల్సిన అవసరం కచ్చితంగా కనిపిస్తోంది. కొవిడ్ వ్యాక్సిన్ తీసుకున్నాం కదా అని నిర్లక్ష్యం చూపిస్తే ముప్పు తప్పదని పరిశోధకులు వెల్లడిస్తున్నారు. 2020 చేదు అనుభవాలను పంచినా, 2021లో కరోనా మహమ్మారి అంతమవుతుందని భావించారు. చాలా తక్కువ సమయంలో పరిశోధనలు ఫలించి దీకాలు అందుబాటులోకి రావడం ఇందుకు కారణం. అయితే ఈ ఆనందం ఎక్కువ కాలం నిలవలేదు. బ్రిటన్, దక్షిణాఫ్రికా, బ్రెజిల్ తదితర దేశాల్లో కరోనా కొత్త రూపాన్ని సంతరించుకొని విస్తరించడం ఆందోళన కలిగిస్తోంది. ఈ పరిణామాలు భారత్‌తో సహా ప్రపంచ ప్రజానీకాన్ని మరోసారి ఆందోళనలోకి నెట్టేశాయి.

నిర్లక్ష్యం వహిస్తే ముప్పే!

దేశవ్యాప్తంగా గత కొద్ది రోజులుగా కరోనా కేసులు పెరుగుతున్నాయి. ముఖ్యంగా కరోనా కొత్త వేరియంట్ కేసులు వెలుగుచూడటం భయాందోళన కలిగిస్తోంది. మహారాష్ట్ర, కేరళ, తెలంగాణల్లో N440K, N484K వైరస్‌లు బయటపడటం కలకలం రేపుతోంది. ఓవైపు దేశ వ్యాప్తంగా కరోనా వ్యాక్సినేషన్ ప్రక్రియ వేగవంతంగా సాగుతున్న సమయంలోనే చాపకింద నీరులా కొత్త వేరియంట్లు దూసుకువస్తున్నాయి. కొత్త రకం స్ట్రైయిన్ వల్లే కరోనా పాజిటివ్ కేసులు వేగంగా పెరుగుతున్నట్టు వైద్యులు అనుమానం వ్యక్తం చేస్తున్నారు. దీంతో కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు మరోసారి ఆందోళన చెందుతున్నాయి. మహారాష్ట్ర, కేరళ, పంజాబ్, కర్ణాటక, తమిళనాడు, గుజరాత్ రాష్ట్రాల్లో వైరస్ తీవ్రత పెరుగుతుండటం కలవరపెడుతోంది. రోజువారీ కేసుల్లో ఈ రాష్ట్రాల వాటా 87.25 శాతంగా ఉండటం కాస్త ఆందోళన కల్గించే అంశం. ఇందులో మహారాష్ట్ర, కేరళ అగ్రస్థానంలో ఉన్నాయి.

మనదేశంలో N440K, N484K వైరస్ కొత్త రకాలను గత ఏడాదే మార్చి, జూలైలోనే గుర్తించారు. అయితే తమ రాష్ట్రంలో తాజా విజృంభణకు ఈ రెండు రకాలు కారణమని చెప్పలేమని మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఇదివరకే స్పష్టం చేసింది. ఈ రెండు రకాలు భారత్‌లో మాత్రమే కనిపించలేదని, ఇతర దేశాల్లో కూడా వాటిని గుర్తించినట్లు ఐసీఎంఆర్ వెల్లడించింది. తెలంగాణ, ఆంధ్రప్రదేశ్, అసోంలో దాని ఆనవాలు కనిపించినట్లు చెప్పింది. అయితే ప్రస్తుత పరిస్థితిని పూర్తిస్థాయిలో పర్యవేక్షిస్తున్నట్లు కూడా తెలిపింది. కొత్తరకం కరోనాను కట్టడి చేసేందుకు అధికారులు ఇప్పటికే రంగంలోకి దిగారు.

గత ఏడాది కొవిడ్ సృష్టించిన విలయం నుంచి ఇప్పటివైపుదే కోలుకుంటున్న తరుణంలో మరోసారి కరోనా విజృంభిస్తే పరిస్థితి ఏమిటన్నది అంతు పట్టడంలేదు. కొన్ని రాష్ట్రాల్లో కరోనా మళ్లీ విజృంభించడంతో మరోసారి ఆంక్షలు విధించక తప్పలేదు. మహారాష్ట్ర, గుజరాత్ రాష్ట్రాల్లోని పలు

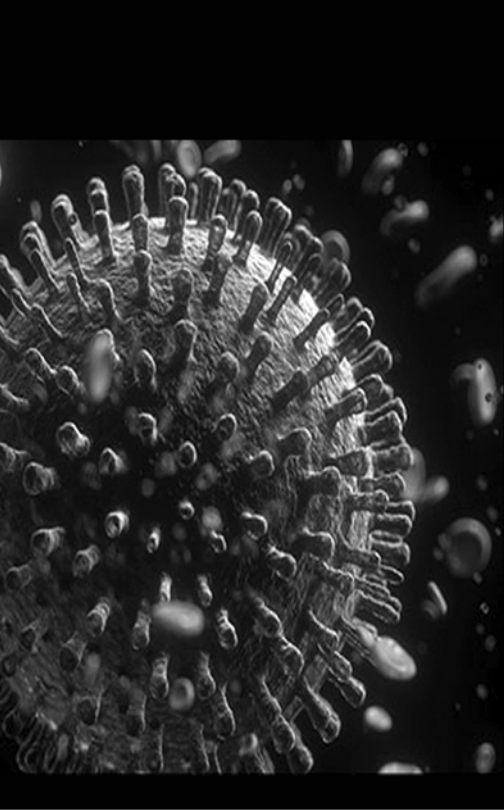
నగరాలలో లాక్‌డౌన్ విధించారు. కొన్ని నగరాల్లో రాత్రి వేళ కర్ఫ్యూ అమలు చేస్తున్నారు. కర్ణాటక, మహారాష్ట్రలో కరోనా విజృంభించడంతో తెలంగాణ ప్రభుత్వం అప్రమత్తమైంది. ఆయా రాష్ట్రాలతో గల సరిహద్దు జిల్లాల్లో నిఘా పెంచాలని వైద్య, ఆరోగ్యశాఖ మంత్రి ఈటల రాజేందర్ అదేశించారు. అక్కడి నుంచే వారికి కచ్చితంగా పరీక్షలు నిర్వహించాలని తెలిపారు. కేరళలో కేసులు ఎక్కువగా నమోదవడంలో ఆ రాష్ట్రంతో కర్ణాటక తన సరిహద్దులను మూసేసింది.

మనదేశంలో తాజా విజృంభణకు కొత్త రకాలు N440K, N484K కారణం కాకపోవచ్చని నిపుణులు అంటున్నారు. సూపర్ స్పైడర్ ఈవెంట్లో ఈ వ్యాప్తికి కారణమని అభిప్రాయపడుతున్నారు. కరోనా వైరస్ కొత్త రకాల వల్లే మహారాష్ట్రలో మహమ్మారి మరోసారి విజృంభిస్తుందనడానికి ఎలాంటి ఆధారాలు లేవంటోంది. బెంగళూరులోని నేషనల్ ఇనిస్టిట్యూట్ ఆఫ్ మెంటల్ హెల్త్ అండ్ న్యూరో సైన్సెస్ (నిమ్హెస్) సూపర్ స్పైడర్ ఈవెంట్లు ఈ సమూహ వ్యాప్తికి దారితీస్తున్నాయని, బాధితులను గుర్తించేందుకు టెస్టింగ్, ట్రాకింగ్, ట్రేసింగ్ విధానాలను తగినమేర అమలు చేయకపోవడం ఈ కేసుల పెరుగుదలకు దోహదం చేస్తోందని చెబు తున్నారు. అయితే కొన్ని సందర్భాల్లో మాత్రమే కొత్త రకాలు ఆధిపత్యం చెలాయిస్తాయి. రోగనిరోధక శక్తిని దెబ్బతీసి, తమ వునరుత్పత్తి సామర్థ్యాన్ని మెరుగుపర్చుకుంటాయి. కరోనాకు సంబంధించి వెలుగుచూసిన బ్రిటన్, దక్షిణాఫ్రికా రకాలు ఆ కోవకు చెందనవేనని భావిస్తున్నారు.

కరోనా వైరస్ ఎంతగా సర్క్యులేట్ అయితే అంతగా

వైరస్ రకాలను ముందే పసిగట్టొచ్చు!

ప్రస్తుతం ఏ రకమైన కరోనా వైరస్ విస్తృతంగా వ్యాపిస్తోంది? భవిష్యత్తులో వైరస్‌లు ఎలా మార్పు చెందనున్నాయి? అన్న విషయాలను ముందుగా అంచనా వేసే విధానాన్ని శాస్త్రవేత్తలు అభివృద్ధి చేశారు. ఢిల్లీలోని 'సీఎన్ఐఐఆర్-ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ జినోమిక్స్ అండ్ ఇంటిగ్రేటివ్ బయాలజీ' ఈ పరిశోధన చేసింది. యాంటీబాడీలకు చిక్కుకుండా తప్పించుకుని తిరిగి వైరస్‌లను గుర్తించేందుకు, తద్వారా మరింత సమర్థమైన వ్యాక్సిన్ తయారీకి తమ పరిశోధన దోహదపడగలదని శాస్త్రవేత్తలు చెబుతున్నారు. కరోనా సైక్ ప్రోటీన్‌కు సంబంధించి 3,11,795 రకాల జన్యు క్రమాలను, ప్రోటీన్‌లోని అమైనో ఆమ్లాల్లో జరిగే ఉత్పరివర్తనాలను వారు మదింపు చేశారు. పలు రకాల కరోనా వైరస్ ప్రోటీన్‌లోని అమైనో ఆమ్లాలువుల శ్రేణులను విశ్లేషించారు.

పరివర్తన చెందుతుందని నిపుణులు అంటున్నారు. ఏ తరహా వైరస్ లో అయినా ఉత్పరివర్తన సహజమేనని తెలిసిన విషయమే. ఒక్కోసారి అవి వైరస్ పనితీరుపై అంతగా ప్రభావం చూపవు. ఆ మార్పులు వైరస్ ను బలహీనం చేసే అవకాశం ఉందని చెబుతున్నారు. ఉత్పరివర్తనాన్ని కట్టడి చేయాలంటే మాస్కులు ధరించడం, భౌతిక దూరం, పరిశుభ్రత ప్రమాణాలు పాటించాల్సిందేని స్పష్టం చేస్తున్నారు.

మార్చి 01, 2021 నాటికి దేశ వ్యాప్తంగా 1,69,786 క్రియాశీలక కేసులు ఉన్నాయి. మన దేశంలో ఇప్పటివరకూ 1,11,23,619 మంది కొవిడ్ బారిన పడితే 1,07,96,558 మంది కోలుకున్నారు. దేశ వ్యాప్తంగా 1,57,275 మంది కరోనాతో మృతి చెందారు. ప్రపంచవ్యాప్త గణాంకాల ప్రకారం కరోనా కేసుల సంఖ్యలో మన దేశం రెండో స్థానంలో ఉండగా మరణాల సంఖ్యలో నాలుగో స్థానంలో ఉంది. మన దేశ జనాభా రీత్యా ఈ గణాంకాలు పెద్దగా కనిపిస్తూ కాస్త భయపెడుతున్నా.

కరోనా అదుపులో భారత్ చాలావరకూ విజయం సాధించిందని చెప్పకతప్పదు. మరణాల సంఖ్య 1.42 శాతానికి పరిమితం కావడం, కోలుకున్నవారి శాతం 97.10కి చేరడం ఇందుకు నిదర్శనం.

కరోనా విజృంభణ నేపథ్యంలో దేశంలో కొవిడ్ కట్టడి నిబంధనలు వచ్చే నెల 31 వరకు కొనసాగనున్నాయి. కరోనా విజృంభణ రెండో దశ ప్రారంభమైన నేపథ్యంలో కేంద్ర ప్రభుత్వం ఈ మేరకు నిర్ణయం తీసుకుంది. మార్చి 31వరకూ అన్ని చోట్లా నిఘా ఉంచడంతో పాటు కట్టడి చర్యలు కొనసాగించాలని పేర్కొంటూ కేంద్ర హోంశాఖ మార్గదర్శకాలు జారీ చేసింది. క్రియాశీలక కేసులు భారీగా తగ్గినప్పటికీ మహమ్మారి కబంధ హస్తాల నుంచి పూర్తిగా బయట పడటానికి ఇంకా ఏఘా, జాగ్రత్తలు, నియంత్రణలు అవసరం అని తెలిపింది. వ్యాక్సినేషన్ కార్యక్రమాన్ని వేగవంతం చేయాలని రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలకు సూచించింది.

మార్చి చివరికి యాక్టివ్ కేసుల్లో తగ్గుదల

ప్రస్తుతం దేశ వ్యాప్తంగా కరోనా మహమ్మారి మరోసారి విజృంభిస్తున్నా మార్చి చివరినాటికి ఈ యాక్టివ్ కేసుల సంఖ్య భారీగా తగ్గే అవకాశం ఉందని కరోనా వైరస్ తీవ్రతపై కేంద్ర ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేసిన నేషనల్ సూపర్ మోడల్ కమిటీ అంచనా వేసింది. ఈ వైరస్ ను ఎదుర్కొనే రోగ నిరోధకత దేశ ప్రజల్లో ఎక్కువ మందిలో ఉన్నట్లు సిరోలాజికల్ సర్వేలు వెల్లడిస్తున్నాయి. దీంతో పాటు అదనంగా ప్రస్తుతం కొనసాగుతోన్న వ్యాక్సినేషన్ వల్ల కరోనా వైరస్ నుంచి దీర్ఘకాలిక రక్షణ కలుగుతుందని నిపుణుల కమిటీ అంచనా వేసింది.

ఇప్పటివరకు ఉన్న సమాచారం ప్రకారం, భారత్ లో కరోనా వైరస్ గతేడాది సెప్టెంబర్ లోనే గరిష్ట తీవ్రతను చవిచూసిందని, అప్పటినుంచి కేసుల్లో తగ్గుముఖం పట్టినట్లు వెల్లడించింది. ఇప్పటికీ తొలిదశ ముగింపు వరకు గణాంకాలు మాత్రమేనని, ఇప్పటికే పలుచోట్ల రెండోదశ వ్యాప్తి ప్రారంభమవుతోన్న నేపథ్యంలో మరింత అప్రమత్తంగా ఉండాలని సూచించింది. ముఖ్యంగా ఇటలీ, బ్రిటన్, అమెరికా దేశాల్లో జరిగినట్లు ఇక్కడ నిర్లక్ష్యం చేయవద్దని

డా. సీనియా మిశ్ర

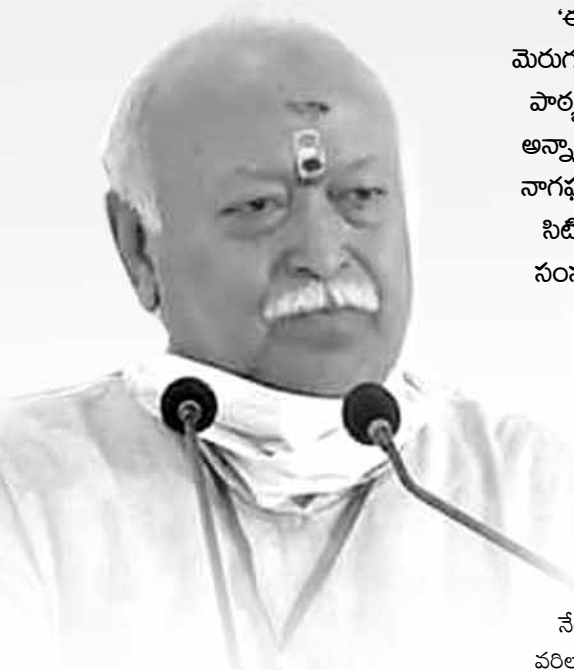
నిపుణుల కమిటీ హెచ్చరించింది. కేవలం ఒక్క భారత్ లో వైరస్ వ్యాప్తిని తగ్గిస్తే సరిపోదని, ప్రపంచ వ్యాప్తంగా వైరస్ వ్యాప్తిని కట్టడి చేస్తేనే ఇది అదుపులోకి వస్తుందని పేర్కొంది. భారత్ లో ఇప్పటికే కరోనా వ్యాక్సిన్ పంపిణీ వేగవంతం చేయగా, దేశ అవసరాలతో పాటే ఇతర దేశాలకు భారత్ వ్యాక్సిన్ సరఫరా చేయడం ఆహ్వానించదగ్గ విషయమని నేషనల్ సూపర్ మోడల్ కమిటీ అభిప్రాయపడింది.

దేశవ్యాప్తంగా కరోనా కట్టడి కోసం వ్యాక్సినేషన్ భారీ స్థాయిలో కొనసాగుతోంది. తొలి విడతలో వైద్య ఆరోగ్య సిబ్బంది, ఫ్రంట్ లైన్ వర్కర్లకు టీకాలను ఇచ్చారు. వయోజనుల కోసం రెండో విడత వ్యాక్సినేషన్ తాజాగా ప్రారంభమైంది. ఢిల్లీలోని ఎయిమ్స్ లో ప్రధాని నరేంద్ర మోదీ కొవిడ్ టీకా తొలి డోసు తీసుకున్నారు. ప్రతిఒక్కరు వ్యాక్సిన్ తీసుకుని దేశాన్ని కరోనా రహితంగా చేయాలని పిలుపునిచ్చారు. మరోవైపు టీకా పంపిణీ కోసం కేంద్ర వైద్య ఆరోగ్యశాఖ 'కొ-విన్-2.0' పోర్టల్ ను అందు బాటులోకి తెచ్చింది. 60 ఏళ్లు పైబడిన వాళ్లు టీకా కోసం దరఖాస్తు చేసుకోవచ్చని వెల్లడించింది. టీకా తీసుకోవాలనుకునే వారు www.cowin.gov.in లేదా ఆరోగ్యసేతు యాప్ ద్వారా తమ పేరు నమోదు చేసుకోవాలని కేంద్రం వెల్లడించిన విషయం తెలిసిందే. లేదంటే సమీప వ్యాక్సిన్ కేంద్రాలకు వెళ్లి రిజిస్ట్రేషన్ చేసుకునే వీలుంది.

భారత్ పోరాటం ప్రపంచానికి ప్రేరణ: మోదీ

కరోనా వైరస్ పై భారత్ చేస్తున్న పోరాటం ప్రపంచ దేశాలకు ప్రేరణగా నిలిచిందని ప్రధాని నరేంద్ర మోదీ అన్నారు. ఈ మహమ్మారి ప్రవేశించిన సందర్భంలో ఇతర దేశాలు భారత్ లో పరిస్థితిపై ఆందోళన చెందాయని గుర్తు చేశారు. కానీ, ఈ రోజు కరోనా మహమ్మారిపై భారత్ చేసిన పోరాటం యావత్ ప్రపంచానికి స్ఫూర్తిగా నిలిచిందని అన్నారు. ప్రపంచ శ్రేయస్సును కాంక్షిస్తూ భారత్ మానవతా దృక్పథంతో ముందుకు సాగుతోందన్నారు ప్రధాని మోదీ. కరోనా కట్టడి కోసం వైద్యులు, శాస్త్రవేత్తలు చేసిన కృషిని ఆయన ఈ సందర్భంగా అభినందించారు. కరోనాపై పోరాడుతున్న ప్రతిఒక్కరికీ ఆయన కృతజ్ఞతలు తెలిపారు. ప్రతి ఒక్కరు వ్యాక్సిన్ తీసుకుని దేశాన్ని కరోనా రహితంగా చేయాలని పిలుపునిచ్చారు.

వ్యాసకర్త: సీనియర్ జర్నలిస్ట్

‘ఈ పుస్తకం చదవడంవల్ల మాతృదేశం పట్ల భక్తి పెరగడమే కాదు, సంస్కృత భాషను మెరుగుపరచుకోవడానికి ఎంతో ఉపయోగపడుతుంది. దేశంలోని అన్ని విద్యాసంస్థలలో దీనిని పాఠ్య పుస్తకంగా ఉంచాలి. అది కాకున్నా భారతదేశ సంతానంగా దీనిని కొని చదువుదాం’ అన్నారు ఆర్ఎస్ఎస్ సర్ సంఘచాలక్ డా. మోహన్ భాగవత్. ద్విసహస్రావధాని మాడుగుల నాగభణిశర్మ రచించిన ‘విశ్వభారతం’ గ్రంథావిష్కరణ ఫిబ్రవరి 25న హైదరాబాద్లోని హైటెక్ సిటీలో జరిగిన కార్యక్రమంలో సర్ సంఘచాలక్ చేతుల మీదుగా జరిగింది. ఈ గ్రంథం, సంస్కృతం గొప్పదనం, భారతీయతకూ ఆ భాషకూ ఉన్న అవినాభావ సంబంధం గురించి డాక్టర్ భాగవత్ రసస్ఫూరికంగా, ఉత్తేజకరంగా ప్రసంగించారు.

ప్రపంచానికి దారి

‘వ్యాస భగవానుడు చెబుతుంటే వినాయకుడు మహాభారతం రాశాడు. అందరికీ బుద్ధిని ప్రసాదించే వినాయకుడే ఆలోచించి రాయవలసి వచ్చింది. ఈ గ్రంథకర్త కూడా ఆ విధంగానే ఈ రచన చేసారనిపిస్తున్నది. ఇది గ్రంథం కాదు. ఇదొక కృతి. లోక కల్యాణం కోసం రాసిన ఈ పుస్తకం గొప్పది. సంస్కృతం స్వల్ప మాత్రంగా తెలిసినవారు కూడా ఈ పుస్తకాన్ని చదివి అర్థం చేసుకోవచ్చు. మనసు నిలిపి దీనిని పఠిస్తే సంస్కృతం నేర్చుకోవడంలో వేగం పెరుగుతుంది. ఇదొక భక్తి గ్రంథం. ఈ గ్రంథాన్ని చదవడం వలన మన అంతఃకరణంలో భారత్ పట్ల భక్తి ప్రజ్వలిల్లుతుంది’ అన్నారు డాక్టర్ భాగవత్. చరిత్ర, సంస్కృతి, సంస్కారం వంటి అంశాలను లోతుగా స్పృశిస్తూ ఆయన ఎన్నో అంశాలు చెప్పారు. విశ్వపీఠాన్ని దృష్టిలో ఉంచుకొని, భారతీయుల హృదయాల్లో దేశభక్తి భావన ఉదయించడం అవసరం. మన దృష్టితోనే కాదు, గ్రంథకర్త దృష్టితో, అనేకమంది మహాపురుషులు ఆలోచనలను చూసినా మన భారతమాత అఖండమైనది. హిమవంతుడు తన రెండు భుజాలను చాచి సాగర పర్యంతం ఆలంగనం చేసుకొంటే ఎంత భూమి ఉన్నదో అదంతా అఖండ భారతదేశమే. ఆమె కేవలం మృణ్మయి కాదు. చైతన్యమయి, చిన్మయి అని అనేకమంది అనుభూతి చెంది, దర్శించి తెలియజేశారు. ఈ భూమాత కోసం నిస్వార్థ బుద్ధితో కీర్తికాంక్షలను దూరంగా పెట్టి, తమ, మన, ధన పూర్వకంగా యోగ్యతతో సాధన చేసిన సామాన్యుల నుండి మహాపురుషులందరికీ అనుభూతి కలిగిన విషయమే ఇది. ఇక్కడ కణకణం జగజ్జనని స్వరూపమే. భారత దేశం జాగృతం కావడం ప్రపంచానికి అవసరం.

గత 2000 సంవత్సరాలుగా ప్రపంచం ఎదుర్కొంటున్న అనేక సమస్యల నుండి పాఠం నేర్చుకొని సంపూర్ణ మానవజాతి సుఖశాంతులతో వర్ధిల్లాలని, అన్ని బాధల నుండి విముక్తి పొందాలని, ఆపదల నుండి దూరం కావాలని, విభిన్న రీతులలో తమ తమ సిద్ధాంతాల ఆధారంగా ప్రయత్నించారు. అయినప్పటికీ ఫలితం శూన్యం.

ఈ విధంగా 2000 సంవత్సరాల నుండి సమస్యల పరిష్కార దిశగా జరిగిన మథనంలో అనేక రత్నాలు ప్రాప్తించాయి. మోహా నిద్ర లభించింది. నృప్తిని నాశనం చేయగలిగిన హాలాహలం పుట్టుకొచ్చింది. ఈ హాలాహలాన్ని తాగగలిగే శక్తి పరమశివునికున్నట్లే మన భారతదేశానికి ఉంది. ఇంకెవ్వరికీ ఆ సామర్థ్యం లేదు. ఎందుకంటే భారత్ తనకంటే ఏమీ కోరుకోదు. ఈ 2000 సంవత్సరాలలో చాలా కాలం ఇక్కడ పరాయి పాలనే సాగింది. ఆ సమయంలో దేశం బయట నుండి ఆక్రమణలు ఒకవైపు జరుగుచుంటే, మరోవైపు మూఢాచారాలు బాగా ప్రబలుతుండేవి. కొంత భూభాగం విడిపోయింది. ప్రజలు ఎంతో శీలవంతులుగా ఉండే వారు. ఆ ప్రమాణం కొతమేరకు తగ్గింది. ఈ స్థితిలో కూడా ప్రపంచం అంతా భారత్వైపే చూస్తున్నది అని చెప్పవచ్చు.

ప్రపంచ స్థాయిలో ఆర్థిక సమృద్ధులు జరుగుతుంటాయి. అందులో ప్రపంచ దేశాల ప్రతినిధులు పాల్గొని తమ దేశాల మధ్య వ్యాపార, వాణిజ్య ఒప్పందాలు ఏర్పాటు చేసుకొంటుంటారు. మన దేశ ప్రతిష్టను ఇసుమడింపనేసేందుకు ఇక్కడి నుండి కూడా ఒక మంత్రివర్గులు ఈ ఆర్థిక సమృద్ధిలో పాల్గొనడానికెళ్లారు. తిరిగి వచ్చాక నాతో అక్కడ జరిగిన అనుభవాలను పంచుకొన్నారు. సమృద్ధి ముగింపుకి ముందురోజు రాత్రి మధ్యప్రాచ్య దేశాల ప్రతినిధులు వారిని కలిశారు. ‘ఇలాంటి సమయంలో దేశదేశాలతో ఒప్పందాలు చేసుకోవడం పరిపాటి

కదా! ఆ ఒప్పందాలు ప్రకారం మేము మాట ఇస్తాం, కాని ఆయా దేశాలు మా మాట నెరవేర్చినట్లే, లాభం చేకూర్చినట్లే నమ్మించి మా దగ్గర నుండి రెండు, మూడింతలు లాగేస్తాయి. అందుకని మేమంతా భారత్తోనే ఒప్పందాలు కుదుర్చుకోవాలనుకొంటున్నాం. కనుక మీ టెండర్ను తగ్గించడని కోరారు. భారత్పై వారికున్న విశ్వాసంతోనే ఆ విధంగా జరిగిందని అనిపిస్తోంది. కాబట్టి నేటికీ ప్రపంచ సమస్యల నుండి గట్టెంక్రించేది భారతదేశమేనని ప్రపంచం మనవైపు చూస్తోంది. ఆయా దేశాలన్నీ సమస్యల పరిష్కారం కోసం తమ పురుషార్థాన్ని ఉపయోగించి చూశారు. లాభం లేకపోయింది. మనతో కావడం లేదు, ఎవరితో ఇది సాధ్యమో తుందో తరచి చూశారు. ప్రపంచం అమృతాన్ని సేవించినప్పటికీ జీవించలేకపోతుంది. కాని మనం విషాన్ని స్వీకరించినా ప్రపంచాన్ని బ్రతికించాం. ఇది మన చరిత్ర. పురాణకాలంలో శివుని గొప్పతనం ఏమిటి? చైతన్య స్వరూపిణి అయిన జగజ్జననీ దుర్గ శివునిలో ఉంది. ఈ శక్తిని శివుని నుండి వేరు చేస్తే శివుడు కూడా శవంతో సమానం. అలాగే మనలో భారతమాత విరాజిల్లుతూ ఉంది. కనుక శక్తిని ఆరాధించాలి.

స్వాతంత్ర్యోద్యమ కాలంలో ఆంగ్లేయులతో జరిగిన పోరాటంలో ప్రసిద్ధ తమిళ కవి సుబ్రహ్మణ్య భారతి గొప్ప పాత్ర పోషించారు. వారు ఒక కవితలో ఆనాటి స్థితిని గురించి ‘ఓ! భారత జననీ! నీవు ఈ సమస్త ప్రపంచాన్ని ధరించి పాలిస్తున్నావు. నీ సంతానమైన మేము మోహనిద్రకు గురై నీ కోసం ఏమీ చేయలేని శక్తిహీనులుగా నీ ఒళ్లో ఆడుకుంటున్నాం. నీవు అత్యంత బలహీనంగా, దీనస్థితిలో దర్బన మిస్తున్నావు. పరాయిపాలనలో దాస్యశృంఖలాలతో నీవు బందీ అయినట్లు కనిపిస్తున్నావు. ఇదంతా నాటకంలా ఉంది. బలహీనతలను తొలగించి మాకు దృఢమైన శక్తిని ప్రసాదించు. నీ పూర్వ వైభవాన్ని

సాధించేందుకు నాటకాన్ని రక్షిస్తూనే శక్తిని మాకివ్వు తల్లీ! అని ప్రార్థించారు. భారతదేశాన్ని ఉద్ధరించే సామర్థ్యాన్ని ఇవ్వవలసింది భారతమాతయే. ఆమె మనతో నాటకమాడిస్తూ మనలను పరీక్షిస్తున్నది. ఈ పరీక్షలో మనం సఫలమైతే విశ్వానికి గురుత్వం వహించే దిశగా అఖండమైన, సర్వసంపన్నమైన భారతదేశ నిర్మాణం సాధ్యమవుతుంది. ఈ పనిని భారతమాత కృపాకటాక్షాలతో, మన స్వహస్తాలతో నెరవేర్చగలం. కనుక భారత్ పట్ల భక్తిని జాగ్రత్తం

అనేశారు. లార్డ్ వేవెల్ బ్రిటన్ పార్లమెంటులో మాట్లాడుతూ 'భారత్ భగవద్ నిర్మిత దేశం. దానిని విభజించడానికి మనమెవరం' అన్నారు. అలా అందరూ దేశ విభజనను చేయలేం, ఇది అసంభం అన్నవారే. కానీ అసంభవమనుకున్నది జరిగింది. అలాంటప్పుడు అఖండ భారత్ అనేది అసంభవమని అనిపించినా, అది జరగదని ఎలా చెప్పగలం? అది జరిగి తీరాలి కూడా. ఎందుకంటే భారత్ లో తిరిగి కలవాలన్న కోరిక ఇప్పుడున్న ఖండిత భారతదేశం

ఆక్స్ ఫర్డ్ డిక్షనరీ సరికొత్త ఎడిషన్ ను చూడండి. అందులో 'ధర్మం' అనే పదానికి గతంలో ఇచ్చిన అర్థాన్ని సరిచేశారు. ధర్మమంటే, ఇది భారతీయ పదం అని, మొత్తం ప్రపంచానికి సంబంధించింది అని ఉంది. అంటే ఇది అందరూ ఆచరించాల్సిన ధర్మం. దీనిని మనం రూపొందించలేదు. పూర్వం నుండి ఉన్నదే. దీనికి ఆది, అంతమూ లేవు. కాబట్టి దీనిని సనాతన ధర్మం అంటారు. ఒకవేళ ఈ ధర్మం అంతం కావాలంటే మొదటగా ప్రపంచం అంతం కావాలి. ధర్మమే మన ప్రాణం. అందరినీ కలిపి ఉంచుతుంది. ఇది సత్యంపై ఆధారపడి ఉంది. 'సర్వం ఖల్విదం బ్రహ్మ' (అంతా బ్రహ్మమయమే) అంటుంటారు. బ్రహ్మ వేరు వేరు రూపాలలో దర్శనం కావచ్చు. ఆస్తికుడు కావచ్చు, నాస్తికుడు కావచ్చు బ్రహ్మమయమే. వేరువేరుగా విభిన్న రూపాలలోను, పరస్పర విరోధంగానూ కూడా కనపడవచ్చు. ఇవన్నీ ఒకే రూపానికి సంబంధించిన ఆవిష్కారాలు. అందుకనే కనపడేవారంతా వివిధ రూపాలలో ఉన్నప్పటికీ అందరూ ఒక్కటే. మనమూ, మనదీ అన్న భావముంటే చాలు. దీనిని మనస్ఫూర్తిగా ఆచరించాలి. స్వార్థాన్ని, చెడుభావాలను విడిచిపెట్టాలి. కలిస్తే అందరం ఒకటవుతాం. మీరు ఎలా ఉంటేనేమి, మీ ఆహారపు అలవాట్లు ఎలా ఉంటేనేమి? ఎక్కడ ఉంటేనేమి, మనందరం ఒకటే. దీనికి కారణం భారతమాత. ఆమె మనందరినీ సురక్షితంగా కాపాడింది.

ఈ ధర్మం మూలంలోనే సత్యం, కరుణ, తపస్సు నిర్మలత్వం ఉన్నాయి. ఈ సత్యాన్ని ప్రాచీన కాలంలోనే మనం గుర్తించి ఆచరించాం. ఈ ధర్మాన్ని ఇక్కడి తత్వం ఆధారంగా స్వీకరించి జీవన పద్ధతిని వికసించజేశాం. ఆ రోజుల్లో ప్రయాణ సాధనాలు లేవు. ఎటూ వెళ్లలేం. హిమాలయాలను, సాగరాన్ని దాటి ఎవరూ ఇక్కడికి రాలేకపోయేవారు. భారత మాత మనకు అన్నీ సమకూర్చి పెట్టింది. సుజలాం, సుఫలాం, మలయుజ శీతలాం, సస్యశ్యామలాం అన్న రీతిలో అడవులు, నదులు, ప్రకృతి సౌందర్యం, అమూల్య ఖనిజాలు, ఓషధులు వంటి సకల సంపదలను సమకూర్చింది. మనం అత్యంత సమృద్ధిగా ఉన్నాం. ఒకవేళ బయటి దేశాలవారు ఒకరిద్దరు వచ్చినా ఆహ్వానించి ఆతిథ్యం ఇచ్చాం. సమృద్ధమైన మన తల్లి వంటగది వరకు వచ్చి ఎవరూ ఆకలితో తిరిగి పోరాదు అనేది తల్లి భారతమాత స్వభావం. మా భాష వేరు, మా పూజా విధానం వేరు అన్నారు. అయినా పర్వాలేదు. 33 కోట్ల దేవతలున్నారు ఇక్కడ. అందులో ఇద్దరు, ముగ్గురు కలిస్తే పర్వాలేదు, ఇక్కడ అనేక ఆరాధనా పద్ధతులున్నాయి వాటిలో ఒకటి రెండు జోడిస్తే ఏమీ కాదు, వందల కొలదిగా ఉన్న భాషలలో మరొక భాష చేరినా ఇబ్బంది లేదని భావించాం. మనకు కావలసినంత పోషక

చూపేది భారతదేశమే

చేయవలసిన అవసరం ఉంది. దేశభక్తితో అడుగుడుగున నిండిన భారత సంపూర్ణ వర్ణన ఉన్న ఇలాంటి పుస్తకాన్ని నేను మొదటిసారిగా చదివాను. మనందరం సంస్కృత పండితులం కాకపోయినా దీనిని చదువుతుంటే భావార్థాన్ని గ్రహించటంతోపాటు సంస్కృత భాష పట్ల కూడా జ్ఞానాన్ని పెంచుకోగలం. ఇది అత్యంత అవసరం.

అఖండ భారత్ ను తిరిగి సాధించాలి. సంపూర్ణ విశ్వాన్ని ఒక గృహంగా మార్చాలనే కలను సాకారం చేసే దిశగా భారత్ ముందుకు సాగుతోంది. యావత్తు ప్రపంచానికి భారతదేశమే సుఖశాంతులను కలుగ చేయాలి. ఈ పని చేయడానికి భారతీయులమైన మనమే కారకులమవుదాం. ఇది ఎలా సాధ్యమవుతుంది? ఇది కల్పన మాత్రమే అని అప్పుడప్పుడు అనిపిస్తుంటుంది. ఇది సాధ్యమవుతుందా? అని చాలామంది అడుగుతుంటారు. జరగాల్సి ఉంటే త్వరగా జరిగి ఉండాలి అంటుంటారు. దేశ విభజనకు ఆరునెలల ముందు విభజన జరుగుతుందని ఎవరూ నమ్మలేదు. పాకిస్తాన్ అనే కొత్త పేరు వినబడుతున్నదని నెహ్రూను అడిగితే, ఇది మూర్ఖుల కల మాత్రమే, అలా ఎప్పుడైనా జరుగుతుందా

నుండి విడిపోయి ఉన్న భూభాగాలకే ఎక్కువగా ఉంది. ఆ విధంగా వేరైపోయిన భూభాగాలు ఆనాటి నుండి ఈ క్షణం వరకు గమనిస్తే, వాటి చరిత్ర ఏమిటి? జరిగిన సంఘటనలేమిటి? నేటి పరిస్థితి ఏమిటి? గాంధార దేశం, పాకిస్తాన్ విడిపోయిన నాటి నుండి అక్కడ సుఖశాంతులున్నాయా? భారత్ నుండి వేరుపడ్డ భూభాగాలన్నీ దుఃఖంతో నిండి ఉన్నాయి. సుఖశాంతుల కోసం వారూ ప్రయోగాలు చేశారు. ఉపాయమేమీ లభించలేదు. కాని ఒకే ఒక ఉపాయం ఉంది. వాటికి ప్రాణశక్తి లభించాల్సిన స్థలం నుండి అవి వేరు పడ్డాయి. ఇప్పుడున్న భారతదేశం అనే ప్రాణాధార మూలంతో (శక్తితో) కలిస్తే వాటి సమస్యలన్నీ పటాపంచలవుతాయి. ఇందులో సామ్రాజ్యవాదం అనే ప్రసక్తే రాదు. వాటిని కలుపుకోవాలంటున్నామే తప్ప వాటిని తొక్కి ఉంచాలనుకోవడం లేదు.

అఖండ భారత్ ఏర్పాటు రాజకీయశక్తి విస్తరణ కోసం కాదు. అది ప్రాణశక్తితోనే సాధ్యం. ఆ ప్రాణశక్తే ధర్మం. ఇది సనాతన ధర్మం, మానవ ధర్మం, సంపూర్ణ విశ్వధర్మం. దీనినే ఈ రోజు హిందూ ధర్మం అంటున్నారు. నా మాట మీద నమ్మకం లేనట్లయితే

విశ్వభారతం పుస్తకాన్ని ఆవిష్కరిస్తున్న మోహన్ భగవత్, రమాకాంత్ శుక్లా, నాగభణిశర్మ, రాణి సదాశివమూర్తి

పదార్థాలను ఇచ్చింది ఈ భారతాంబ. ఇతరులకు పెట్టడమే మన ప్రవృత్తి. ఈ సత్య ధర్మం ఆధారంగానే మనం ముందుకు సాగాం. కానీ

యునాన్ రోమ్ మిశ్ర సబ్ మిట్రగయా జహాసే ।
కుచ్ బాత్ హై కి హస్తీ మిటతీ హమారీ నహీ ॥

(గ్రీకు, రోము, ఈజిప్టు నాగరికతలన్నీ ఒక వెలుగు వెలిగి నేడు కాలగర్భంలో కలిసిపోయాయి. కానీ మన సంస్కృతి తుడిచిపెట్టుకుపోకుండా ఉండడానికి కారణం ఏదో ఉంది.)

భారతమాత అనంతమైన ఉపకార గుణంతో మనం ఇక్కడ సుఖంగా ఉన్నాం. ఆ కారణంగా ప్రపంచంలో మన స్థానం, ఉనికి ప్రకటితమవు తున్నాయి. ప్రపంచానికి ఈ గుణం అందివ్వాలంటే అందుకు మనం సమర్థులం కావాలి. దీనిని మొట్టమొదటి పనిగా ప్రాధాన్యతనిచ్చి మనం నెరవేర్చాలి. అందుకే స్వామి వివేకానంద 'రాబోయే 50 సంవత్సరాలలో సమస్త దేవీదేవతలను మరచి పోదాం, భారతమాతను పూజిద్దాం. ప్రతి భారతవాసి ఆమె సేవ చేద్దాం' అని పిలుపు నిచ్చారు.

మన ఆచరణలోనే ఏకాంతమే అత్యు సాధన - లోకాంతమే పరోపకార్ (వ్యక్తిగతంగా అత్యుసాధనకు ప్రాధాన్యతనివ్వాలి - సామాజికంగా పరోపకార భావంతో వ్యవహరించాలి) అనేది ఉంది. కేవలం నీ స్వంతానికే జీవించకు, రెండు చేతులతో సంపాదించు వేలాది చేతులతో పంచిపెట్టు అనేది మన స్వభావం. మన తల్లి భారతి అనుగ్రహాన్ని, మన మహాపురుషులు ఆచరించి చూపిన మార్గాన్ని తిరిగి మనం పొందాలి. ఇది భక్తితోనే సాధ్యం. అహంకారంతో కానే కాదు. నేను గొప్ప హీరోను, గొప్ప హిందూ రక్షకుడను, నేను భారతదేశానికి అది ఇది అనీ అనుకోకూడదు. మన ప్రధానమంత్రి కూడా తనకు తాను ప్రధానిగా కాకుండా ప్రధాన సేవకుడనని భావిస్తున్నారు. అయితే నేను ప్రధాన సేవకుడను గర్వంతో చెప్పుకుండా మొదటిసారిగా పార్లమెంటులో అడుగుపెట్టకముందు ప్రారంభంలోనే మెట్లకు తలవంచి తన నొసటిని తాకించారు. ఇలాంటి వినమ్రతాపూర్వకమైన భక్తితో అనుగ్రహం లభిస్తోంది.

కృష్ణ భగవానుకి తులాభారం జరిగింది. ఎనిమిది మంది భార్యలలో ఏడుగురు తులాభారం దగ్గరికి చేరుకున్నారు. ఎప్పుడూ అహంకారంతో ఉండే సత్యభామ కూడా ఉంది. బంగారంతో తులాభారం చేయాలి అని నిర్ణయమైంది, ఒక్కొక్కరు తమ దగ్గరున్న సంపదనంతా త్రాసులో వేస్తున్నారు. కానీ కృష్ణుడు కూర్చున్న పక్షం లేవడం లేదు. అందరి వంతు పూర్తవుతున్న సమయంలో రుక్మిణి వచ్చింది. మీ దగ్గరున్న సంపదను వేయండి అని రుక్మిణితో అన్నారు. రుక్మిణి వెంటనే ఒక తులసీదళాన్ని త్రుంచి త్రాసులో వేసింది. వెంటనే కృష్ణుని తులాభారం జరిగింది. అందరూ ఆశ్చర్యపోయి చూస్తుంటే రుక్మిణి ప్రేమ

పూర్వక భక్తికి, ప్రామాణిక భక్తికి తులతూగింది అని కృష్ణుడు బోధపరిచాడు.

ఈ విధంగా భక్తితో కూడిన ప్రేమను జనింప చేయవలసిన అవశ్యకత చాలా ఉంది. ఇలా చేయడం ద్వారానే శక్తి ప్రాప్తిస్తుంది. శక్తి ఎప్పుడూ భక్తితో కూడుకుని ఉంటుంది. అయితే జ్ఞానం, కర్మ రెండూ అవసరమే. ఈ రెండింటికీ భక్తి కూడా జతకావాలి. భక్తిలేని జ్ఞానం అహంకారానికి జన్మనిస్తుంది. భక్తిలేని కర్మ విక్రవృత్తి (వివేకం కోల్పోయిన) కర్మగా తయారవుతుంది.

రామ రావణులిద్దరిలో జ్ఞానం ఉంది. గొప్ప శివభక్తుడైన రావణుడు శివుని స్తుతిస్తూ పాడిన శివస్తోత్రం ఇప్పటికీ పఠిస్తుంటాం. రాముడు కూడా శివభక్తుడే. రామేశ్వరంలో శివలింగాన్ని స్థాపించాడు. అయినప్పటికీ రాముణ్ణి భగవంతుడనీ, రావణుని రాక్షసుడనీ ఎందుకంటున్నారు? ఇద్దరిలో ఉన్న తేడా భక్తి. భక్తి అనేది సృష్టిలోని సత్యంతో కలిసుందాలి. కేవలం శుష్కవేదాంతం పనికిరాదు. కర్మతో కూడిన వేదాంతం అవసరం. అప్పుడే అది భక్తి. అది రామునిలో ఉంది. కర్మ కూడా అంతే. భక్తి పూర్వకంగానే కర్మను ఆచరించాలి. వేసవి కాలం వస్తుంది. దారిలో ప్రయాణిస్తున్నప్పుడు దప్పిక వేసి రెస్టారెంటులోకెళ్లి గ్లాసునీళ్లు అడిగి తాగి తిరిగి వెళ్లిపోతుంటే- నీళ్ల కోసమే వచ్చాడా అని గ్రహించి తిరస్కారభావంతో ఆ వ్యక్తివైపు చూస్తుంటారు. అదే చిన్న హోటల్ కెళ్లి గ్లాసు నీళ్లడిగితే సర్వర్ నాలుగు గ్లాసుల్లో నింపుకొని వ్రేళ్లు అందులో ముంచి పట్టుకొని తెచ్చి టేబుల్ పై ధనాన పెట్టి వెళ్లిపోతాడు. అదే దారిలో సాధారణ గృహస్థుని ఇంటికెళ్లి మంచి నీళ్లు అడిగితే ఆ ఇంటి యజమాని ఒక గ్లాసు కాదు గదా ఒక చెంబుడు నీళ్లతోబాటు తినడానికి బెల్లంగాని, ఇంటిలో కలిగినంతమేరకు మరేదైనా తినుబండారం గాని ఆదరపూర్వకంగా ఇస్తూ స్వీకరించమని చెప్పుతాడు. అక్కడ, ఇక్కడా తేడా ఏమిటి? అన్నిచోట్ల దాహం వేస్తుంది కనుక తాగినీరే అడిగారు. అన్నిచోట్ల ఒకే భాష, ఒకే విధమైన వినమ్రతతోనే అడిగారు కదా! ప్రేమతో కూడిన భక్తియే తేడా. అది ఇంటిలో వ్యక్తమయింది. మిగతా చోట్ల కాలేదు.

భక్తి ప్రాప్తించాలంటే సత్య గ్రంథాలను చదవాలి. ఈ దృష్టితో చూసినపుడు ఒక సర్వాంగ సుందరమైన

ఉత్తమ గ్రంథం ఈ రోజు ఆవిష్కృతమైంది.

భారతీయులందరికీ ఇదొక మంచి సందర్భం. మనందరం దీనిని పఠించి, మనసం చేసి, చింతన చేస్తుంటే భవిష్యత్ నిర్మాణానికి కొత్తగా ప్రేరణ పొంది ముందుకు సాగవచ్చు. భవిష్యత్తుకు ఇదొక సంకేత రేఖ అవుతుంది.

కోటి కోటి హోథోవాల్లీ మాఁకా -

అద్భుత ఆకార్ ఉలే

జగజననీ కా జయకార్ ఉలే -

హిందుభూమికా కణకణ హోకర్

శక్తికా అవతార్ ఉలే -

జలసే, తలసే, అంబరసే

ఫిర్ హిందూకీ జయ జయకార్ ఉలే -

జగజననీకా జయకార్ ఉలే

ఈ సమగ్ర దృశ్యాన్ని సంపూర్ణ విశ్వంలో మీరు ఈ కన్నులతో, ఈ జీవితంలోనే దర్శిస్తే అదే ఈ గ్రంథం లక్ష్యం, ఫలశృతి అవుతుంది. ఈ ఫలశృతి పరిపూర్ణత సాధించడానికి మనందరం ఈ గ్రంథాన్ని చదివి మనసం, చింతన చేయాలని కోరుతున్నాను. ఈ ఫలశ్రుతి సాకారమయ్యే అవసరం గ్రంథకర్తతో సహా మీ అందరికీ ప్రాప్తించాలని అందరికీ శుభాకాంక్షలు అందిస్తున్నాను అని అన్నారు డాక్టర్ భాగవత్.

అంతకు ముందు ద్విసహస్రావధాని, గ్రంథకర్త మాడుగుల నాగభణిశర్మ కార్యక్రమ విశిష్టతను వివరిస్తూ ఈ భూమండలమంతా ఒకప్పుడు భారత ధర్మమే విస్తరించి ఉండేదని అన్నారు. అటువంటి ధర్మాన్ని కాపాడవలసిన బాధ్యత అందరి భుజ స్వంధాలపైనే ఉందని అన్నారు.

కార్యక్రమంలో సంస్కృత విశ్వవిద్యాలయం మాజీ డీన్ రాణీ సదాశివమూర్తి, పద్మశ్రీ రమాకాంత్ శుక్లా ముఖ్య అతిథులుగా పాల్గొన్నారు. దక్షిణమధ్య క్షేత్ర సహ సంఘచాలక్ దూసి రామకృష్ణ అఖిల భారతీయ ధర్మ జాగరణ సమన్వయ సహ సంయోజక్ శ్యామ్ కుమార్, తెలంగాణ ప్రాంత సంఘచాలక్ బూర్ల దక్షిణమూర్తి, దక్షిణమధ్య క్షేత్ర ప్రచారక్ సుధీర్, తెలంగాణ ప్రాంత కార్యవాహ కాచం రమేష్, తెలంగాణ ప్రాంత సహకార్యవాహ అన్నదానం సుబ్రహ్మణ్యం, తెలంగాణ ప్రాంత ప్రచారక్ దేవేందర్ తదితరులు పాల్గొన్నారు.

విశ్వక్రికెట్ కే తలమానికం మోదీ స్టేడియం

ప్రధాన నరేంద్రమోదీ పేరుతో అహ్మదాబాద్ లో సరికొత్తగా నిర్మించిన ప్రపంచంలోనే అతిపెద్ద క్రికెట్ స్టేడియం పలు అరుదైన రికార్డులు, సంచలనాలకు చిరునామాగా నిలిచింది. ఇంగ్లండ్ ప్రత్యర్థిగా జరిగిన డే-నైట్ టెస్టులో భారత్ కేవలం రెండు రోజుల ఆటలోనే 10 వికెట్లు అలవోక విజయంతో చరిత్ర సృష్టించింది.

క్రికెట్ ప్రపంచంలో అతిపెద్ద వేదికలు ఏవంటే- మెల్బోర్న్ స్టేడియం, కోల్ కతాలోని ఈడెన్ గార్డెన్స్ అని చెప్పుకునే రోజులుపోయాయి. అహ్మదాబాద్ నగరంలో, నబర్లత్ నదీతీరంలోని 63 ఎకరాల విస్తీర్ణంలో గుజరాత్ క్రికెట్ సంఘం 700 కోట్ల రూపాయల భారీవ్యయంతో నరేంద్రమోదీ పేరుతో నిర్మించిన క్రికెట్ వేదిక ప్రపంచంలోనే అతిపెద్దదిగా గుర్తింపు పొందింది. ఒకేసారి లక్షా పదివేల మంది క్రికెట్ అభిమానులు ఈ స్టేడియంలో కూర్చొని మ్యాచ్ ను చూడటానికి వీలుంది. మెల్బోర్న్ స్టేడియాన్ని తలదన్నేలా దీనిని నిర్మించారు. అంతేకాదు, ఇంగ్లండ్ తో ఓ డే-నైట్ టెస్టుతో పాటు రెండు మ్యాచ్ లకు, ఐదు మ్యాచ్ ల టీ-20 సిరీస్ కే అతిథ్య మిస్తున్న వేదికగా మరో అరుదైన ఘనతను సొంతం చేసుకొంది.

ఐదురోజుల పింక్ బాల్ టెస్టులో అతిథ్య భారత్ కేవలం మొదటి రెండు రోజుల్లోనే ఇంగ్లండ్ ను 10 వికెట్లు తేడాతో విత్తుచేసింది. డే-నైట్ టెస్టుల చరిత్రలోనే భారత్ అతిపెద్ద విజయాన్ని నమోదు చేసింది. రెండురోజుల్లోనే ఇంగ్లండ్ ను కుప్పకూల్చడంలో భారత స్పిన్ జోడి అక్షర పటేల్, రవిచంద్రన్ అశ్విన ప్రధానపాత్ర వహించారు. భారత్ ప్రత్యర్థిగా అతితక్కువ స్కోర్లకే ఇంగ్లండ్ ను ఆటలో చేయడంలో

కీలకపాత్ర పోషించారు. గుజరాత్ కే చెందిన స్పిన్నర్ అక్షర పటేల్ రెండు ఇన్నింగ్స్ లో కలిపి 11 వికెట్లు పడగొట్టడం ద్వారా సరికొత్త చరిత్ర సృష్టించాడు. పింక్ బాల్ టెస్టు చరిత్రలో అత్యధికంగా 11 మందిని అవుట్ చేసిన ఏకైక బౌలర్ గా నిలిచాడు. పాట్ కమిన్స్ పేరుతో ఉన్న 10 వికెట్లు రికార్డును అక్షర అలవోకగా అధిగమించాడు.

400 వికెట్లు అశ్విన

భారత ఆఫ్ స్పిన్ మాంత్రికుడు రవిచంద్రన్ అశ్విన మోదీ స్టేడియం పిచ్ పైన 400 టెస్టు వికెట్లు మైలురాయిని చేరగలిగాడు. దశాబ్దాల చరిత్ర కలిగిన సాంప్రదాయ టెస్టు క్రికెట్లో వేగంగా 400 వికెట్లు పడగొట్టిన రెండో బౌలర్ గా, భారత తొలి స్పిన్నర్ గా అశ్విన రికార్డుల్లో చేరాడు. స్పిన్నర్ల అడ్డాగా మారిన నరేంద్రమోదీ స్టేడియం పిచ్ పైన అశ్విన రెండో రోజు ఆటలోనూ తన జోరు కొనసాగించాడు. మిడిలార్డర్ ఆటగాడు ఓలీ పోపీ, ఆల్ రౌండర్ బెన్ స్టాక్స్, హార్డ్ హిట్టర్ జోప్రా ఆర్పర్లను అవుట్ చేయడం ద్వారా అశ్విన 400 వికెట్లు క్లబ్ లో చోటు సంపాదించ గలిగాడు. ఇంగ్లండ్ ఆల్ రౌండర్ స్టాక్స్ ను 11 సార్లు అవుట్ చేసిన మొనగాడిగా కూడా అశ్విన మరో రికార్డు తన ఖాతాలో వేసుకొన్నాడు. శ్రీలంక స్పిన్ దిగ్గజం ముత్తయ్య మురళీధరన్ 72 టెస్టుల్లోనే 400 వికెట్లు సాధిస్తే, ఆ తర్వాత అత్యంత వేగంగా 77 టెస్టుల్లోనే అశ్విన 400 వికెట్లు సాధించిన బౌలర్ గా నిలిచాడు. అత్యధిక అంతర్జాతీయ వికెట్లు పడగొట్టిన భారత మొదటి నలుగురు బౌలర్ల వరుస నాలుగో స్థానంలో అశ్విన నిలిచాడు. అహ్మదాబాద్ టెస్టు రెండు ఇన్నింగ్స్ లోనూ 7 వికెట్లు పడగొట్టడం ద్వారా అశ్విన 602 అంతర్జాతీయ వికెట్లు సాధించగలిగాడు.

భారత క్రికెట్ చరిత్రలో అత్యధిక అంతర్జాతీయ వికెట్లు పడగొట్టిన మొదటి ముగ్గురు బౌలర్లలో అనిల్ కుంభే 953 వికెట్లు, ఆఫ్ స్పిన్నర్ హర్షజన్ సింగ్ 707 వికెట్లు, కపిల్ దేవ్ 687 వికెట్లతో ఉన్నారు. అశ్విన 602 వికెట్లతో నాలుగో స్థానంలో కొనసాగుతున్నాడు. జహీర్ ఖాన్ 597 వికెట్లతో ఐదవ స్థానంలో ఉన్నాడు.

క్రీడా కృష్ణ, 84668 64969

100 టెస్టుల క్లబ్ లో ఇశాంత్...

భారత లంబూ ఫాస్ట్ బౌలర్ ఇశాంత్ శర్మ మోదీ స్టేడియం వేదికగానే తన 100వ టెస్టు మ్యాచ్ ఆడటం విశేషం. అరుదైన ఈ ఘనత సాధించిన భారత తొలి ఫాస్ట్ బౌలర్ గా, 11వ భారత క్రికెటర్ గా రికార్డుల్లో చోటు సంపాదించాడు. కేంద్ర హోంమంత్రి అమిత్ షా చేతుల మీదుగా 100 టెస్టుల జ్ఞాపికను సైతం ఇశాంత్ అందుకున్నాడు. న్యూదేశీ టెస్టు సిరీస్ లో 100కు పైగా వికెట్లు పడగొట్టిన భారత నాలుగో ఫేసర్ గా ఇశాంత్ నిలిచాడు. న్యూదేశీ సిరీస్ లో ఇప్పటికే 100కు పైగా వికెట్లు పడగొట్టిన భారత ఫేసర్లలో కపిల్ దేవ్ (219), జవగర్ శ్రీనాథ్ (108), జహీర్ ఖాన్ (104) ఉన్నారు.

అహ్మదాబాద్ టెస్టులో 10 వికెట్లతో నెగ్గడం ద్వారా భారత్ కు అత్యధిక టెస్టు విజయాలు అందించిన కెప్టెన్ గా విరాట్ కోహ్లీ రికార్డులకెక్కాడు. ఇప్పటి వరకూ 21 విజయాలతో ఉన్న మహేంద్ర సింగ్ ధోనీ రికార్డును కోహ్లీ 22వ విజయంతో తెరమరుగు చేశాడు. నరేంద్ర మోదీ స్టేడియం వేదికగా ముగిసిన మొట్టమొదటి టెస్టు మ్యాచ్ రెండురోజుల్లోనే ఫలితాన్ని ఇవ్వటం, పలు అరుదైన రికార్డులతో అక్షర, అశ్విన, ఇశాంత్, కెప్టెన్ విరాట్ కోహ్లీలకు చిరస్మరణీయంగా మిగిలిపోవడం ఆశ్చర్యం మాత్రమే కాదు, అద్భుతం కూడా.

వ్యాసకర్త : సీనియర్ జర్నలిస్ట్

శివ అనే పదానికి కల్యాణప్రదాత, కల్యాణ స్వరూపుడు అని అర్థాలు ఉన్నాయి. జ్ఞాన నేత్రుడు, సత్సగుణోపేతుడు, ఆదిదేవుడు, అమృతమయుడు, ఆనందమయుడు అని వేదాలు సదాశివుని లక్షణాలను వివరించాయి.

‘శివేతి చ శివం నామ యస్య వాచి ప్రవర్తతే కోటి జన్మాంతం పాపం తస్యనశ్యతి నిశ్చితమ్!’ (శివ అనే మంగళకర నామాన్ని ఉచ్చరించేవారి కోటి జన్మాల పాపాలు నశించి తీరతాయి) అని బ్రహ్మవైవర్త పురాణం చెబుతోంది. పాలనముద్రం మధనంలో ఉద్భవించిన హలహల భక్షణనే ఆయన పరోపకార పరాయణత్వానికి, దయాంతరంగానికి ఉదాహరణగా చెప్పుకోవచ్చు. ఆయన భక్తులభుడు. భక్తులంటే పరమ ప్రీతి. దేవదానవులు, మంచెదెదులనే భేదభావాలకతీతంగా కోరిన వెంటనే వరాలిచ్చే బోళాశంకరుడు. అనర్హులకు అభయమిచ్చి చిక్కుల్లో పడిన సందర్భాలపై కథనాలూ ఉన్నాయి. ‘చిక్కుల’లో పడడమూ ఆయన లీలగానే భావించాలి. ఆదిదేవుడికి ఆ మాత్రం తెలియదా? ‘జాతస్య మరణం ద్రువమ్’ అన్నట్లు కోరరానివి కోరినప్పుడు వాటి పర్యవసానాన్ని వారు అనుభవించాల్సిందే. అలాంటి వారికి వరం ఇవ్వడంతో పాటు ముగింపునూ నిర్దేశించే ఉంచుతాడనేందుకు అనేక కథలూ ఉన్నాయి.

‘శివ’ అంటే మంగళకరం. ‘శివరాత్రి’ అంటే మంగళకరమైన రాత్రి. ‘శివప్రియాతు దుపాసనార్థా రాత్రి శివరాత్రి’ (శివునికి ప్రియమైన, శివారాధనకు ఉత్కృష్టమైన రాత్రే శివరాత్రి) అని స్కాంధ పురాణం పేర్కొంటోంది. శివారాధనకు నిత్య శివరాత్రి, పక్ష శివరాత్రి, మాస శివరాత్రి అని మూడు పర్వదినాలు ఉన్నా మహా శివరాత్రికి మరింత విశిష్టత ఉందని శాస్త్రాలు చెబుతున్నాయి. ఒక కథనం ప్రకారం, తమలో ఎవరు అధికులమని బ్రహ్మ, విష్ణువుల మధ్య ఒకసారి వాగ్వాదం చోటుచేసుకొని, వాదన ముదిరి ప్రళయానికి దారితీసింది. ఈశ్వరుడు తేజోమూర్తిగా వారిద్దరి మధ్య ఉద్భవించి జ్ఞానోపదేశం చేశారు. అందుకే మాఘ బహుళ చతుర్దశి నాటి అర్ధరాత్రిని లింగోద్భవ కాలంగా పరిగణించి శివారాధనలు,

శివార్చనలు చేయడం అనవాయితీ.

శివలింగం మూలం బ్రహ్మ స్వరూపమని, మధ్య భాగం విష్ణు స్వరూపమని, పైభాగం ఓంకార స్వరూపమైన సదాశివరూపమని చెబుతారు. కనుక శివరాత్రి నాడు పంచాక్షరీ పఠనంతో శివలింగంపై నీటినిపోసి మారేడుదళం ఉంచితేనే సకల దేవతలను అర్పించిన పుణ్యఫలం దక్కుతుందని పెద్దలమాట. సాధారణ పూజలకే సంతసించి సాయుజ్యాన్ని ప్రసాదించే భక్తులభుడు శివుడు. కన్నవ్వు, సాలెపురుగు-పాము-ఏనుగు (‘శ్రీకాళహస్తి’) కథ తెలిసిందే కదా!

మహాశివరాత్రి అంటే ముఖ్యంగా మూడు వ్రతాలతో కూడింది. అవి. అభిషేకం, ఉపవాసం, జాగరణ. ఉపవాసం శారీరక శుద్ధికి, జాగరంతో చేసే ధ్యానం మనోశుద్ధికి ఉపకరిస్తాయని ఆధ్యాత్మిక వేత్తలు చెబుతారు.

అభిషేకం

విష్ణువు అలంకారప్రియడు. శివుడు అభిషేక ప్రియుడు. మహాన్యసపూర్వక నమకచమకాదులతో ఏకాదశ రుద్రాభిషేకాలు, పంచామృతాభిషేకాలు చేసిన వారినీ, మనస్సుర్దిగా హరహర అంటూ చెబెడు నీళ్లు పోసి మారెడు వ్రతం సమర్పించిన వారినీ సమానదృష్టితో కరుణిస్తాడు.

ఉపవాసం

‘ఉపవాసం’ (ఉప+వసము) అంటే పస్తు ఉండడం అని లౌకిక అర్థంలో స్థిరపడి పోయింది. కానీ ‘ఉప’ అంటే సమీపం, ‘వస’ అంటే ఉండడం అని నిఘంటు అర్థం. ఎవరి సమీపాన అంటే, భగవంతుని సమీపంలో అని అర్థం చెప్పుకోవాలి. ఆయనకు సమీపంలో ఉండడం అంటే భక్తి కలిగి ఉండడమే. జపం, తపం, సత్ గ్రంథపఠనం, సత్సాంగత్వం శ్రేష్టతాలని పెద్దలమాట.

జాగరణ

మంగళకరమైన శివనామంతో మనసును ప్రసన్నంగా ఉంచుకోవడమే జాగరణ. జాగరణ అంటే ఆత్మావలోకనం చేసుకోవడం. జన్మనెత్తినప్పటి నుంచి ఇంతవరకు మన జీవితం ఎలా సాగింది? తెలుసుకున్నది ఎంత? ఎదుర్కొన్న అనుభవాలు, చవిచూసిన అనుభూతులు, వెంటాడిన భయాలు ఏమిటి? నడక, నడత ఎలాంటిది? చేసిన తప్పాపులు ఏమిటి? లాంటి అంశాలను జ్ఞాన చక్రవులతో దర్శించి ఆత్మవిమర్శ చేసుకుని మహాశివుడి మన్నింపును కోరడమే దీని అంతరార్థమని పెద్దలు చెబుతారు. చేసిన పొరపాట్లకు పశ్చాత్తాపంతో మెలకువగా ఉన్నప్పుడే ‘జాగరణ’మాటకు సార్థకత తప్ప మొక్కుబడిగానో, కాలక్షేపంగానో పరిగణిస్తే జాగరణ పుధా ప్రయాసే అవుతుంది.

శివాలయదర్శన విశిష్టత

‘పది కొంపలులేని పల్లెనైనను’ రామమందిరం

ఉంటుందన్నట్లే శివాలయం లేని ఊరే ఉండదు. పంచారామాలు, పంచభూతలింగాలు, ద్వాదశ లింగాలు, అష్టాదశశక్తిపీఠాలు సుప్రసిద్ధాలు. వీటిలో పంచారామాలనే తీసుకుంటే వాటన్నిటినీ కలిగి ఉండడం ఆంధ్రదేశం అదృష్టంగా చెబుతారు.

పంచారామాల విశిష్టత

తారకాసుర సంహార వేళ ఆతని మెడలోని ఆత్మ(అమృత)లింగం ముక్కులై బదుచోట్ల పడడం వల్ల అవి పంచారామాలుగా ప్రసిద్ధమయ్యాయి. వాటిలో నాలుగు గోదావరి తీరంలో ఉభయ గోదావరి జిల్లాలో నెలవై ఉండగా, ఒకటి గుంటూరు జిల్లాలో

మార్చి 11

మహాశివరాత్రి

కృష్ణాతీరంలో కొలువుతీరింది. వీటన్నిటినీ ఇంద్రాది దేవతలు ప్రతిష్ఠించి, తొలిపూజాదికాలు నిర్వహించారని పురాణకథనం. ఈ క్షేత్రాలన్నిటిలో శ్రీ మహావిష్ణువే క్షేత్రపాలకుడు కావడం విశేషం.

దాక్షారామం

తూర్పు గోదావరి జిల్లాలోని దాక్షారామంలో భీమేశ్వరుని సూర్యభగవానుడు ప్రతిష్ఠించాడట. ఇది భోగలింగం. ఇక్కడి మహేశ్వరుడు నిత్యం వివిధ పరిమళ ద్రవ్యాలతో మహాభిషేకాలు అందుకుంటాడు. అష్టాదశ పీఠాలలో ఇది ద్వాదశ పీఠంగా ప్రసిద్ధి

గాంచింది. ఇక్కడి దేవేరి మాణిక్యంబ పద్దెనిమిది మహాశక్తులలో ఒకరు. కనుక దాక్షారామం శైవ క్షేత్రంగానే కాక శక్తిపీఠంగా కూడా ప్రసిద్ధికెక్కింది. ఐదు ప్రాకారాలు కలిగిన ఆలయంలో గర్భాలయం రెండు అంతస్తులుగా ఉంటుంది. ఐదడుగుల వెడల్పుగల పానవట్టంపై 14 అడుగుల శివలింగం తీవిగా దర్శనమిస్తుంది. దీనిని 'వ్యాసకాశీ'గా అభివర్ణిస్తారు. వ్యాసుడు వారణాశిని విడిచిన తరువాత తీర్థయాత్రలు చేస్తూ దాక్షరామంలో పరమేశ్వర సాన్నిధ్యాన్ని తిరిగి పొందారు. ప్రస్తుత ఆలయాన్ని చాళుక్య భీముడు క్రీ.శ. 892-922

ఆలయం రెండు అంతస్తులతో ఉంటుంది. తొమ్మిది అడుగుల శివలింగానికి పై అంతస్తులో అభిషేకం, అర్చనలు జరుగుతాయి. మాండవ్య నారాయణుడు క్షేత్రపాలకుడు. చైత్ర, వైశాఖ మాసాలలో ఉదయం సూర్యకిరణాలు స్వామివారిపై, సాయంవేళలో అమ్మవారు బాలాత్రిపుర సుందరిపై ప్రసరించడం విశేషం. తూర్పు చాళుక్యరాజు చాళుక్యభీముడు ఆంగ్లశకం 892-922 మధ్య ఈ ఆలయాన్ని అభివృద్ధి చేసినట్లు తెలుస్తోంది.

సోమారామం

పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలోని భీమవరం సమీపం

డా॥ ఆరవల్లి జగన్నాథస్వామి

శతాబ్దంలో చాళుక్యరాజు జటాచోళుడు ఈ ఆలయాన్ని పునరుద్ధరించాడు.

క్షీరారామం

పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలోని పాలకొల్లు పూర్వనామం క్షీరారామం. క్షీర రామలింగేశ్వరుడని సాక్షాత్తు శ్రీమహావిష్ణువు ప్రతిష్ఠించారని రెండున్నర అడుగుల ఎత్తుగల శివలింగాన్ని శ్రీరాముడు, ఉపమన్యువు అనే బాలభక్తుడు లాంటి మహా పురుషులు ఈ స్వామిని అర్పించారని చెబుతారు. అమృత లింగంలోని శిరోభాగం ఇక్కడ పడడంవల్ల లింగం కొప్పు ఆకారంలో ఉంటుంది. దక్షిణాయన, ఉత్తరాయన ప్రారంభంలో రాజగోపురం మీదుగా శివలింగంపై సూర్యకిరణాలు ప్రసరించడం ఇక్కడి ప్రత్యేకత.

తారకాసుర సంహారానికి ముందే ఉపమన్యుడనే బాలుడు ఈ క్షేత్రంలో శివారాధన చేశారని ప్రతీతి. ఆకలితో అలమటిస్తున్న ఆ బాలుడు శివుడిని ప్రార్థించడంతో పార్వతీ నమేతంగా ప్రత్యక్ష మయ్యారట. పార్వతీదేవి తన అరచేతి నుంచి పాలను ధారగా పోయడంతో పెద్ద చెరువు ఏర్పడిందని, ఆ 'క్షీరపురి' పాలకొలనుగా క్రమేపి పాలకొల్లుగా మారిందని చెబుతారు. ఈ ఆలయాన్ని చాళుక్య భీముడు ఆంగ్లశకం 915-18 మధ్య పునరుద్ధరించారని తెలుస్తోంది.

లమరావతి

గుంటూరు జిల్లాలోని అమరావతిలో ఇంద్ర, బృహస్పతులు ప్రతిష్ఠించినట్లుగా చెప్పే తొమ్మిది అడుగుల అమరలింగేశ్వర లింగం రాజసంతో ఉట్టిపడుతుంటుంది. ఎనిమిది అడుగుల పొడవు, నాలుగున్నర అడుగుల వెడల్పు, మూడున్నర అడుగుల ఎత్తున కలిగిన పానవట్టంపై ఈ లింగం ప్రతిష్ఠితమైంది. రెండు అంతస్తులు గల ఆలయంలో పై నుంచే అభిషేకం, అర్చనాదులు నిర్వహిస్తారు. బాలచాముండేశ్వరి సహిత అమరేశ్వరుని ఆలయం మూడు ప్రాకారాలతో నిర్మితమైంది. కృష్ణవేణమ్మ మొదటి ప్రాకారాన్ని ఒరుసుకుంటూ సాగుతుంది. ఇక్కడ వేణుగోపాలస్వామి క్షేత్రపాలకుడు. మహాశివరాత్రితో పాటు ఆశ్వయుజ పంచమి నుంచి నవరాత్రి బ్రహ్మాత్మవాలు నిర్వహిస్తారు.

వ్యాసకర్త : సీనియర్ జర్నలిస్ట్

పేరేమే శివ్వేని పేరిచారామోలు

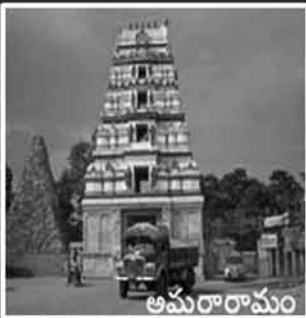
దాక్షారామం

కుమారారామం

క్షీరారామం

అమారామం

సోమారామం

మధ్య అభివృద్ధి చేశారని శాసనాధారాలు చెబుతున్నాయి. మహా శివరాత్రిని పురస్కరించుకొని, శరన్నవరాత్రుల సందర్భంగా ప్రధాన ఉత్సవాలు నిర్వహిస్తారు.

కుమారారామం

తూర్పు గోదావరి జిల్లాలోని సామర్లకోట సమీపంలో కుమారరామ లింగేశుని యోగమూర్తిగా తారకాసుర సంహారకుడు కుమారస్వామి ప్రతిష్ఠించాడు. దీనిని స్కంధారామం (స్కంధుడనేది కుమారస్వామి పేరు) అనీ వ్యవహరిస్తారు. ఈ

లోని గునుపూడిలోని సోమేశ్వరుడిని చంద్రుడు ప్రతిష్ఠించాడని ప్రతీతి. ఆయన ప్రతిష్ఠ కావడం వల్ల శివలింగంపై షోడశ కళలు కనిపిస్తాయి. పున్నమి, అమావాస్య రోజులు చంద్రకళలు ప్రదర్శిస్తాడు. రెండడుగుల ఎత్తుగల పానవట్టంపై మూడు అడుగుల ఎత్తున ధవళ వర్ణంలోని ఈ లింగం అమావాస్య నాటికి గోధుమ వర్ణంలోకి మారి, పున్నమి నాటికి తిరిగి శ్వేతవర్ణం సంతరించుకుంటుంది. రాజరాజేశ్వరీ దేవి సహిత సోమేశ్వరాలయానికి జనార్దనస్వామి క్షేత్రపాలకుడు. ఆంగ్లశకం 10వ

రమారమి రెండునెలల నుంచే చైనా మన దేశం మీద దురాక్రమణ ఆరంభించింది.

‘ఆరంభించింది’ అని ఎందుకంటున్నానంటే, అది దురాక్రమణే అన్న విషయాన్ని ‘అంగీకరించడానికి’ మన ప్రభుత్వం గడచిన రెండు నెలల నుంచే సుముఖంగా ఉంది. చెప్పాలంటే ఈ దురాక్రమణ 10-12 సంవత్సరాల పూర్వం నుంచే జరుగుతున్న వ్యవహారం. సాధారణ వ్యక్తినైన నేను భారత భూభాగాలలోకి చైనా ప్రవేశం గురించి, ఆక్రమిత భూభాగాలలో తన స్థానాన్ని పదిలం చేసుకోవడానికి చేస్తున్న ప్రయత్నాల గురించి సుమారు 10 సంవత్సరాల క్రితమే ప్రస్తావించాను. ఈ విషయం తెలిసిన చాలామంది కూడా హెచ్చరికలు చేశారు. మన ప్రభుత్వంలో ఉన్నత స్థానాలలో ఉన్నవారు మాత్రం ఈ విషయం మీద దృష్టిపెట్టేందుకు అవకాశం లేనంతగా తమ విశ్వ సామ్రాజ్య భావనలో ఉండిపోయారని చెప్పవచ్చు.

చైనా మనపట్ల ‘విశ్వాసఘాత’కానికి పాల్పడిందనీ, మనను “మోసం” చేసిందనీ వెల్లడించడం ఇప్పుడు జరుగుతోంది. కాని చైనా కమ్యూనిస్టు ప్రభుత్వ గత చరిత్రను పరిశీలిస్తే అది మన మీద దురాక్రమణ జరుపదన్న విశ్వాసాన్ని ఎప్పుడూ కలిగించలేదని స్పష్టమవుతుంది. ఎప్పుడూ దాని ప్రవర్తన విరుద్ధంగానే ఉంది.

మనం చైనా స్వభావాన్ని సరిగ్గా అర్థం చేసుకోలేదనేదే చెప్పుకోదగిన విషయం.

అసలే కాకరకాయ, దానిలో వేపకాయ కలిసింది

‘చైనా మొదటి నుంచీ దురాక్రమణకారి. విస్తరణవాది’ అని ఇప్పుడు ప్రచారం జరుగుతోంది. ఇది కొంతవరకు నిజం. దాని ప్రాచీన చరిత్రను చూస్తే ఛంగిజ్ ఖాన్ వంటి వారు అకారణంగా పొరుగు దేశాలపైన దురాక్రమణలు జరిపి వినాశనం సృష్టిస్తూ ఉండేవారని తెలుస్తుంది. అయితే

దురాక్రమణ చైనా

ఎలాగంటే ‘టిబెట్ స్వతంత్ర ప్రతిపత్తిని గుర్తించి వ్యవహరించాలి’ అని ఒకవైపున అంగీకరిస్తూనే, చైనా తన సైన్యాన్ని టీబెట్లో దింపి దానిని స్వాహా చెయ్యడం ఆరంభించింది. చైనా విశ్వాసద్రోహం చెయ్యడమంటూ జరిగితే అప్పుడే జరిగిపోయింది. ఈ తరువాత కూడా మనం పంచశీలలోని పవిత్ర సూత్రాల ఆధారంగా దానితో ఒక ఒప్పందం చేసుకుని శాంతిని నెలకొల్పుకునే ప్రయత్నం చేశాం. అయినా ఎప్పటికప్పుడు ఏదో సాకు చూపించి ఆ శాంతిని భగ్నం చెయ్యడానికి చైనా ప్రయత్నిస్తూ వచ్చింది. తనకు ఏ కోశానా శాంతి ప్రయత్నం చేయాలని లేదనీ, ఒప్పందాన్ని మన్నించి దురాక్రమణకు పాల్పడకుండా కూర్చోవడం తన నైజం కాదనీ చైనా స్పష్టంగానే తెలియజేసింది. దాని చర్యలన్నీ చూసిన తరువాత కూడా మనపట్ల చైనాకు నహోదరభావం ఉందని, అందుచేత అది దురాక్రమణకు దిగదని ఎవరైనా విశ్వసించి ఉంటే, అది విశ్వసించిన వారి తప్పే. చైనా చేసిన విశ్వాస ఘాతుకం ఏమీలేదు. ఎందుకంటే అది ఎప్పుడూ విశ్వాసం కలిగించనే లేదు.

అది ఇప్పుడు చేసిన దురాక్రమణకు ఈ స్వభావమొక్కటే కారణం కాదు. గత 12, 13 సంవత్సరాలుగా చైనా అవలంబిస్తున్న కమ్యూనిస్టు సిద్ధాంతం కూడా కారణం. ఈ 12, 13 ఏళ్లుగానే తమది కమ్యూనిస్టు రాజ్యమని అది చెప్పుకుంటున్న విషయం తెలిసిందే. అంతేకాదు మొట్టమొదటి కమ్యూనిస్టు రాజ్యం రష్యాలో ఉన్న కమ్యూనిజం కన్నా తన కమ్యూనిజం ఎక్కువ స్వచ్ఛమైనదని చైనా చెప్పుకొంటున్నది. ప్రపంచమంతటా కమ్యూనిస్టు రాజ్యం స్థాపన తన లక్ష్యంగా భావిస్తోంది. అందుకొరకై అది విస్తరణవాదానికి పూనుకుంది. అనగా మొదటినుంచీ తన స్వభావంలో ఉన్న సామ్రాజ్యవాద కాంక్ష, దానికితోడు, ఇప్పుడు ప్రపంచ మంతటా కమ్యూనిస్టు రాజ్యాలను ఏర్పాటు చెయ్యాలని పుట్టిన సంకల్పం. ఈ రెండూ ఈనాటి చైనాలో మిళితమై ఉన్నాయి. అంటే ‘అసలే కాకరకాయ, దానిలో వేపకాయ కలిసింది’ అన్న రీతిలో పడిందన్నమాట.

ఇతర దేశాలతో స్నేహం

నేడున్న పరిస్థితిని అర్థం చేసుకొని మన రక్షణకు దృఢమైన చర్యలు తీసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. సైనికుల సంఖ్యను పెంచడం, వాళ్లకు ఆయుధాలు, యుద్ధసామాగ్రి అందించే ఏర్పాటు చేయడం ప్రభుత్వం చెయ్యవలసిన పని. మన స్వశక్తితో ఉత్పత్తి చేసుకోగల వాటిని ఉత్పత్తి

చేసుకోవలసిందే. కాని సుదీర్ఘకాలం జరిగే యుద్ధం కోసం మనం అన్యదేశాలతో స్నేహం చేసుకుని, వారి నుండి లభించగల సంపూర్ణ సహాయ సకారాలను పొందేటందుకు ప్రయత్నించాలి. ఏవో పనికిమాలిన ఊహలు పెట్టుకుని అవసరమైన ఆయుధ సామగ్రిని సమకూర్చుకోవడాన్ని అలక్ష్యం చెయ్యకూడదు. అలా చేస్తే చిక్కుల్లో పడతాం.

పార్టీ రాజకీయాలకు దూరంగా ఉండాలి

దేశంలో శాంతిభద్రతలకు భంగం కలగకుండా చూసుకోవడం చాలా ముఖ్యం. బయటి శత్రువుతో యుద్ధం జరుగుతున్న సమయంలో సొంత ఇంటిలోనే మరొక కలహం మొదలైతే చాలా చిక్కులోస్తాయి. పరస్పర విరుద్ధమైన అభిప్రాయ భేదాలను, కుల విభేదాలను, భాషా భేదాలను, రాజకీయ వైషమ్యాలను మనసులలోంచి తుడిచేయాలి. మన సమగ్ర దేశాన్నీ, ఎదుట నిలిచిన శత్రువునూ మాత్రమే మనం దృష్టిలో ఉంచుకోవాలి. నేను ఇది మొదటినుంచీ గట్టిగా చెబుతూనే ఉన్నాను. సంకట స్థితిలో మనసుల్లోకి చీలికలకు, అభిప్రాయభేదాలకు అస్సారమిచ్చే ఏ ఆలోచనలను రానివ్వకూడదని సంఘ కార్యకర్తలందరూ భావిస్తారు. సమాజంలో అందరూ ఈ విధంగానే ఆలోచిస్తే చాలా మంచిది. పైకి అందరూ ఇలాంటి మాటలే చెబుతుంటారుగాని, ఆచరణలో మాత్రం తమ పార్టీ గురించే ఆలోచిస్తూ ఉంటారు. ఢిల్లీలో కొందరు

అటువంటి నమ్మకం బహుశా లేదు. ఇంగ్లండు ప్రజానీకం కూడా తమ దేశాధిపతులు దేశభక్తితోనే వ్యవహరిస్తారన్న నమ్మకం కలిగి ఉండేది. ఆ పరస్పర విశ్వాసం కారణంగా అక్కడ ప్రభుత్వంలో ఉన్నవారు కొన్ని కటువైన వ్యాఖ్యలు వినవలసి వచ్చినా భయపడేవారు కాదు. పైగా ఆ వ్యాఖ్యల నుండి కాస్తో కూస్తో నేర్చుకునేందుకు శ్రద్ధ చూపేవారు.

కనుక “పరోపదేశే పాండిత్యం” అన్న ధోరణికి దిగకుండా స్వయంగా మన మనసుల్లో కూడా పార్టీ పరమైన సంకుచిత భావాలను తొలగించుకొని ‘దేశమంతా ఒక్కటే’ అని భావిస్తూ ముప్పును ఎదుర్కోవడానికి సిద్ధపడాలి. నాకు అందిన మరొక సమాచారం ఏమిటంటే, ఒకచోట జిల్లా కలెక్టరు

ఏకపక్ష యుద్ధ విరమణ - ఒక నాటకం

అశాంతిని రెచ్చగొట్టే కొన్ని విధ్వంసక శక్తులు మనచుట్టూ ఉన్నాయని మీకు తెలుసు. చైనా ఏకపక్షంగా యుద్ధాన్ని విరమించింది. ఒకదాని వెనుక ఒకటిగా మన చౌకీలను జయిస్తూ వస్తున్న చైనా ఒక్కసారి మంచిగా మారిపోయి వెనక్కు వెళ్లిపోవడానికి ఎలా సిద్ధమైందా అని అందరికీ ఆశ్చర్యం వేసింది. కాని ఇందులో ఆశ్చర్య పడవలసిందేమీ లేదు. తమ బలం పెంచుకోవడం వలెనే, ఎదుట పక్షపు బలం పెరగకండా చూడడం కూడా యుద్ధనీతిలో భాగమే. భారత ప్రజానీకం శాంతిప్రియులనీ, అంతకుమించి వారి నాయకులు శాంతిప్రియులనీ అందరికీ తెలిసిన విషయమే. నష్టం

అశాంతిని రెచ్చగొట్టే కొన్ని విధ్వంసక శక్తులు మనచుట్టూ ఉన్నాయని మీకు తెలుసు. చైనా ఏకపక్షంగా యుద్ధాన్ని విరమించింది. ఒకదాని వెనుక ఒకటిగా మన చౌకీలను జయిస్తూ వస్తున్న చైనా ఒక్కసారి మంచిగా మారిపోయి వెనక్కు వెళ్లిపోవడానికి ఎలా సిద్ధమైందా అని అందరికీ ఆశ్చర్యం వేసింది. కాని ఇందులో ఆశ్చర్య పడవలసిందేమీ లేదు. తమ బలం పెంచుకోవడం వలెనే, ఎదుట పక్షపు బలం పెరగుకండా చూడడం కూడా యుద్ధనీతిలో భాగమే.

నైజం

పెద్ద స్థాయి నేతలు ‘చూడండి! చైనాతో యుద్ధం వచ్చేసింది. మనం చైనా మీద విశ్వాసం ఉంచి ఇప్పటివరకు కొన్ని పొరపాట్లు చేశాం. వాటి ఆధారంగా ఇప్పుడు ఇతర పార్టీల వాళ్లు ఎక్కువ ప్రజాభిమానం పొందుతారు. అలా జరిగితే రాబోయే ఎన్నికలలో మన గతి ఏం కావాలి? కనుక ఈ ఇతర పార్టీ నోళ్ళు మూయించడం అవసరం’ అనుకోవడం నాకు తెలుసు.

ప్రజాస్వామ్యానికి విఘాతం కలగకూడదు

ఈ విశాల దేశంలో ప్రజాస్వామ్యం నీడలో తమ జీవితాలను హాయిగా, సుఖశాంతలతో వెళ్లబుచ్చవచ్చునని చాలామంది ఆశలు పెట్టుకున్నారు. అది మంచి భావనే, మన పరంపరకు అనుగుణమే. కాని ఇప్పుడు ఈ ఆశ, నమ్మకం దెబ్బతినే పరిస్థితి ఏర్పడినట్లు కనిపిస్తున్నది.

ప్రజాస్వామ్య దేశాలలో యుద్ధం అనేది ఒక్క మనదేశానికే ఎదురుకాలేదు. మనం ప్రస్తుత ప్రజాస్వామ్యపు పాఠాలను ఎవరి వద్ద నేర్చుకున్నామో ఆ ఇంగ్లండు ఇప్పటికీ అనేకసార్లు యుద్ధాలు చేసింది. అయినా అది ఎప్పుడూ తన ప్రజల గొంతులు నోక్కించుకు ప్రయత్నించలేదు. ఎందుకంటే తమ దేశ ప్రజలు దేశరక్షణకు ఏది ఉచితమని తమకు అనిపిస్తుందో దానినే చెబుతారన్న నమ్మకం ఆ ప్రభుత్వానికి ఉంది. మన ప్రజలపై మన నాయకులకు

అధ్యక్షతన జాతీయ రక్షణ సమితి ఏర్పాటు చేసిన సభలో ఆ జిల్లాకు చెందిన ప్రముఖ కాంగ్రెసు నాయకుడు మాట్లాడుతూ ‘ఎక్కడైనా మా ప్రత్యర్థి పార్టీ వాళ్లు మాట్లాడుతూ కనిపిస్తే చాలు, వాళ్లని చితక గొట్టండి’ అన్నాడు. ఈ ధోరణి పరస్పర ప్రేమకు దోహదం చేస్తుందా, భేదభావాలను ఎగదోస్తుందా? ఇంతకూ ఆయనకి ఆ ప్రత్యర్థి పార్టీలతో విరోధమంటూ వస్తే అది కేవలం లోకసభకో, శాసనసభకో, మరొకదానికో జరిగే ఎన్నికలలో మాత్రమే కదా! దేశానికి వచ్చిన ఆపద విషయంలో వాళ్లూ తన తోటివారేగాని శత్రువులు కారు కదా! ఇటువంటి సమయంలో ఇతర పార్టీల వారందరూ విరోధులనుకోవడం, ఒకరినొకరు చితగొట్టుకోవడం ఎంతవరకు గౌరవప్రదం? ఈ మహనీయ దేశపు రక్షణకై జరిగే ప్రయత్నం అంతా తమ ప్రయోజకత్వమే అయినట్లు ఏ సంస్థగాని, ఏ పార్టీగాని వ్యవహరించవలసిన అవసరం లేదని సంఘ స్వయంసేవకులమైన మేము భావిస్తాం. తమ షరతులు కొన్నిటిని అమోదిస్తే యుద్ధ ప్రయత్నాలకు సహాయపడతామని నాగాలు అన్నట్లు మీరు వినే ఉంటారు. ఇటువంటి బేరాలు అగౌరవకరమైనవి.

కలిగినా సరే యుద్ధాలు, పోరాటాలు జరగకుండా ఉంటే చాలుననుకొనే ప్రవృత్తి మనది. భారతమాతను విభజించే ప్రసక్తి వచ్చినప్పుడు కలహాలు, పోరాటాలు జరగకుండా ఉంటే చాలునన్న ఉద్దేశంతో పాకిస్తాన్ ఏర్పాటుకు సమ్మతించాం. అదేవిధంగా ఆ పిమ్మట కూడా రక్తపాతం జరగకుండా ఉంటే చాలునని యుద్ధ విరమణ చేసి ఒకరకంగా కశ్మీరు విభజనకు సమ్మతించాం. మన ఈ ప్రవృత్తిని చైనా చక్కగా అర్థం చేసుకుంది. అందుకనే ‘మనం యుద్ధ విరమణను ప్రకటించామంటే భారతీయులు - బాగా జరిగింది, ఇక యుద్ధం, పోరాటం లేవు. ఇక శక్తిని నిర్మించుకోవలసిన అవసరమేముంది? అని తమ తమ పనులు చూసుకోవడంలో పడిపోతారు, బయట శాంతి ఏర్పడింది. కనుక మళ్లీ తమలో తాము పోట్లాడుకోవడం మొదలుపెడతారు. ఈ విధంగా దేశం తన కర్తవ్యాన్ని మరచిపోతుంది’ చైనా అనుకుని ఉంటుంది. నా పర్యటనల సందర్భంలో అనేకమంది ‘ఇప్పుడు యుద్ధం ఆగిపోయింది. ఇంక పెద్దగా కష్టపడి సొమ్ము పోగుచేయవలసిన అవసరం ఉందా? దేశరక్షణకు సంసిద్ధులం కావాలా, అక్కరలేదా?’ అన్న మీ మాంసలో పడడం చూశాను.

ఇంతకూ సంఘ లక్ష్యం ఏమిటంటే, మన ధర్మసంస్కృతులను కాపాడుతూ మాతృభూమి పట్ల పౌరులలో ప్రగాఢ దేశభక్తిని నిర్మాణం చెయ్యడం. ప్రాణాలైనా ఒడ్డి ఆ మాతృభూమిని రక్షించుకోవడం. ఈ ప్రభుత్వం మాదనీ, ప్రభుత్వాన్ని నడుపుతూన్నవారు మా నేతలనీ మేము భావిస్తున్నాం. మా మధ్య కొద్ది అభిప్రాయభేదాలు ఉంటే ఉండవచ్చు. అవి ముఖ్యం కాదు. మరి మన పెద్దలు శత్రువులెవరో, మిత్రులెవరో గుర్తించలేకపోతే మాకు చాలా బాధ కలుగుతుంది.

కూడా వారి వ్యూహం ఉంటుంది. కమ్యూనిస్టులు చైనాలో సరిగ్గా ఇలాగే చేశారు. అందువల్లనే చాంగ్ కై షేక్ ఓడిపోయి చైనా ప్రధాన భూభాగాన్ని వదిలివెళ్లవలసి వచ్చింది.

పంచమాంగ దశంగా కమ్యూనిస్టులు

భారత్ లో కూడా ఇటువంటి చైనా పంచమాంగ దశం, అనగా కమ్యూనిస్టులు ఏమీ తక్కువ తినలేదు. కొన్ని రంగాలలో బలపడాలనేది వారి ప్రయత్నం. సాధారణ ప్రజలలో అన్నపస్త్రాల గురించిన సహజ అసంతృప్తిని రెచ్చగొట్టి ప్రభుత్వానికి వ్యతిరేకంగా తిరుగుబాటు భావాలను కలిగించడానికి వారు ఎప్పటినుంచో కృషి చేస్తున్నారు.

తమకు విదేశీ సహాయం, అనగా చైనా సహాయం అందితే తాము విప్లవ ధ్వజాన్ని ఎగురవేసి ఈ దేశమంతటినీ స్వాధీనం చేసుకోవచ్చుననుకుంటున్నారు భారత కమ్యూనిస్టులు. ఇటువంటి కమ్యూనిస్టులు కొందరు కాంగ్రెసు పార్టీలో చొరబడ్డారు కూడా. వారిలో కొందరు ప్రభుత్వ యంత్రాంగంలో కూడా

ఉండే ఉంటారు. లేకపోతే మన ఆకాశవాణిలో కన్నా ముందుగా పెకింగ్ రేడియోలో ఇక్కడి సమాచారం కొంత ప్రసారం కావడం ఎలా జరుగుతుంది? మన ప్రభుత్వంలో నేడున్న వారంతా దుష్టులు అని, వారిని అంతం చేసి మనకు సుఖసమృద్ధులను ప్రసాదించ దానికే చైనావారు వస్తున్నారని, ఆ చైనా వారికి మనం సహాయపడాలని అన్నాం నుంచి కలకత్తా వరకు ఈ కమ్యూనిస్టులు ప్రచారం చేస్తున్నారు. వీరు ముందు ముందు ఇటువంటి కుట్రలు, తిరుగుబాట్లను ఇంకెంతగా సాగిస్తారో ఇప్పుడే చెప్పడం కష్టం. కాని వారి చర్యలను జాగ్రత్తగా గమనిస్తూ ఉండాలి. వారి ప్రభావానికి గురైన వ్యక్తులను వెతికి, వెతికి, వారి మనసులలోంచి ఆ ప్రభావాన్ని తొలగించడం ప్రతి దేశభక్తుని కర్తవ్యం. ప్రతి గ్రామంలోను, పట్టణాలలో ప్రతివాడలోను ఇలా జాగ్రత్తగా వ్యవహరిస్తూ విధ్వంసక చర్యలు జరగకుండా అరికట్టే శక్తిని నిర్మాణం చెయ్యాలి.

40-50 ఏళ్ల కమ్యూనిస్టుల విశ్వవ్యాప్త చరిత్ర అంతా కుట్రలతో, విస్తరణవాదంతో, బల ప్రయోగంతో నిండి ఉంది. వాళ్ల భారతీయ శాఖకు దేశభక్తి విషయంలో నూటికి నూరుశాతం వేసి సర్దిఫీకెట్టు ఇవ్వడం దురదృష్టం. అయితే ఈ కమ్యూనిస్టు నేతలే మా సంఘకార్యాన్ని విధ్వంసకర మంటున్నారు. ఇంతకూ సంఘ లక్ష్యం ఏమిటంటే, మన ధర్మసంస్కృతులను కాపాడుతూ మాతృభూమి పట్ల పౌరులలో ప్రగాఢ దేశభక్తిని నిర్మాణం చెయ్యడం, ప్రాణాలైనా ఒడ్డి ఆ మాతృభూమిని రక్షించుకోవడం. ఈ ప్రభుత్వం మాదనీ, ప్రభుత్వాన్ని నడుపుతూన్నవారు మా నేతలనీ మేము భావిస్తున్నాం. మా మధ్య కొద్ది అభిప్రాయభేదాలు ఉంటే ఉండవచ్చు. అవి ముఖ్యం కాదు. మరి మన పెద్దలు శత్రువులెవరో, మిత్రులెవరో గుర్తించలేకపోతే మాకు చాలా బాధ కలుగుతుంది. ఎందుకంటే ఈ పొరపాటు వల్ల విధ్వంసకారులైన కమ్యూనిస్టుల ద్వారా చాలా హాని కలుగుతుంది. చైనాతో సహోదరత్వం పాటించిన ఫలితం నేడు మన కళ్లముందుకు వచ్చింది. ఇక చైనాను నమర్దినా విద్రోహాలకు పాల్పడే కమ్యూనిస్టులతో సోదరత్వం పాటించడం, వాళ్లను కాంగ్రెసులోను, ప్రభుత్వంలోను, రక్షణ సమితులలోను, యుద్ధ సన్నాహాలలోను చొరబడనివ్వడం రేపు ఎటువంటి భయంకర పరిణామాలకు దారి తీయవచ్చు! ఈనాటి కష్టపరిస్థితిలో వీళ్లతో సహోదరత్వం పాటించడం కొత్తగా ఒక పెనుముప్పుకు ఆహ్వానం పలకడమే అవుతుంది.

(శ్రీ గురూజీ సమగ్ర గ్రంథావళి: సంఘర్ష పరంపర' పుస్తకం నుంచి కొన్ని భాగాలు.)

(1962 డిసెంబరు 23న ఢిల్లీ రామ్ లీలా మైదానంలో జరిగిన సార్వజనికోత్సవంలో గురూజీ ప్రసంగం)

ఈ విధంగా మన ప్రజల దృఢనిశ్చయాన్ని, సాహసాన్ని పల్కుబరచడమే చైనా యుద్ధ విరమణ వెనుకగల ఆంతర్యం అయి ఉంటుంది. మరొక్క విషయం కూడా ఉంది. స్వయంగా దాడిచేసి పొరుగుదేశాలను స్వాహా చెయ్యడమొక్కటే కమ్యూనిస్టుల వ్యూహం కాదు. ఇతర దేశాలలో తన సిద్ధాంతాలను నమర్దించేవారికి, అనగా కమ్యూనిస్టులకు బలం కలిగించి, వారి ద్వారా తిరుగుబాట్లు జరిపించి, వారిచేత స్వతంత్ర రాజ్యాలుగా ప్రకటన చేయించడం, ఆ స్వతంత్ర రాజ్యాల రక్షణ నెపం మీద తమ సైన్యాలను 'విముక్తి సేన' పేరుతో అక్కడికి పంపడం, ఆ దేశమంతటా తమ ప్రాబల్యం స్థాపించుకోవడం - ఈవిధంగా

స్వతంత్ర పోరాట చరిత్రలో దేశ ప్రజల ప్రగాఢమైన 'స్వరాజ్య' భావనను ప్రతిబింబించే చౌరీచౌరా వంటి సంఘటనలను 'అల్లరి మూకల విధ్వంసం', 'సరైన ప్రణాళిక లేకుండా కొద్దిమంది చేసిన దుస్సాహసం', 'దారితప్పిన యువత చేసిన ఆగడాలు' అంటూ అభివర్ణించడం, వాటి గురించిన సత్యాలను మరగుపరచడం ఎందుకు జరిగిందో మనం ఆలోచించాలి.

ఈ తప్పు సరిదిద్దాలి

చరిత్రకు అనేక సాంకేతిక నిర్వచనాలున్నా సూటిగా, సరళంగా చెప్పాలంటే చరిత్ర అంటే పుస్తకాలలో చెప్పిన, అభివర్ణించిన సంఘటనల ఆధారంగా ప్రజల మనసుల్లో ఒక భావనను, అభిప్రాయాన్ని ఏర్పర్చడమని చెప్పుకోవచ్చు. అంటే చారిత్రక కథనాలు తరతరాల అభిప్రాయాలను తీర్చిదిద్దుతాయని చెప్పవచ్చు. అందువల్ల తప్పుడు, అసత్య పూరిత కథనాలు, వ్యాఖ్యానాలు క్రమంగా సత్యాలూ స్థిరపడిపోయి, చారిత్రక దుర్వ్యాఖ్యానానికి, తరతరాల ప్రజలను తప్పుదారి పట్టించడానికి కారణమవుతాయి. ఇలా జాతి చరిత్రను, ప్రజల అభిప్రాయాలను పెడదోవ పట్టిస్తున్న ఈ అసత్యాలు ప్రచారం కావడానికి కొందరి సైద్ధాంతిక దురభిప్రాయాలు, పక్షపాత ధోరణి కారణమని తెలుస్తోంది. ప్రజల మనసుల నుంచి వలసవాద ధోరణులను, సిద్ధాంతాల ప్రభావాన్ని తొలగించడం చాలా కష్టమైన పని. మొదట దుర్వ్యాఖ్యానానికి గురైన చారిత్రక సంఘటనల వెనుక ఉన్న నిజమైన సంఘటనలు, సత్యాలను వెలికి తీయాలి. తరువాత మాతృభూమి కోసం సర్వస్వం త్యాగం చేసిన అమరవీరులకు సముచిత స్థానం కల్పించాలి. దీనిని బట్టి చూస్తే మన స్వతంత్ర పోరాట చరిత్రలో చాలా భాగం సరిచేయవలసి ఉందని అర్థమవుతుంది. ఎందుకంటే పక్షపాత ధోరణితో అందులోని అనేక విషయాలు, సంఘటనలను నమోదు చేయకుండా పూర్తిగా పక్కకు పెట్టేయడమో, తప్పుగా వ్యాఖ్యానించడమో జరిగింది. వలసవాదపాలన మన దేశ సంస్కృతిని ఏమాత్రం ప్రభావితం చేయలేక పోయింది. స్వతంత్ర పోరాటం రాజకీయ, పాలనా స్థాయిలోనే జరిగిందన్నది అనేక ముఖ్యమైన సంఘటనలు చూస్తే అర్థమవుతుంది. చౌరీచౌరా అలా దుర్వ్యాఖ్యానానికి గురైన సంఘటనల్లో ఒకటని చెప్పక తప్పదు. దానిని అల్లరి మూకల హింసాత్మక సంఘటనగా అభివర్ణించడం నిజాన్ని పూర్తిగా కప్పిపుచ్చడమే అవుతుంది. ఈ విషయాన్ని మరింత స్పష్టం చేస్తూ డా. బిలి కుమార్ (ఛైర్మన్, ఐసిఎస్ఎస్ఆర్, 2016) ఎస్సీఇఆర్టీ పుస్తకాలు కొన్ని రాజకీయ ప్రయోజనాలను దృష్టిలో పెట్టుకుని తయారు చేశారు. అవి అరాచక ధోరణులను ప్రోత్సహించే విధంగా ఉన్నాయి' అని అన్నారు. 1960లో ఢిల్లీలోని రాజకీయ

ప్రాబల్యం కలిగిన మేధావులు కొందరు స్వతంత్ర పోరాట చరిత్రను రాసే ప్రాజెక్ట్ ను ప్రారంభిస్తూ అందులో పాల్గొనవలసిందిగా ప్రముఖ చరిత్రకారుడు ప్రొ.ఆర్.సి. ముజుందార్ ను కోరినప్పుడు ఆయన అందుకు తిరస్కరించారు. అందుకు కారణం ఆ ప్రాజెక్ట్ వెనుక ఇటువంటి కొన్ని రాజకీయ ప్రయోజనాలు, లక్ష్యాలు ఉండటమే.

మొత్తం మీద చూస్తే విప్లవకారుల ప్రయత్నాలు, మాందలే, కాలాపాసి (అండమాన్) జైల్లో దేశభక్తులను నిర్బంధించడం, అమరవీరుల బలిదానాలు, వలసవాద ప్రభుత్వం అనుసరించిన అమానుషమైన, క్రూరమైన పద్ధతులను కొందరు వ్యతిరేకించడం వంటి సంఘటనల గురించిన సత్యాలు దావివేసి, దుర్వ్యాఖ్యాలు చేశారన్నది స్పష్టమవుతుంది. దేశ స్వాతంత్ర్యం కోసం పోరాడినవారి పేర్లను కూడా చరిత్ర పుటల నుంచి మాయం చేశారు. చౌరీచౌరా కూడా అలా మసిపూసిన సంఘటనల్లో ఒకటి. జాతీయ ఉద్యమంపై చెప్పుకోదగిన ప్రభావం చూపిన ఈ సంఘటన గురించిన అసలు నిజాలు వెలికితీయడం చాలా అవసరం. అందుకు ఎంతో పరిశోధన అవసరం.

చౌరీచౌరాను ఎలా చూడాలి?

అది కొద్దిమంది అల్లరి మూక చేసిన హింసా? లేక సాధారణ ప్రజానీక సామ్రాజ్యవాద ప్రభుత్వానికి వ్యతిరేకంగా చేసిన పోరాటంలో భాగమా? లేక జలియన్ వాలాబాగ్ దురంతానికి సమాధానంగా వచ్చిన స్వరాజ్య తిరుగుబాటుకు ప్రతీక? దురదృష్టవశాత్తు చౌరీచౌరాను అల్లరి మూకల అరాచకమని, దాని వల్లనే సహాయనిరాకరణోద్యమం ఆగిపోయిందని చిత్రీకరించారు. దానివల్ల వచ్చేసినందుకున్న స్వరాజ్యం కాస్త దూరంలోనే ఆగిపోయిందని చెప్పారు! కాబట్టి చౌరీచౌరా గురించి నిజాలు తెలుసుకునేందుకు అసలు సహాయనిరాకరణోద్యమానికి ప్రేరణ, మూలం ఏమిటి అనే ప్రశ్న వేసుకుందాం. 1857 తరువాత దేశ ప్రజానీకాన్ని నిర్ధాతపరచిన, తీవ్ర అగ్రహానికి గురిచేసిన సంఘటన జలియన్ వాలా బాగ్ దురంతం. అదే మళ్ళీ 1922 ఫిబ్రవరి 4న చౌరీచౌరాలో పునరావృతమయింది. ఆ రోజున స్థానికులపై పోలీసులు అకృత్యాలకు పాల్పడ్డారు. పోలీసుల హింసకు నిరసనగా నిరాయుధులైన ప్రజలు శాంతియుతంగా ప్రదర్శన చేశారు. కానీ హఠాత్తుగా వారిపై పోలీసులు కాల్పులు జరిపారు. అందులో ముగ్గురు అమాయకులు చనిపోయారు. సామ్రాజ్యవాద ప్రభుత్వపు అరాచక,

చౌరీచౌరా
దురంతానికి
మూరేళ్లు

అమానుష చర్యకు ప్రజల్లో ఆగ్రహం పెల్లుబికింది. చివరికి సహాయ నిరాకరణోద్యమం రద్దయింది. కానీ ప్రజలు తిరగబడటం వల్ల చౌరీచౌరాలో జరిగిన పోలీసు హింస జలియన్ వాలాబాగ్ దురాగతం వంటిదేననే విషయం మరుగునపడిపోయింది.

చౌరీచౌరా పోలీస్ స్టేషన్ తగలబెట్టిన సంఘటనను అటు మీడియా, ఇటు కాంగ్రెస్ ఖండించాయి. చాపెకర్ సోదరులను సమర్థిస్తూ రాసినందుకు కొంతకాలం క్రితం 'కల్' అనే పత్రిక సంపాదకుడు ఎన్వి వరాంజపేను జాతీయ సమావేశాలకు హాజరుకావడానికి వీలులేదని నిషేధం విధించిన జాతీయ కాంగ్రెస్ చౌరీచౌరా గురించి ఇలా స్పందించడం వింతేమీ కాదు. అసలు చౌరీచౌరా సత్యాన్ని తెలుసుకునేందుకు నాలుగు కాల ఖండాలను పరిశీలించి, అర్థం చేసుకోవాలి. మొదటిది 1919 ఫిబ్రవరి 4. బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం స్థానికులను క్రూరంగా హింసించింది. ఆనాడు ప్రజలు ఎదుర్కొన్న హింస, అకృత్యాల గురించి ఎక్కడా రికార్డ్ లేదు. ఆనాడు ప్రభుత్వ హింసను ఎదుర్కొన్న వారి మూడవతరం వారిని ప్రత్యక్షంగా కలిసి మాట్లాడితే కొన్ని విషయాలు తెలిశాయి. ఆనాటి దారుణకాండకు సంబంధించిన కొద్దిపాటి సమాచారం కూడా మనల్ని నిర్ఘాత పరుస్తుంది. అంతటి దారుణమైన పరిస్థితుల్లో చౌరీచౌరా ప్రజలకు మద్దతుగా ఎవరూ నిలబడలేదు.

చౌరీచౌరా రెండవ కాలఖండం గోరఖ్ పూర్ కోర్ట్ లో విచారణ జరిగిన నాటిది. విచారణ ప్రారంభం కావడానికి ముందే అటు కాంగ్రెస్, ఇటు ఖిలాఫత్ కమిటీ ప్రజలను దోషులుగా నిర్ధారించే శాయి. 1922 ఫిబ్రవరి 9న విడుదల చేసిన ప్రకటనలో చౌరీచౌరా ఘటనలో పాల్గొన్న ప్రజలకు తమ మద్దతు, సానుభూతి ఏమాత్రం ఉండవంటూ స్పష్టం చేశాయి. తిరుగుబాటును తీవ్రంగా ఖండించి, అందులో పాల్గొన్నవారిని సామాజిక నేరస్తులుగా ముద్రవేశాయి. ఈ ప్రకటనలు, ఖండనలు చౌరీచౌరా విచారణపై ఎలాంటి ప్రభావం చూపాయో వేరుగా చెప్పనక్కరలేదు. ఊహించినట్లుగానే 1923 జనవరి 9న తుది తీర్పును వెలువరించిన న్యాయమూర్తి హెచ్ ఈ హోమ్స్ తన 430 పేజీల తీర్పులో 172 మంది విప్లవకారులను దోషులుగా ప్రకటిస్తూ, వారందరికీ ఉరి శిక్ష విధించాడు.

చౌరీచౌరా మూడవ కాలఖండంలో ఉరి శిక్షకు గురైన విప్లవకారుల సంఖ్య 172 అయితే 19 మంది పేర్లు మాత్రమే ఆ తరువాత బయటకు వచ్చాయి. సంఘటనపై కోర్ట్ విచారణ ప్రారంభం కావడానికి ముందే విప్లవకారులను సమర్థించిన వారిని సామాజికంగా బహిష్కరించారు. ఇదే సమయంలో బాబా రాఘవదాస్ అనే జాతీయవాది రంగంలోకి వచ్చారు. జలియన్ వాలాబాగ్ దురాగతాన్ని ఖండిస్తూ ఉపన్యాసాలు ఇచ్చినందుకు ఆయనకు ప్రభుత్వం జైలు

ప్రధాని మోదీ ఫిబ్రవరి 4న విడుదల చేసిన స్మారక తపాలా బిళ్ల

శిక్ష విధించింది. అందువల్లనే ఆయన చౌరీచౌరా సంఘటన జరిగినప్పుడు జైలులో ఉన్నారు. జైలు నుండి విడుదల అయిన తరువాత బాబా రాఘవదాస్ చౌరీచౌరాలో పాల్గొన్న వారి కుటుంబాలను కలిసి, పరామర్శించి న్యాయ సహాయం అందిస్తానని హామీ ఇచ్చారు. తీర్పు వెలువరించిన సెషన్స్ కోర్ట్ దానిని సవాలు చేస్తూ హైకోర్ట్ లో పిటిషన్ దాఖలు చేయడానికి కేవలం వారంరోజులు మాత్రమే గడువు ఇచ్చింది. దీనితో బాబా రాఘవదాస్ బాధితుల తరపున వాదించ వలసిందిగా మోతీలాల్ నెహ్రూను కోరారు. కానీ సమయం చాలా తక్కువగా ఉన్నదనే కారణంతో మోతీలాల్ అందుకు ఒప్పుకోలేదు. అప్పుడు రాఘవదాస్ మరో దారిలేక చాలాకాలం క్రితమే ప్రాక్టీస్ వదిలిపెట్టిన మదన్ మోహన్ మాలవ్యను కలిశారు. చౌరీచౌరా బాధితులకు ఎంతో ఆన్యాయం జరిగిందని తెలుసుకున్న మాలవ్య అలహాబాద్ హైకోర్ట్ లో వారి తరపున వాదించడానికి ఒప్పు కున్నారు. అలా చౌరీచౌరా బాధితులకు అంతకుముందు లేని మద్దతు బాబా రాఘవదాస్, మాలవ్యల రూపంలో కొంత లభించింది.

చౌరీచౌరా నాల్గవ కాలఖండంలో హైకోర్ట్ లో మహామనా మదన్ మోహన్ మాలవ్య బాధితుల తరపున వినిపించిన వాదనలను తీసుకోవచ్చును. చౌరీచౌరా ప్రజలు ముందస్తు ప్రణాళిక ప్రకారం హింసకు పాల్పడలేదని, ముఖ్యంగా పోలీస్ స్టేషన్ ను తగులబెట్టాలని వారు అనుకోలేదని మాలవ్య కోర్టుకు తెలియజేశారు. అనవసరంగా పోలీసులు రెచ్చగొట్టడం, కొద్దిమంది ప్రాణాలు కోల్పోవడం వల్లనే ప్రజలు తిరగబడ్డారని తెలిపారు. చౌరీచౌరా సంఘటన తరువాత శాంతియుత ప్రదర్శనలను చెదరగొట్టడానికి కూడా గాలిలో కాల్పులు జరపరాదని బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం పోలీసులకు కఠినమైన ఆదేశాలు జారీచేసిన సంగతి ఇక్కడ గమనార్హం. అంతేకాదు చౌరీచౌరాకు తరువాత పోలీసుల కాల్పుల సంఖ్య గణనీయంగా తగ్గడం చూస్తే ఈ సంఘటన బ్రిటిష్ పాలకులపై ఎంతటి ప్రభావం చూపిందో అర్థమవుతుంది.

హైకోర్ట్ లో విచారణ సాగుతున్న సమయంలోనే

బాబా రాఘవదాస్ 1923 ఫిబ్రవరి 11న చౌరీచౌరా ప్రజల మనోబలాన్ని పెంచడానికి, సెషన్స్ కోర్ట్ తీర్పు పట్ల నిరసన తెలపడానికి ఒక బహిరంగ సభ ఏర్పాటు చేశారు. చివరికి హైకోర్ట్ తన తీర్పును వెలువరించింది. కేవలం 19 మందికి మాత్రమే ఉరిశిక్ష ఖరారు చేసింది. అందులో ఇద్దరు అప్పటికే సహజమరణం పొందారు. సామ్రాజ్యవాద ప్రభుత్వపు అకృత్యాల వల్లనే ప్రజల్లో తిరుగుబాటు వచ్చిందని మాలవ్య చేసిన వాదనలు ఫలితాన్నిచ్చాయి. అంతేకాదు దేశ ప్రజానీకం ప్రభుత్వ అకృత్యాలను మౌనంగా భరించరనే బలమైన సందేశాన్ని కూడా చౌరీచౌరా పాలకులకు వినిపించింది. మొత్తం మీద చౌరీచౌరా సంఘటన జలియన్ వాలాబాగ్ దురాగతానికి ప్రజలు ఇచ్చిన సమాధానంగా చెప్పుకోవచ్చును. స్వతంత్ర పోరాట చరిత్రలో దేశ ప్రజల ప్రగాఢమైన 'స్వరాజ్య' భావనను ప్రతిబింబించే చౌరీచౌరా వంటి సంఘటనలను 'అల్లరి మూకల విధ్వంసం', 'సరైన ప్రణాళిక లేకుండా కొద్దిమంది చేసిన దుస్సహసం', 'దారితప్పిన యువత చేసిన ఆగడాలు' అంటూ అభివర్ణించడం, వాటి గురించిన నత్యాలను మరగుపరచడం ఎందుకు జరిగిందో మనం ఆలోచించాలి. దేశభక్తులను సామ్రాజ్యవాద చరిత్రకారులు 'అల్లరి మూక'గా అభివర్ణించడంలో ఆశ్చర్యం ఏమీ లేదు. కానీ స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన తరువాత రాసిన చరిత్ర పుస్తకాల్లో కూడా వారిని 'అల్లరి మూకలు', 'సరైన ప్రణాళిక లేకుండా దుస్సహసం చేసిన కొద్దిమంది', 'దారితప్పిన యువత' అని వర్ణించడమే దురదృష్టకరం.

ఇలా ఎందుకు జరిగిందంటే స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన తరువాత జరిగిన చరిత్ర రచన కూడా సామ్రాజ్య వాదుల ధోరణినే అనుసరించడం, దానినే కేంబ్రిడ్జ్ మేధావులు, నయా సంప్రదాయవాద మేధావులు సమర్థించడం వల్ల. చౌరీచౌరా విషయంలో కొందరిది స్వార్థ రాజకీయ ప్రయోజనాలను ఆశించిన విపరీతపు ధోరణి అని చెప్పడానికి మరొక తార్కాణం ఏమిటంటే వీరే 1946లో బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం ఆజాద్ హింద్ ఫౌజ్ సైనికులపై జరిపించిన విచారణను సమర్థించారు. స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన తరువాత ఇదే బాబా రాఘవదాస్ తో సహా కొందరు ఆ ఘటనలో ప్రాణాలు కోల్పోయిన పోలీసుల స్మృత్యర్థం ఏర్పాటు చేసిన స్తంభాన్ని కూల్చివేయడానికి ప్రయత్నించారు. ఎందుకంటే వారికి ఆ స్తంభం సామ్రాజ్యవాద పాలకుల అమానుష అకృత్యాలకు గుర్తు. విచిత్రమేమిటంటే 1990 వరకు పోలీసు శాఖ ఆ పోలీసుల స్మృత్యర్థం ఒక కార్యక్రమం నిర్వహిస్తూ ఉండేది! (రచయిత గోరఖ్ పూర్ విశ్వవిద్యాలయంలో చరిత్ర, శాఖల అధిపతిగా పనిచేశారు. జాతీయ చారిత్రక పరిశోధన సంస్థ సభ్యులు)

అను : కేశవనాథ్

NO MORE BRANCH VISIT OR PAPERWORK. OPEN A SAVINGS ACCOUNT DOING YOUR HOUSEWORK.

Open an Insta Savings Account on YONO instantly with simple steps.

Key benefits:

- Open account in 4 mins.
- Paperless process
- No need to visit branch
- OTP-based authentication
- Instant activation
- 24x7 banking access

Lifestyle & banking, dono.

yono
SBI

Download & Register now

| sbियोno.sbi

“ప్రేమలేని కవితలల్ని, ప్రేమరాని కథల లాల్నితో జీవితమొక నాటకమని, విధి రాతొక బూటకమని, వింతల్ని చూపేదో కలుకమని, తాను ముఖ్యమనుకొన్న తనువుని మన్నుగా చేసిందో కరోనా అణువు. కరుణలేని కరోనా నిర్లక్ష్యంగుంటే నిలువునా, అజాగ్రత్తగుంటే అట్టడుగునా పాతేస్తుంది. లేచిందే లేడికి పరుగుమల్లై రోగమొచ్చాక ఆరోగ్యంపై ఆరాటమెందుకు?

అయినా మనిషి మారడు, అలాగనీ తన వంతుని కోరడు. ఎవరికో అమాయకులకి రోగాన్ని అంటించి పోతాడు. చివరికి తనవాళ్లక్కడా బిగిస్తాడా ఉరితాడు. మనిషి చదువుకొన్న మూర్ఖుడు, పరులపితాన్ని కోరని దొర్బాగ్గుడు. తన కళ్లముందే మనుషులు పట్టల్లా రాలుతున్నా బాధితుల, బంధువుల అర్తనాదాల్ని వింటున్నా నిర్లక్ష్యంతో మనిషి బయటికి రాకుండా మానడు. మారని మనిషి కోసం కరోనా మారడు. మానవలోకానికి విపత్తు మిగిలించక మానడు...”

‘అబ్బబ్బా! ఏమి సాహిత్యం!! ఏమి భావం!!! తెలుగు భాషకున్న అందమే వేరు. కవి, రచయిత లెవరైనా కానీ వాళ్లు రాసిన తెలుగు చదువుతుంటే తేనె తాగుతున్నంత హాయిగా ఉంటుంది...’ అని మనసులో అనుకొంటూ అక్కడి వనిఒత్తిడిని తట్టుకోడానికి తాను చదువుతున్న తెలుగు కవితని మూసేసిన డాక్టర్ గోపి భారంగా నిట్టూరుస్తూ తన పక్కనున్న కిటికీ గుండా బయటికి చూశాడు.

అంతలోనే ఆ కిటికీ పక్కనే ఏదో పడిన శబ్దం రావడంతో గోపి ఉలిక్కిపడి కుర్చీలోంచి లేచి చూశాడు. ఎవరో ఒకమ్మాయి అచేతనంగా నేలపై పడిపోయి కనిపించింది. ఆ శబ్దం విన్న వెంటనే అక్కడున్న ఐటిబిపి దళంలోని ఆఫీసర్స్ అంతా అక్కడికి చేరుకొన్నారు. కంగారు పడిపోయిన గోపి బయటికి రాబోయాడు.

కానీ అప్పటికే ఆ యువతిని లోపలికి తీసుకొచ్చి బెడ్మీద పడుకోబెట్టారు. ఆ హఠాత్పరిణామానికి నోరెళ్లబెట్టిన గోపి అలాగే చూస్తుండిపోయాడు. “డాక్టర్” అని అక్కడున్న వారు పిలిచేసరికి గోపి తేరుకొని వడివడిగా ముందుకు నడిచి, ఆ అమ్మాయికి కావాల్సిన వైద్యం అందించాడు.

ఐటిబిపి రక్తణదళం ఆధ్వర్యంలో నిర్వహిస్తున్న ఢిల్లీలోని చాప్లా క్యాంపు కరోనా క్వారంటైన్ సెంటర్లో ఇటలీ నుండి వచ్చిన మూడొందల అరవై ఆరు మందిలో దాదాపు తొంభైమందిని పద్నాలుగు రోజుల నిర్బంధంలో ఉంచారు. అందులో పూనమ్ పాథక్ అనే వైద్య విద్యార్థిని ఆత్మహత్య ప్రయత్నం చేసింది. అదృష్టవశాత్తు అక్కడి భద్రతా అధికారి అసిస్టెంట్ కమాండెంట్ అనురాగ్ రాకూర్ చొరవతో త్వరితంగా ప్రాణాపాయ స్థితి నుండి బయటపడింది. అంతందమైన అమ్మాయి ఎందుకు చావాలనుకుందో

అర్థం కాక తలపట్టుకొన్నాడు అనురాగ్.

అతనికి ఆ కరోనా క్వారంటైన్ సెంటర్ విధులు నిర్వహించడం ఇష్టం లేకపోయినా తన పైఅధికారుల ఒత్తిడి మేరకే మొక్కుబడిగా అక్కడి విధుల్లో చేరాడు. కారణం, తాను పెళ్లి చేసుకుందామంటే తన ఉద్యోగాన్ని చూసి పిల్లనివ్వడానికి చాలామంది ముందుకు రాలేదు. ఆ నిరాశతోనే అతనికి తన ఉద్యోగమంటే కాస్త ఏహ్యతాభావం ఏర్పడింది. తన కిందిస్థాయి అధికారులు చాలామంది అక్కడే ఉండటంతో తాను అవసరమైనప్పుడు తప్పితే తన ఆఫీసునుండి బయటికి రావటం లేదు. కానీ ఆ అమ్మాయి అలా ఆత్మహత్యకి పాల్పడటంతో అతనికి ఏంచేయాలో అర్థం కాలేదు. కానీ ఆమె అందానికి పిచ్చోడైపోయిన అనురాగ్.. ఆమె కథేమిటో తెలుసుకోవాలనుకున్నాడు.

పూనమ్ ఆత్మహత్య చేసుకోడానికి గల కారణం ఆమె మానసికంగా క్రుంగిపోవడమేనని ప్రాథమిక విచారణలో తేలింది. ఆమె ఒక నెలరోజుల క్రితమే మహారాష్ట్రలోని తన సొంతూరు సతారాకి వైనా నుండి

ప్రత్యేక విమానంలో ఢిల్లీకి తీసుకొచ్చి మంటేసారులో కొందరిని, చాప్లా క్యాంపులో మరికొందరిని ఉంచింది. అలాగనీ అక్కడున్న వాళ్లందరికీ కరోనా కచ్చితంగా వచ్చిందని ఎవరూ చెప్పలేరు, అలాగే రాలేదని కూడా ఎవరూ చెప్పలేరు. కనీసం పద్నాలుగు రోజులు ఆగాలి. అప్పుడే ఆ కరోనా వైరస్ ప్రభావం బయట పడుతుంది. దాంతో తమకి కరోనా కచ్చితంగా వస్తుందేమోనన్న భయంతో చాలామంది బిక్కుబిక్కు మంటూ ప్రాణాల్ని అరచేతిలో వట్టుకొని వణికిపోయారు.

అనురాగ్ రాకూర్కి పూనమ్ ఆత్మహత్య చూసు కొనేంత పిరికిదానిలా కనిపించలేదు. కానీ ఆమెని ప్రేరేపించిన విషయాలు వేరే ఉన్నాయని గమనించిన డాక్టర్ గోపి, భద్రతా అధికారి అనురాగ్ రాకూర్ కలిసి అసలు కారణం చెప్పమని అడిగారు. ఆమె తన గురించి చెప్పడానికి ముందుగా సంతయించింది. దాంతో అనురాగ్ “పూనమ్!... మీరిలాంటి అభూయిత్యానికి పాల్పడటానికి గల కారణాన్ని కచ్చితంగా చెప్పాలిందే. లేకపోతే మీ మీద

కరోనా - బి ప్రేమకథ

రాజేష్ ఖన్నా

వాకాటి పాండు
రంగరావు స్మారక
దీపావళి కథల
పోటీకి
ఎంపికైనది

ఆత్మహత్యాయత్నం చేసినందుకు కేసు పెట్టాల్సి ఉంటుంది. ఒక ప్రాణాల్ని తీసే హక్కు గానీ, తీసుకొనే హక్కుగాని ఈ దేశ చట్టాల ప్రకారం ఎవరికీ లేదు...” అని కాస్త కటువుగా మాట్లాడేసరికి పూనమ్ తన కథా, కారణాలు చెప్పడానికి సిద్ధపడింది.

“మా సొంతూరు మహారాష్ట్రలోని సతారా. మెడిసిన్ చదవడానికనే వైనా వెళ్లాను. నా పెళ్లి దగ్గర పడుతున్న సమయంలో కూడా ఒకసారి పరీక్షల నిమిత్తం నేను వైనాకి వెళ్లాల్సివచ్చింది. అప్పటికే ఇంట్లో అందరూ ఆ సమయంలో వెళ్లాడని వారించారు కూడా. అక్కడ నాకేం జరుగుతుందిలే, నేను పైగా డాక్టర్ని కదా అనుకొన్నాను. నా తిరుగుప్రయాణాన్ని ఎంతో సులువుగా ఊహించుకున్నా. నేను అక్కడికెళ్ల గానే కరోనా వైరస్ మూడవ దశనుండి నాలుగవ దశకి చేరేసరికి భయంతో బెంబేలెత్తిపోయాను.

నేను ఇప్పుడిప్పుడే దగ్గు, జలుబు, జ్వరంతో బాధపడుతున్నాను. ఆ విషయం మా కుటుంబంలో తెలియగానే నన్ను చేసుకోబోయేవాడు పెళ్లిని రద్దు చేసుకోవడమే కాకుండా నన్ను ఇక్కడే చావమన్నాడు. మా ఇంట్లో వాళ్లు కూడా నన్ను అర్థం చేసుకోవట్లేదు. వద్దని చెప్పినా వెళ్లావు, ఇప్పుడు అనుభవించు అంటున్నారు. ఒక ఆడపిల్లకి ఇంతకి మించిన నరకం

వచ్చి, వెళ్లింది. తాను తిరిగి వెళ్లగానే పూనమ్లో మృత్యువు కరోనా రూపంలో వీరవిహారం చేయ సాగింది. దాంతో వెంటనే అక్కడి యూనివర్సిటీలన్నీ సెలవులు ప్రకటించాయి. తాను అక్కడినుండి న్యడేశానికి తిరుగు ప్రయాణం కోసం చాలా కష్టపడాల్సి వచ్చింది. ఇంట్లో వాళ్లు కూడా కసురు కోవడం మొదలుపెట్టారు. వద్దని చెప్పినా వినకుండా వెళ్లిపోయావు. ఇప్పుడేం చేయాలి అని సూటిపోటి మాటలు తప్పితే తన బాధని అర్థం చేసుకోవడానికి కుటుంబ సభ్యులెవరూ ముందుకు రాలేదు. దాంతో ఆమె కాస్తా బెదిరిపోయింది.

భారత ప్రభుత్వం, వైనాలోని పుహాన్ నగరంలో దారుణమైన పరిస్థితుల్లో చిక్కుకొన్న భారతీయుల్ని

ఏముంటుంది? నాకు పెళ్లి జరిగితే ఇకమీదట నేను చదువుకొనే అవకాశాన్ని కోల్పోతానేమోనన్న భయంతో చివరిగా ఉన్న పరీక్షలు రాద్దామని వెళ్లాను.

కానీ కరోనా నా మీద కనికరం చూపకుండా, పరీక్షలు కూడా రాయనివ్వకుండా అక్కడినుండి తరిమేసింది. నాకు డాక్టరవ్వాలని చిన్నప్పటినుండి ఎంతో కోరిక. కానిప్పుడది తీరకుండానే నేను చనిపోతానేమోనన్న భయం నన్ను వెంటాడుతోంది.

ఇదిలా ఉండగా, నాకు కాబోయే మామగారి క్యూడా జ్వరం రావడంతో అది నా వల్లనే వచ్చిందని నన్ను దారుణంగా తిట్టారు. నేను నెలకొత్తం వచ్చాను.

నా వల్ల కరోనా వాళ్లందరికీ వస్తే ఇప్పుటికే తేలి పోయేది. కానీ ఎవరికీ ఏం కాలేదు. కాబోయే మామయ్యకి కేవలం జ్వరం రాగానే అది కరోనానే అని భయపడి నానా హాంగామా సృష్టించారు. నన్ను చేసుకోబోయేవాడు మా నాన్నని చంపేద్దామనే వచ్చావా అని తిట్టాడు.

మా తల్లిదండ్రుల్ని కూడా నానా రకాలుగా దూషించారు. మా ఊర్లో కూడా మా ఇంట్లో వాళ్లందరిని ఎవరూ కలవడానికి ముందుకు రావట్లేదు. ఎప్పుడూ కోలాహలంగా, కలగొల్బుగా మాట్లాడిన బంధువులతో బ్రతికిన మా తల్లిదండ్రులు ఒక్కసారిగా అలా వెలివేసినవారిలా బ్రతకడానికి భయపడి పోయారు. అంతా నా వల్లనే జరిగిందని నన్ను దూషిస్తున్నారు. నన్ను అనుక్షణం దూషించలేక, వాళ్లల్లో వాళ్లు సరకం అనుభవిస్తున్నారు.

ఒంట్లో ప్రాణముండి

కూడా జీవచ్ఛవాల్లా వాళ్లు బ్రతకలేకపోయారు. నేను మళ్లీ చైనా వెళ్లకుండా అక్కడే ఉంటే బాగుండేదేమో. చివరి పరీక్షలు అయిపోతే ఒక పన్నెపోతుందనుకొన్నాను.

కానీ నేను తీసుకొన్న నిర్ణయం నా జీవితాన్నే తలక్రిందులు చేస్తుందని ఊహించలేకపోయాను. ఇప్పుడు నా పరిస్థితిని చక్కదిద్దుకొనే మార్గం నాకు కనిపించట్లేదు. అమ్మ నాన్న కన్నీళ్లను చూశాకా నా మనసులో రేగిన అలజడిని నేను తట్టుకోలేక పోతున్నాను.

నేను ఇప్పుడు ఇంటికి వెళ్లినా నన్ను అనుమానం గానే చూస్తారు. నా వల్ల ఎవరికైనా ఆపద వస్తుందనే భయంతోనే బ్రతుకుతారు. నాకు మల్లే చాలామంది ఇలాగే ఇంట్లో వాళ్లు ఎంతగా చెప్పినా వినకుండా నిర్లక్ష్యంగా బయట తిరుగుతూ, సరదా కోసం స్నేహితుల్ని కలుస్తూ ఎందరికో భారం అవ్వడానికి బజార్లో బలాదూరుగా తిరుగుతున్నారు.

నేను కూడా అందరిలాగే అనుకున్నాను. ఏదో తప్పు చేసినే వచ్చే ఎయిడ్స్ లాంటి వ్యాధి కాదని. కొద్దిపాటి నిర్లక్ష్యం చాలు. ఆ ఒక్కరూ ఎంతో మందికి తనకి తెలియకుండానే అంటించేస్తారు. వాళ్లు కూడా వాళ్లకి తెలియకుండా ఇంకొంతమందికి అంటిస్తారు. ఇప్పుడైతే వందల్లో ఉన్నారు కాబట్టి, ఆస్పత్రుల్లో చికిత్సనందిస్తూ ఎలాగో ప్రభుత్వం ఆదుకొంటోంది. అదే వేలల్లో లక్షల్లో అయితే వాళ్లందరికీ ఎక్కడంటూ చికిత్స నందించగలరు? వైద్య సదుపాయాల విషయంలో మిగతా దేశాలతో పోలిస్తే మనదేశం చాలా వెనుకబడి ఉంది. పైగా అధిక జనాభా, పేదరికం, జనాల్లో నిర్లక్ష్య వైఖరి కారణంగా ప్రజల్లో చైతన్యం తీసుకొచ్చి దేశానికి మరమ్మత్తులు చేసుకొనేలోపే మాడిమసైపోయే ప్రమాదం ఉంది.

నిర్లక్ష్యం హద్దులు దాటితే నిలకడలేని ప్రాణాలు సరిహద్దులు దాటుతాయి. దేశం అతలాకుతలం అవుతుంది. ప్రజల్లో భయాందోళనలు పెరిగి పోతాయి. దేశ ఆర్థికవ్యవస్థ క్షీణిస్తుంది. ఏ ఇతర కారణాల వల్లనైనా దగ్గు, జ్వరం వచ్చిన వాళ్లని కూడా అనుమానించడం మొదలవుతుంది. కొంత మంది భయంతోనే చనిపోతారు. ఇదంతా జరిగేది ఒక్కరి నిర్లక్ష్యం వల్లనే కావచ్చు.

ఆ ఒక్కరు పరోక్షంగా దేశద్రోహి అవుతాడు. కాలానుగుణంగా దేశ సంస్కృతి, ఆచారాలు విదేశీ సంస్కృతి వల్ల కలుషితమైతేనే తమ దేశం, తమ సంస్కృతి అని గగ్గోలుపెట్టే దేశభక్తులంతా కరోనా విషయంలో కొద్దిపాటి నిర్లక్ష్యం చేసినా, వాళ్లంతా

“మీ సంకల్పం చాలా గొప్పది. అందుకే రెండంతస్తుల నుండి దూకినా కూడా చిన్న చిన్న గాయాలతో బయటపడ్డారు. కరోనా వచ్చిందనుకొని జీవితమే పోయిందనుకొన్న మీకు కరోనా కూడా రాలేదు. మీ ప్రేమ ముందు కరోనా ఏంటి... ఏ భూతం కూడా ఏమీ చేయలేదు... ఇంతకీ మీ ఇంట్లో వాళ్లు నాతో పెళ్లంటే ఒప్పుకొంటారా...” అని దీనంగా అడుగుతున్న అనురాగ్ వైపు చూసి అవునన్నట్లుగా సిగ్గుపడుతూ తలూపింది.

అతిపెద్ద దేశద్రోహులకిందే లెక్క. నమ్మేది ఏ మతమైనా, పూజించేది ఏ దేవుడినైనా ఇలాంటి పరిస్థితిల్లో కూడా మతం గొప్పా, మా దేవుడు గొప్పా.... ఎదుటివారి దేవుడి వల్లనే ఇలా జరుగుతోంది అని పోట్లాడే దేవుడి భక్తులంతా దేశభక్తులవ్వగలరా?

నిజమైన దేశభక్తులెవరంటే, ఇలాంటి అపత్కాలిక పరిస్థితుల్లోనూ ప్రభుత్వ ఉత్తరువుల్ని తువ తప్పకుండా పాటించేవారు మాత్రమే. వైద్య, రక్షణ సిబ్బంది, నిస్వార్థంగా ప్రభుత్వాదేశానుసారం పనిచేసేవారు మాత్రమే ఇప్పటి పరిస్థితిలో నిజమైన దేశభక్తులు. వాళ్లంతా ప్రాణాలకి తెగించి పనిచేస్తున్నారు.

కానీ చాలామంది నాలాగే, దేశభక్తుంటే తమ దేవుడు, మతం గురించి మాట్లాడటమే అనుకొంటారు. కానీ ప్రభుత్వ ఉత్తరువుల్ని పాటించడం అనుకోరు. తనకేమైనా ఫర్లావేదు కానీ, తమ సొంతదేశ పౌరుల్ని ఎలాగైనా కాపాడాలనుకొనే తపనకి మించిన దేశభక్తి ఎక్కడుంటుంది. నేను నా

స్వార్థం వల్ల కరోనా వైరస్ నాకు ఉందనే అనుమానం వచ్చినా కూడా నా దేశానికొచ్చి పెద్ద ద్రోహం చేశాను. అందుకే నాకు బ్రతికే అర్హత లేదనుకున్నాను...” అని పూనమ్ చెప్తుంటే అనురాగ్ మౌనంగా ఆమెనలా చూస్తుంటిపోయాడు.

“మీరు చెప్పిందాంట్లో చాలా విషయం ఉందండి. కానీ ఆత్మహత్య చేసుకునేంతైతే లేదు. కరోనా వచ్చినంత మాత్రాన కచ్చితంగా ప్రాణాలు పోతాయని ఎందుకనుకోవాలి. ఆ వ్యాధి నుంచి కోలుకొనే అవకాశాలు కూడా చాలానే ఉన్నాయి కదా.

మీరు కాబోయే డాక్టర్.

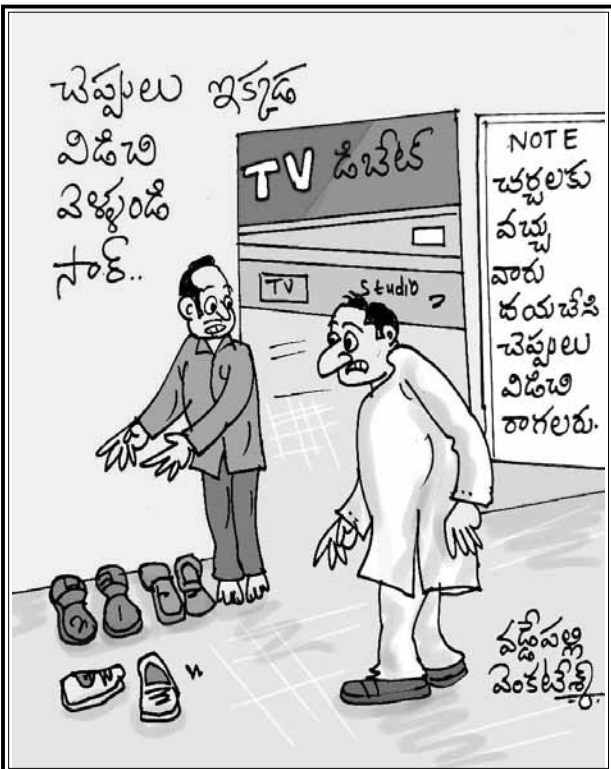
మీరే ఇలా అద్వైతపడితే ఎలా? మీ అమ్మానాన్నల గురించి ఒక్కసారైనా ఆలోచించారా? మీరు పోయాక వాళ్ల కన్నీళ్లని ఎవరు తుడవాలి...” అని అనురాగ్ ఆమెని శాంత పర్చబోయాడు.

డాక్టర్ గోపి మళ్లీ తన చేతిలో ఉన్న కవితల పుస్తకాన్ని తెరిచి నిర్బంధంలో ఉన్న మిగతా వారి దగ్గరికి వెళ్లిపోయాడు. పూనమ్ ఏడుస్తుండటం చూసి అనురాగ్ తట్టుకోలేకపోయాడు. ఆమెనెలాగైనా ఓదార్చాలనుకొన్నాడు. అంత అందమైన అమ్మాయి ఏడవటం అతనికి మింగుడుపడలేదు.

“నాకే ఇలా ఎందుకు జరిగింది. ఇక నన్నెవరు పెళ్లి చేసుకొంటారు. నాకు కాబోయేవాడు వేరే అమ్మాయిని చూసుకొన్నాడు. అప్పటివరకు అతను ప్రేమించిన అమ్మాయిని ఒప్పుకోని వాళ్ల కుటుంబీకులందరూ నాకిలా జరగ్గానే, ఆ అమ్మాయిని సంతోషంగా ఒప్పుకొన్నారు. పోనీలే, నా వల్ల వాళ్లదరి ప్రేమైనా గెలిచింది. అదే నాకు చివరిగా మిగిలిన సంతోషం.....” అని పూనమ్ ఏడుస్తుంటే...

“మీరు అనుకుంటే ఇంకో సంతోషం కూడా దొరుకుతుంది. కరోనా వచ్చినంత మాత్రాన చావే పరిష్కారం కాదు. దాని నుండి బయటపడటానికి సంకల్పం ఉంటే చాలు. మీలాగే నేను కూడా చాలా సార్లు చనిపోదామనుకొన్నాను. నేను చేసే ఉద్యోగం నచ్చక చాలామంది అమ్మాయిలు నన్ను పెళ్లిచేసుకోమని వెళ్లిపోయారు. ఇప్పుడు మీ పరిస్థితి, నా పరిస్థితి ఒకేలా ఉన్నాయి. మనమిద్దరం ఒకే పడవలో ఒంటరిగా ప్రయాణం చేస్తున్నాం. మీకిష్టమైతే కలిసి ప్రయాణం చేద్దాం. అంటే, మీకు అభ్యంతరం లేకపోతే, మిమ్మల్ని నేను పెళ్లి చేసుకుంటానండి. మిమ్మల్ని మహారాణిలా చూసుకుంటాను...” అని అనురాగ్ గద్దడస్వరంతో అన్నాడు.

అతని మాటలకి ఆశ్చర్యపోయిన ఆమె పెదాల మీద అప్రయత్నంగా ఏదో అంతులేని చిరునవ్వు తళుక్కున మెరిసింది. అంతలోనే డాక్టర్ గోపి వచ్చి, “ఎందుకమ్మా... ప్రాణాలు తీసుకోవాలనుకొన్నావు. నీకు కరోనా నెగటివ్ వచ్చింది. నీకు వచ్చింది మామూలు జ్వరమే అయినా ఈ పద్ధాలుగు రోజులు డాక్టర్ల వర్తవేక్షణలోనే ఉండటం మంచిది. ఎందుకంటే నీవన్నట్లు బయట జనాలు ఊరికనే భయపడతారు. నిన్ను జ్వరం తగ్గేవరకూ ప్రత్యేకమైన

గదిలో ఒంటరిగా ఉండే వెసులుబాటు కల్పిస్తాను...” అని చెప్పేసరికి “థ్యాంక్యూ డాక్టర్.... థ్యాంక్యూ సో మచ్...” అని పూనమ్ కన్నీళ్లు తుడుచుకొంది.

“అయ్యో!.. పూనమ్ మీరిప్పుడెందుకు ఏడుస్తున్నారు?” అని అనురాగ్ తమాషాగా అడిగాడు.

“ఈ అనుమానం వల్ల అన్నీ పోగొట్టుకున్నాను... నా అదృష్టం బాగుండి నాకు నెగటివ్ వచ్చింది. ఒకవేళ పాజిటివ్ వచ్చి ఉంటే బాధ్యత లేకుండా బలాదుర్గా తిరిగానని అనేవారు. ఒక రకంగా ప్రభుత్వానికి భారమయ్యేదానిని...” అని కన్నీళ్లు తుడుచుకొంటూ లోలోపల్నుండి తన్నుకొస్తున్నా ఏడుపును అదుపు చేసుకొంటూ వాపోయింది.

అనురాగ్ సలహా మేరకు వెంటనే పూనమ్ సతారాలో ఉన్న తన తల్లిదండ్రులకి ఫోన్ చేసింది.

“అమ్మా! నాకు కరోనా వైరస్ సోకలేదు. నాకు వచ్చింది మామూలు జ్వరమేనని రిపోర్ట్ వచ్చింది. నా పెళ్లి రద్దయ్యిందని బాధపడకండి. మీకు అంతకంటే మంచి అల్లుడు దొరికాడు. ఆయన నా పక్కనే ఉండి నా బాగోగులు చూసుకొన్నారు. చాలా మంచివాడు. నాకు జ్వరం తగ్గక ఇక్కడే కొన్నాళ్లు డాక్టరుగా నిస్వార్థమైన సేవలందించాలనుకొంటున్నాను. కరోనా భయంతో కొంతమంది డాక్టర్స్ సెలవు మీద వెళ్లిపోయారు.” అని పూనమ్ తన తల్లితో చెప్పున్న మాటలు విన్నాక అనురాగ్ ఆనందానికి అపధులేకుండా పోయింది.

“మీ సంకల్పం చాలా గొప్పది. అందుకే రెండంత స్థుల నుండి దూకినా కూడా చిన్న చిన్న గాయాలతో బయటపడ్డారు. కరోనా వచ్చిందనుకొని జీవితమే పోయిందనుకొన్న మీకు కరోనా కూడా రాలేదు. మీ ప్రేమ ముందు కరోనా ఏంటి... ఏ భూతం కూడా ఏమి చేయలేదు... ఇంతకీ మీ ఇంట్లో వాళ్లు నాతో పెళ్లంటే ఒప్పుకొంటారా...” అని దీనంగా అడుగుతున్న అనురాగ్ వైపు చూసి అవునన్నట్లుగా సిగ్గుపడుతూ తలూపింది.

అంతలోనే డాక్టర్ గోపి వచ్చి..

“కరోనా ముందు అన్నీ దేశాలు మోకరిల్లి ప్రాధేయపడుతుంటే, కరోనా మాత్రం మీ ప్రేమ ముందు చతికిలా పడిపోయింది. ప్రేమ ముందు కరోనానే ఏంటి ఏదైనా ఓడిపోవాల్సిందే. నా జీవితం లోనే మొదటిసారిగా చూసిన వింతైన ప్రేమకథ మీది.

ఓ అనుమానం, మరో అవమానం కలగలిసి మీ ప్రేమని కరోనా ముందు దీటుగా నిలబెట్టాయి.

‘కరోనా- ఓ ప్రేమకథ’ అని చెప్పుకొంటుంటే నాకు, వినేవాళ్లందరికీ కాలక్షేపంగున్నా మీ కథ అందరికీ ఓ కనువిప్పువుతుందని ఆశపడుతున్నాను.

మీ పెళ్లికి నన్ను పిలుస్తారని ఆశిస్తున్నాను...” అని వెళ్లిపోయాడతను. అతని మాటలు విన్నాక పూనమ్, అనురాగ్ ఒకరి కళ్లలో కొకరు చూసుకొంటూ భారంగా ఊపిరి పీల్చుకొని నవ్వుకొన్నారు. ★

చేల్లబడి యోత్రే .. వెచ్చేటి జూపేకోం ...

హిమాలయాల్లో గడిపినవి పదిరోజులే. కానీ లెక్కలేనన్ని మధురానుభూతులతో మనసంతా నిండిపోయింది. హైదరాబాద్ నుండి ఢిల్లీ మీదుగా శ్రీనగర్ ఆరుగంటల గగనయానం. అక్కడ నుంచి రోడ్డు మార్గంలో వంద కిలోమీటర్ల దూరంలోని సోన్మార్గ్ (నమద్ర మట్టానికి 8859 అడుగుల ఎత్తులో) చేరుకున్నాను. కశ్మీర్ లోయలోని అత్యంత రమణీయ ప్రదేశాల్లో ఇదొకటి.

మరునాడు ‘బైథాల్’ (Bhaital) అనే ప్రదేశానికి చేరుకొని హెలికాప్టర్ ద్వారా అమరనాథ్ దర్శనం. ఏడు నిమిషాలే ఈ ప్రయాణం. గగనసీమ నుంచి వీక్షించిన ఆ కొండల దృశ్యాలు ఎప్పటికీ వెంటాడుతూనే ఉంటాయి. అమరనాథ్ యాత్ర ఆషాఢ- శ్రావణ పూర్ణిమ (సెలరోజులు) వరకే. పెహల్గావ్ (చందన్వాడి), సోన్మార్గ్ (బైథాల్)లు రెండుచోట్ల నుంచి వెళతారు. హెలికాప్టర్, గుర్రాలు లేదా కాలినడకన యాత్ర సాగుతుంది. మెడికల్, ఫిట్నెస్ సర్టిఫికేట్ అవసరం. ‘పంచతరణి’ అనే స్థలం వరకు హెలికాప్టర్, తర్వాత నడక, గుర్రాలు లేదా డోలీలతో అమరనాథ్ గుహ చేరుకోగలం. దాదాపు 40 నిమిషాల నడక. మానసిక, శారీరక సంసిద్ధతలు రెండూ అవసరం.

ఎన్ని ఇక్కట్లు ఉన్నా హిమసానువుల మధ్య ఉండే ఆ గుహలో మంచుతో స్వయంసిద్ధంగా ఏర్పడే ‘అమరనాథ్’ దర్శనం మరుపురాని అనుభూతి. మార్గమంతా ప్రకృతి రామణీయకతను వీక్షించి ఆనంద పరవశులవుతాం. సాయంత్రానికిల్లా మళ్లీ సోన్మార్గ్ చేరుకున్నాను.

మూడోరోజు ప్రయాణం కార్గిల్వైపు. పర్వతాల గుండా సాగింది. జోజిలా పాస్ (11649 అడుగుల ఎత్తులో) ద్వారా జీరో పాయింట్ నుండి ఘుమ్రి (Ghumri) చేరుకున్నాను. సింధునది దగ్గర, ఘుమ్రిలో 1947-48 కాలంలో జరిగిన ‘జోజిలా యుద్ధం’లో వీరమరణం పొందిన మన జవాన్ల స్మారకస్థూపం దగ్గర (Zozila war Memorial) నివాళులర్పించాను. తర్వాత వచ్చేది ‘డ్రాస్’ (Drass). ప్రపంచంలోనే మనిషి నివసించే రెండవ అత్యంత శీతల ప్రదేశం. 1999లో జరిగిన ‘కార్గిల్’ యుద్ధంలో పాకిస్తాన్ ఘోరంగా ఓడిపోయిందనే. ‘టోలిలాంగ్’ (ఇక్కడి పర్వత శ్రేణుల పేరు) యుద్ధంలోనే హైదరాబాద్కు చెందిన మేజర్ పద్మరాణి ఆచార్య వీరమరణం చెందాడు. ఎంతోమంది మన భారతీయ వీర జవాన్లు కార్గిల్లో ప్రాణాలర్పించి భారత్ను గెలిపించారు.

‘ఆపరేషన్ విజయ్’ (Operation Vijay) పేరుతో 26 జూలై 1999 రోజు మనం విజయం సాధించాం. వారి సంస్కరణార్థం ఇక్కడ నిర్మించిన ‘కార్గిల్వార్ మెమోరియల్’ను ‘వీరభూమి’గా పిలుస్తారు. వీర మరణం చెందిన ప్రతి సైనికుని పేరుతో ఇక్కడ స్మారకం, త్రివర్ణ పతాకం ఉంచారు. ఒక ఫలకం మీద హిందీ భాషలో..

**‘శహీందోంకీ చితాపర్
లగేంగే హర్ బరన్ మే
వతన్ పర్ మర్ మిటన్ వాలోంకా**

యూపీ బాకీ సిహాన్ హోగా’ (మన వీర జవాన్ల సాహసానికి, మాతృదేశానికై వారి ప్రాణాలు పణంగా పెట్టి శత్రువులతో పోరాడి వీరమరణం చెందిన మీకు ఇది నిదర్శనంగా ఉంటుందని శిరస్సు వంచి జోహార్లు అర్పిద్దాం) అని రాశారు.

గంట తరువాత బాధాతప్త హృదయాలతో ముందుకు సాగాం. ఒకవైపు సింధునది, మరొకవైపు ఎత్తైన పర్వతాలు మార్గంగా ఎన్నో వంతెనలు దాటుతూ కార్గిల్ చేరుకున్నాను. శ్రీనగర్, లేహ్ మార్గంలో బన చేయడానికి అనువైన ప్రదేశమిది.

సాయంకాలం ‘కార్గిల్’లో నేడు మన వీర జవానులు అనుక్షణం కాపలా కాస్తున్న హథీమాతా (Hathi Matha) పర్వతలపైకి వెళ్లాను.

ఈ ప్రదేశంలో నియంత్రణ రేఖ (Lion of Control) ఉంది. పర్వతాల పై భాగంలో భారత జవాన్ల క్యాంపులు, పర్వతాల క్రింద పాకిస్తాన్ కు చెందిన ఖుందుర్ మాన్ (Khundur maan) ను చూశాను. ఆ పైకి అనుమతి లేదు. పాస్ పోర్టు చూపాక నిజ నిర్ధారణ చేసుకొని కొంతదూరం వెళ్లడానికి సైనికులు అనుమతించారు. కార్గిల్ నుండి జంస్కార్ (Zaskar Valley) లోయ మరోవైపు లే (Leh) మార్గాలున్నాయి. పర్వతారోహకులకు ‘జంసార్క్’ ముఖ్య ప్రదేశం. ఇక్కడి నుంచి ‘జంస్కార్’ నది ప్రారంభమై లే నదీవంంలో సింధునదిలో సంగమిస్తుంది.

నాల్గవరోజు ఉదయమే ‘కార్గిల్’ హోటల్ నుంచి చెక్ అవుట్ చేసి లే (Leh) వైపు మా ప్రయాణం సాగింది. కార్గిల్-లే మార్గంలో ప్రతిచోట సైనికుల వాహనాలు కనపడ్డాయి. ముల్దేఖ్ అనే చోట ఓ ఆలయాన్ని దర్శించాను. ఈ మార్గంలో పర్వతాల మీద ఎక్కడా వృక్ష సంపద లేదు. ‘నమికాల’ (12198 అడుగుల ఎత్తులో) అనే ప్రదేశంలో ‘తుపానులు’ సర్వసాధారణం. ఫోతేలా (13479 అడుగుల్లో) బౌద్ధ పతాకాలు చూస్తూ ‘లమయురే’ (Lamayure) చేరాం- చుట్టూ ఉన్న పర్వతాల రంగులు మారుతుంటాయి. ఇవి లద్దాఖ్ లోని దర్భనీయ స్థలాలు కూడా. దాదాపు ప్రతిచోట పురాతన బౌద్ధారామాలను (Monestry) చూడ వచ్చు. సుర్గా, సన్ ఫోల్, లిక్ మొదలైన ప్రదేశాలను, అక్కడి ప్రకృతి అందాలను ఆస్వాదిస్తూ లే నదీవంలో జంస్కార్-సింధునదుల సంగమ స్థలం, మ్యాగ్నెట్ హిల్స్ చూచి హోటల్ చేరుకున్నాను.

మరునాడు ‘లే’ పట్టణ పరిసరాల్లోని దర్భనీయ స్థలాలను చూశాను. పట్టణానికి కొంత దూరంలో ‘కారు’ అనే గ్రామ సమీపాన లద్దాఖ్ లోని అతి పెద్దదైన ‘హెమిస్ బౌద్ధారామం’లో (Hemis Monestry) వద్దాసీనుడైన శాక్యముని బుద్ధ విగ్రహం, ‘మహాకాలుని’ కుడ్యచిత్రాలు చూడాలి. సౌరమాన ప్రకారం 5వ నెలలో 10,11వ రోజుల్లో ఇక్కడ వేడుకలను జరుపుకుంటారు. ఇక్కడ ప్రార్థనా చక్రాలు (Prayer Wheels) తిప్పితే మంచినీ నమ్మకం. రెండురోజుల పాటు జరిగే ఉత్సవాలలో పర్యసంభవుని (ప్రస్తుతం బోధిసత్వుడని పిలుస్తారు) ఆరాధిస్తారు. ‘లద్దాఖ్’ చేరుకొని బౌద్ధం ప్రచారం

చేసినవాడియన.

తర్వాత ‘థిస్లీ ఆరామం’ (Thisley) లోని మైత్రేయ ఆలయం, విశాలమైన ప్రార్థనా స్థలంతోపాటు ‘లమోఖంగ్’ అనే స్థలం నుండి ప్రకృతి రామణీయ కతను మనం చూడవచ్చు. కొండపై ఉన్నందువల్ల, అద్భుతంగా ఉంటుంది.

అక్కడ నుండి దగ్గర్లోని ‘డ్రుక్ వెట్ లోటస్ సూరల్’ దర్శించి ‘షే (Shey Monestry)లో ఏడున్నర అడుగుల ఎత్తైన పద్మాసన స్థితిలో ఉన్న బుద్ధభగ వానుడు, మరొకచోట అయిదు భంగిమలలో, వివిధ వాహనాలపై ద్వానముద్రలోని బుద్ధ విగ్రహాలు మనల్ని ఆకట్టుకుంటాయి. బౌద్ధారామాలన్నీ ఎత్తైన కొండలపై ఉన్నందున, వెళ్లడం శ్రమతో కూడుకున్నా చూడదగ్గవి. తర్వాత సమీపంలోని ‘సింధుఘాట్’లో ‘సింధునదీ’ దర్శనం నాపై చెరగని ముద్ర వేసింది.

కైలాస పర్వతాల్లో పుట్టి (ఆనాటి టిబెట్) ‘లద్దాఖ్’ ప్రాంతంలో సాగుతున్న సింధునది ఘాట్ నిర్మాణానికి జూన్ 7, 2000లో నాటి భారత ప్రధాని అటల్ బిహారీ వాజపేయి శిలాన్యాసం చేశారు. జూన్ 1, 2001లో ఎల్.కె.అడ్వానీ ‘సింధుఘాట్’ ప్రారంభించారు. సింధునది దర్భన్ పేరిట ఇక్కడ ఉత్సవాలు జరుగుతాయి. ఇక్కడి ప్రకృతి అందాలను ఆస్వాదిస్తూ ఎంతసేపైనా గడపవచ్చు.

తర్వాత ‘హోల్ ఆఫ్ ఫేమ్’ మ్యూజియం చూశాను. భారతీయ సైనికులు దీనిని నిర్వహిస్తున్నారు. చైనా, పాకిస్తాన్ లతో జరిగిన యుద్ధాల విశేషాలు, అమరవీరులైన జవానులకు సంబంధించిన చిత్రాలు మనల్ని యుద్ధభూములకు తీసుకెళ్తాయి. ‘ఆపరేషన్ విజయ్’ పేరిట మన సైనికులు పాకిస్తాన్ ను ఓడించిన

విశేషాలతో సాగే అరగంట చిత్రప్రదర్శన తప్పక చూడాలి. ఇక్కడ వీర జవానుల సంస్కరణార్థం స్మారకం కూడా నిర్మించారు. దగ్గర్లోనే సిక్కు గురుద్వారా 'పథేర్ సాహెబ్' ఉంది. 1515-18 కాలంలో గురునానక్ దేవ్ దాదాపు రెండు సంవత్సరాలకు పైగా ఇక్కడ నివసించాడట. తర్వాత 'జంగ్ గుక్-సింధూ' నదుల సంగమ స్థలాన్ని చూశాను. సూర్యాస్తమానం తర్వాత లేనగర్ లో శాంతిస్తూపాన్ని సందర్శించాను. ధర్మచక్రాలను త్రిపుతూ, దైత్యులను సంహరిస్తున్న బుద్ధుడు ఇక్కడ దర్శనమిస్తాడు. కొండపై నుంచి లే నగరం సాయంవేళ దేదీప్యమానంగా కనిపిస్తుంది. 'ఓం మణి పద్మే హం' అనే మంత్రం అనేక ప్రార్థనాస్థలాల్లో అగుపిస్తుంది. సింధూఘాట్ మార్గంలోనూ అందమైన బౌద్ధస్థూపాల మందిరం ఉంది.

ఆరవరోజు ప్రయాణం 'నూబ్రా లోయ (Nubra Vally) వైపు సాగింది. 'నూబ్రా' అంటే పచ్చదనం. లద్దాఖ్ లోయలలో కెల్లా లోతైనది, అందమైనది. లే కంటే మూడువేల మీటర్ల దిగువన ఉన్నది. 120 కిలోమీటర్ల మార్గం దుర్గమమైనా, మార్గంలో ఎత్తైన మంచుకొండలు, పర్వతాలు చిన్న చిన్న లోయలు నదీ ప్రవాహాలు చూస్తూ సాగిపోతాం. మార్గంలో 18380 ఎత్తులో 'ఖర్ రంగులా' (Kharunla pass) కనుమ. ప్రపంచంలో అతి ఎత్తైన మోటారు రోడ్డు మార్గం గల ప్రదేశం. మంచువర్షం, ఫ్లాష్ ఫ్లడ్స్ ఎప్పుడొస్తాయో

తెలియదు. కొన్నిసార్లు, రోజుల తరబడి ఈ మార్గం మూసివేసారు. ఇక్కడ 'మాతాజీ' మందిరమున్నది - 'మినీ కైలాసయాత్ర'ను తలపిస్తుంది. 'ఖల్సార్' అనే స్థలంలో సైనిక క్యాంపులను చూస్తూ 'నూబ్రా' ప్రాంతీయ రాజధాని డిస్కట్ (Disket) కొండలపై 14వ శతాబ్దికి చెందిన 'డిస్కట్' బౌద్ధారామంలో ఎత్తైన బుద్ధభగవానుని విగ్రహాన్ని చూశాను. ఇక్కడి నుండి 'నూబ్రావ్యాలీ' దృశ్యం మరువరానిది. హోటల్ లో కొంతసేపు విశ్రమించి, సాయంత్రం 7 కిలోమీటర్ల దూరంలోని ఇసుకతీన్ నైలు, రెండు కొమ్ముల ఒంటె (Camel)పై ప్రయాణం చేశాను. మరుపురాని సందర్భానా స్థలాల్లో ఇదొకటి. 'నూబ్రా వ్యాలీ' చుట్టూ సియాచిన్ గ్లేసియర్స్ లో భారత సైన్యం చైనాతోనూ, కారకోర్మ్ రేంజిలో పాకిస్తాన్ తోనూ యుద్ధం గావించిన ప్రపంచంలోని ఎత్తైన ప్రదేశాలిక్కడ ఉన్నాయి.

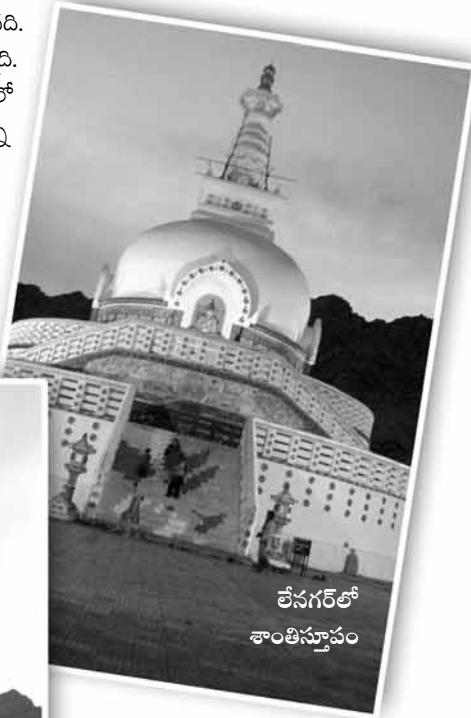
ఎనిమిదవ రోజు లద్దాఖ్ లోని అతి ముఖ్యమైన 'పాంగాంగ్ సరస్సు' (Pangong lake) వైపు 149 కి.మీ. ప్రయాణం. దారంతటా ప్రకృతి ఓ అద్భుతం. ఒకవైపు ఎత్తైన మంచుకొండలు, మరొకవైపు (ముఖ్యంగా శక్తి - జింగారం అనే ప్రదేశాల మధ్య)లోయలు. 17586 అడుగుల ఎత్తులోని చాంగ్ గ్నాలా పాస్ ఈ మార్గంలో ముఖ్యమైనది. హిమాలయ పర్వతశ్రేణుల్లోని చల్లని ప్రదేశమిది. ఈ మార్గంలో పశ్చిమ జాతికి చెందిన గొర్రెల మందలు మందలుగా కనిపిస్తాయి. దార్బుక్ గ్రామం వద్ద తాన్సిలోయలో వృక్షసంపద ముగ్గుల్ని చేస్తుంది. మధ్యాహ్నం 'పాంగాంగ్ లేక్' అని పిలిచే పెద్ద (160 కి.మీ. పొడవు, 7 కి.మీ. వెడల్పు) ఉప్పునీటి సరస్సును చేరుకున్నాను. ఎత్తైన కొండల మధ్య హిమపాతాల వల్ల ఏర్పడిన ఈ సరస్సు దాదాపు రెండొంతులు టిబెట్ భూభాగంలో ఉంది.

సూర్యకిరణాలు నీటిపై ప్రసరించి, మనకు 'సరస్సు' నీలవర్ణంలో కనిపిస్తుంది. కొండలపై నుంచి చూస్తే ఇక్కడి దృశ్యాలు ఇంకా అద్భుతం. ఎంత సమయం గడిచినా సరస్సు జలాల్లో క్రిడలు, చుట్టూ ప్రకృతి మనసును ఆకర్షిస్తూనే ఉంటాయి. ఇక్కడ కూడా బౌద్ధుల రంగురంగుల వతాకాలు ఎగురుతూ ఉంటాయి. సరస్సు దగ్గర బసకు ఏర్పాటున్నాయి. సాయంత్రంవరకు 'సరస్సు' దగ్గర వివిధ స్థలాల్లో గడిపి బసకు చేరుకున్నాను. అది సరస్సు ఒడ్డునే.

తొమ్మిదోరోజు లేకు మా తిరుగుప్రయాణం. పాంగాంగ్ సరస్సు దగ్గర ఫోటోలు, వీడియో తీసుకుని, ప్రకృతి అందాలను ఆస్వాదిస్తూ చాంగ్లా పాస్ (Changla Pass) చేరుకున్నాం - 17600 అడుగుల ఎత్తులో ప్రపంచంలోనే మూడవ అతి పెద్ద 'పాస్' (Pass). ఇక్కడ చాంగ్లా బాబా మందిర మున్నది. ఇక్కడ మేమున్నప్పుడే, మంచువర్షం ప్రారంభమైంది. మధ్యాహ్నం మూడు గంటల ప్రాంతంలో లే చేరుకుని 'ప్యాల్ సె' చూడడానికి వెళ్లాను.

లే ప్యాలెస్ (Leh Palace) అని పిలిచే ఈ కోట ప్రస్తుతం కొంత శిథిలావస్థలో నున్నా ఇక్కడ 'మైత్రేయ' బుద్ధ విగ్రహం, కుడ్యచిత్రాలు, ప్రార్థనాలయాలను చూడవచ్చు. ఇది లే (లద్దాఖ్)లో యాత్రలో చివరిరోజు. చారిత్రకంగా లద్దాఖ్, టిబెట్ మతపరంగాను, సంస్కృతీ నాగరికతల వ్యాపారపరంగాను సాదృశ్యాలు కలిగి ఉన్నాయి. 'సిల్క్ రోడ్' ద్వారా లద్దాఖ్, భారత్ నుండి ఆసియా ఖండంలోని దేశాలతో వర్తకం సాగినట్లు చరిత్ర చెబుతుంది.

లద్దాఖ్ అంతా రోడ్డు మార్గంగా ప్రయాణించి అద్భుత జ్ఞాపకాలతో పదవరోజు లే నుండి ఢిల్లీ - అటు నుండి మధ్యాహ్నం వరకు వాయుమార్గంగా హైదరాబాద్ చేరుకున్నాను. దేశంలోని గొప్ప యాత్రాస్థలాల్లో లద్దాఖ్ ఒకటి. ★

లేనగర్ లో శాంతిస్తూపం

ఆ రాత్రి మా బస ఈ ప్రదేశంలోనే. ఏడవరోజు లే వైపు తిరుగు ప్రయాణంలో మళ్లీ ఖర్ రంగులా టాప్ లో అరగంట గడిపాను. ఆర్మీ హరికేఫ్ హోటల్ లో 'చాయ్' వేడి వేడిగా, ఆ చల్లని వాతావరణంలో తాగుతుంటే అదొక అనుభూతి. 'షిమోక్ ఖతార్'లో River rafting చేయవచ్చు, ఎక్కడ చూసినా రంగురంగుల పూలు, చిన్న వృక్షాలు, 'యాక్' (Yak) లు కనబడతాయి. లద్దాఖ్ చాలా శుభ్రంగా ఉంటుంది. ప్లాస్టిక్ పై పూర్తిగా నిషేధం ఉంది. 'టక్ మార టోపా' అనే ప్రదేశంలో జలపాతాలు చూడముచ్చట గొల్బుతాయి.

కార్గిల్

అత్యంత వెనుకబడిన ఉత్తరాంధ్ర జిల్లాల అభివృద్ధి కోసం 1982లో విశాఖ ఉక్కు కర్మాగారం ఆరంభమైంది. విశాఖ ఉక్కు - ఆంధ్రుల హక్కు నినాదంతో 32 మంది అసువులు బాసిన ఫలితమిది. కానీ నిర్వాహకుల అవినీతి, పొరపాటు నిర్ణయాల వల్ల ఈ కర్మాగారం అప్పుల్లో కూరుకు పోయింది. దీనిని సకాలంలో గుర్తించి సమస్యలను పరిష్కరించలేని కేంద్ర పభుత్వాల విధానాలే ప్రయవేటికరణకు దారితీశాయి. దీనితో ఉద్యోగ భద్రతకు ముప్పు ఏర్పడుతుందని కార్మికులు భయపడు తున్నారు. ఆర్థికలోటు సాకుతో ప్రభుత్వరంగ పరిశ్రమలను ప్రయవేటికరించడమే ఏకైక పరిష్కారమన్న ధోరణి సరికాదు.

విశాఖ ఉక్కు కర్మాగారం ప్రారంభం

1971లోనే ఇందిరాగాంధీ శంకుస్థాపనచేసి 'పైలాన్' ఆవిష్కరించారు. 1978లో జనతా పార్టీ నాయకులు తెన్నేటి విశ్వనాథం, పి.వి. చలపతిరావు, ఎన్.ఎన్.ఎస్. రెడ్డి కేంద్ర ఉక్కుగనుల మంత్రి బిజు పట్నాయక్ ను విశాఖకు ఆహ్వానించి ఉక్కు కర్మాగారం అవసరాన్ని తెలపడంతో కేంద్రం రూ॥ వేయి కోట్లు మంజూరు చేసింది. 1982లో భూమిపూజ జరిగింది. నిర్మాణం మొదలు పెట్టినప్పుడు అంచనా ఖర్చు 4 వేల కోట్లు. 8 వేల కోట్ల ఖర్చుతో 1990 నాటికి నిర్మాణం పూర్తిచేసుకుని ఉత్పత్తిని ప్రారంభించింది. అనాడు భూముల విలువ చాలా తక్కువ. కనుక విశాఖ ఉక్కు కర్మాగారానికి 26,500 ఎకరాలు లభించాయి. 64 గ్రామాలకు చెందినవారు నిర్వాసితులయ్యారు. కర్మాగారం వల్ల తమలాంటి పేదవారికి ఉపాధి లభిస్తుందన్న ఆశతో వారు గ్రామాలను ఖాళీచేసి ఇచ్చారు. ఇప్పటికి 50శాతం కుటుంబాలకు చెందిన 8000మందికి మాత్రమే ఉక్కు కర్మాగారంవల్ల ఉపాధి లభించింది. 30 సంవత్సరాల తరువాత 2021లో కేంద్ర ప్రభుత్వం విశాఖ ఉక్కు కర్మాగారాన్ని ప్రయవేటికరించడానికి నిర్ణయం తీసుకుంది. 90-91 నాటికి 14,433 మంది కార్మికులు పనిచేస్తున్నారు. ఇప్పుడు 17,500 మంది

పనిచేస్తున్నారు.

మొదటినుండి ఆర్థిక సమస్యలే

1. ప్రభుత్వరంగంలో కాని, ప్రయవేటికరంగంలో కాని పెద్ద కర్మాగారం ప్రారంభించబడినప్పుడు పారిశ్రామిక రంగానికి ప్రోత్సాహమిచ్చేవిధంగా కొన్ని రాయితీలను, పన్ను మినహాయింపులను కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు ఇవ్వటం పరిపాటి. కాని విశాఖ ఉక్కు కర్మాగారానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం పని ప్రారంభించినప్పటి నుండి ఎటువంటి రాయితీలను, పన్ను మినహాయింపులను ఇవ్వలేదు. అనాడు కేంద్రంలో, రాష్ట్రంలో అధికారంలో ఉన్నవి కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వాలే. ఫలితంగా ఈ కర్మాగారం ఉత్పత్తి ప్రారంభించినప్పటి నుండి ఎలాంటి ప్రత్యేక సౌకర్యాలు లేక ఆర్థికకష్టాలతో పయనాన్ని ప్రారంభించింది.

లోటు (రూ. కోట్లలో)

1990 - 91	480
1993 - 94	573
1991 - 92	988

1992 - 93 567

2001 - 02 75

1990 - 91 నుండి 2001 - 02 వరకు

కర్మాగారం లోటులో నడిచింది.

దీనికి మరొక కారణం ఉంది. 1991 నాటికి దేశ ఆర్థిక పరిస్థితి కష్టాలలో ఉంది. ప్రపంచీకరణ, ప్రయవేటికరణ విధానాలకు కాంగ్రెస్ ప్రధాని పి.వి. నరసింహారావు ప్రభుత్వం పెద్దపీట వేశారు. ఆ విధానాలలో భాగంగానే నాటి కేంద్రం నూతనంగా ఉత్పత్తి ప్రారంభించిన విశాఖ ఈ కర్మాగారానికి ఎలాంటి రాయితీలను కల్పించలేదు.

2. స్టీల్ అథారిటీ ఆఫ్ ఇండియా లిమిటెడ్ (SAIL)లో విశాఖ ఉక్కు కర్మాగారం రాష్ట్రీయ ఇస్పాత్ నిగం లిమిటెడ్ (RINL) భాగం కాకపోవడం.

సెయిల్ దేశంలోని ప్రభుత్వరంగ ఉక్కు కర్మా గారాలకు ఒక వేదిక. విశాఖ ఉక్కు కూడా సెయిల్ లోని 5వ కర్మాగారంగా నిర్మించాలని మొదట్లో నిర్ణయమయింది. నిర్మాణ ప్రక్రియలో తీసుకోవలసిన నిర్ణయాల కోసం, సెయిల్ బోర్డు అనుమతి కోసం ప్రతిసారి ఢిల్లీ వెళ్లాల్సి వస్తుండటంతో తీవ్ర జాప్యం జరిగేది. దీనిని నివారించటానికి మాత్రమే రాష్ట్రీయ ఇస్పాత్ నిగమ్ లిమిటెడ్ (RINL) పేరుతో విశాఖ ఉక్కుకు కొత్త యాజమాన్య బోర్డును ఏర్పాటు చేశారు.

నిర్మాణం పూర్తయి ఉత్పత్తి ప్రారంభించేనాటికి తిరిగి సెయిల్ లో విలీనం చేయవలసి ఉన్నా పదవులు (సి.ఎమ్.డి., డైరెక్టర్లు) కోల్పోతామన్న స్వార్థంతో అప్పటి యాజమాన్యం నుండి ఇప్పటి యాజమాన్యం

ప్రభుత్వరంగ ఉక్కు కర్మాగారాల ఉత్పత్తులను అమ్ముడానికి దేశవ్యాప్తంగా మార్కెట్ యార్డులు నిర్మాణమయ్యాయి. వీటిలో 23 యార్డుల్లో సెయిల్, ఆర్.ఐ.ఎన్.ఎల్. ఉత్పత్తులు ప్రకృతకృనే అమ్ముతారు. 1994 నుండి ఈ అమ్ముకాలలో పోటీ పెరిగింది. దాంతో డిస్కాంటు ఇవ్వటం ప్రారంభించారు. సెయిల్ తో పాటు ఆర్.ఐ.ఎన్.ఎల్. కూడా డిస్కాంటు ఇవ్వడంలో పోటీ పడాల్సిన పరిస్థితి ఏర్పడింది. విశాఖ ఉక్కుకర్మాగారం ఆర్థికంగా నష్టాలలో ఉండడానికి ఇది ఒక కారణం.

వరకు సెయిల్లో విలీనం చేయనివ్వలేదు. విశాఖ ఉక్కు కర్మాగారం సెయిల్ పరిధిలో ఉండి ఉంటే అప్పుల ఊబిలో మునిగిపోయి ఉండేదికాదు. ప్రయివేటీకరణ అవసరం ఏర్పడేదికాదు.

3. ప్రభుత్వరంగ ఉక్కు కర్మాగారాల ఉత్పత్తులను అమ్మడానికి దేశవ్యాప్తంగా మార్కెట్ యార్డులు నిర్మాణమయ్యాయి. వీటిలో 23 యార్డుల్లో సెయిల్, ఆర్.ఐ.ఎన్.ఎల్. ఉత్పత్తులు ప్రకృష్టకృత అమ్ముతారు. 1994 నుండి ఈ అమ్మకాలలో పోటీ పెరిగింది. దాంతో డిస్కాంటు ఇవ్వటం ప్రారంభించారు. సెయిల్తో పాటు ఆర్.ఐ.ఎన్.ఎల్. కూడా డిస్కాంటు ఇవ్వడంలో పోటీ పడాల్సిన పరిస్థితి ఏర్పడింది. విశాఖ ఉక్కుకర్మాగారం ఆర్థికంగా నష్టాలలో ఉండడానికి ఇది మూడవ కారణం.

4. “నెలాఖరు అమ్మకాలకు ప్రత్యేక డిస్కాంటు ఇచ్చే విధానం మార్కెటింగ్ అధికారుల అవినీతికి మరింతగా దోహదపడింది.”

5. విదేశాలలో ఉన్న డిమాండుతో విదేశీ అమ్మకాలపై యాజమాన్యం ఎక్కువ ధృష్టిపెట్టి దేశీయ మార్కెట్టును నిర్లక్ష్యం చేసింది. దేశీయ మార్కెట్టు వ్యవస్థను బలోపేతం చేయకపోవడం, విదేశీ గిరాకీ తగ్గడం, అంతర్జాతీయంగా మార్కెట్టు వతనం, డిస్కాంటు కలిసి 1996-97 నాటికి ఉశాఖ ఉక్కు కర్మాగారానికి నష్టాలు పెరిగి బి.ఐ.ఎఫ్.ఆర్.కు నివేదించే పరిస్థితి ఏర్పడింది.

ఆదుకున్న వాజపేయి ప్రభుత్వం

1998 పార్లమెంటు ఎన్నికల సందర్భంగా విశాఖ, అనకాపల్లి ప్రచార సభల్లో వాజపేయి ‘విశాఖ ఉక్కు కర్మాగారాన్ని అన్నివిధాలా ఆదుకుంటామని’ హామీ ఇచ్చారు. ఆ ఎన్నికల్లో వాజపేయి ప్రధాన మంత్రి అయ్యారు. ఆనాటి కేంద్ర సహాయమంత్రి బండారు దత్తాత్రేయ C.M.D., బి.ఎన్. సింగ్తో, కర్మాగార యాజమాన్యంతో కార్మిక నాయకులతో పరిష్కార విధానాలపై చర్చించారు. ఈ క్లిష్ట పరిస్థితుల్లో కేంద్రప్రభుత్వం కర్మాగారాన్ని ఆర్థికంగా ఆదుకుంటే, కర్మాగారాన్ని లాభాల వెంట నడిపిస్తానని ఆనాటి సి.ఎమ్.డి. - కేంద్ర సహాయ మంత్రి దత్తాత్రేయకు హామీ ఇచ్చారు. వాజపేయి ప్రభుత్వం 1,333 కోట్ల రూపాయలను ప్రిఫరెన్సియల్ షేర్లుగా మార్చటంతో కర్మాగారం బి.ఐ.ఎఫ్.ఆర్.కు వెళ్లకుండా ఆగింది.

లాభాల బాబులో కర్మాగారం

కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇచ్చిన చేయూతను అందిపుచ్చుకుని అత్యంత క్లిష్ట పరిస్థితిని చవిచూసిన కార్మికులు, అప్పటి యాజమాన్యం, అధికారులు అకుంఠిత దీక్షతో కలిసివనిచేసిన కారణంగా ఉత్పాదకత వందశాతం చేరుకుంది. అంతర్జాతీయంగా, దేశీయంగా స్టీలు వినియోగం పెరగడంతో మార్కెట్టు పరిస్థితులు మెరుగుపడినాయి. కర్మాగారానికి ఉక్కు గనులు లేకపోయినా 2004

నాటికి అన్ని అప్పులు తీర్చివేసి సుమారు 5 వేలకోట్ల రూపాయల నిల్వ స్థితికి చేరుకుంది.

ఆర్థిక సంవత్సరం

మిగులు కోట్లలో పన్నులు చెల్లించక ముందు - చెల్లించిన తరువాత

2002 - 03	522-522
2003 - 04	1546-1546
2003 - 04	1546-1546
2004 - 05	2284-2008
2005 - 06	1890-1252
2006 - 07	2222-1363
2007 - 08	2995-1943
2008 - 09	2026-1335
2009 - 10	1248-797
2010 - 11	982-658
2011 - 12	1109-751
2012 - 13	526- 353
2013 - 14	548-366
2014 - 15	104-62

2007 - 2008 ఆర్థిక సంవత్సరంలో అత్యధిక మిగులుగా 2995 కోట్లు వచ్చింది.

గనుల కేటాయింపునకు అంగీకరించని నాటి యాజమాన్యం

ఉక్కు కర్మాగారానికి గనులు ఉండి ఉంటే నేటి అప్పుల స్థితి ఉండేది కాదని, కనుక కర్మాగారానికి కేంద్రప్రభుత్వం కొన్ని గనులను కేటాయించాలని కొందరు కోరుతున్నారు. 1999 - 2004 మధ్య కాలంలో కేంద్రంలో వాజపేయి ప్రభుత్వ హయాంలో ప్రక్క రాష్ట్రం ఛత్తీస్ఘడ్ ముఖ్యమంత్రి డా॥ రమణసింగ్ కొన్ని ఇసుప గనులను విశాఖ ఉక్కు కర్మాగారానికి కేటాయించటానికి సుముఖత వ్యక్తం చేశారు. అయితే ఛత్తీస్ఘడ్లో 500మందికి ఉద్యోగ అవకాశాలు కల్పించాలని కోరారు. ఈ షరతుకు యాజమాన్యం ఒప్పుకోలేదు. దాంతో విశాఖ ఉక్కు కర్మాగారం సొంత గనులను పొందే సువర్ణావకాశాన్ని జారవిడుచుకుంది.

పారపాటు విధానాలు

2004లో మన్మోహన్సింగ్ ప్రభుత్వం వచ్చింది. అప్పుడే చేతిలో రూ.5వేల కోట్లు ఉండటంతో కర్మాగారపు ఉత్పత్తిని 3.2 ఎమ్.టి. నుండి 7.3 ఎమ్.టి.లకు ప్లాంటును విస్తరిస్తామని, దీనికి రూ.8వేల కోట్లు ఖర్చవుతుందని, మూడు సంవత్సరాలలో విస్తరణ పూర్తిచేస్తామని చెప్పి, యాజమాన్యం కేంద్ర అనుమతి పొందింది. ఈ నిర్మాణ ప్రక్రియలోనే భారీ అవినీతి జరిగింది. విస్తరణ వ్యయం రూ.12 వేల కోట్లకు పెరిగింది.

ఒక కార్మికుడు
(విశాఖ ఉక్కు కర్మాగారం)
(మిగతా వచ్చేవారం)

ఖిలాఫత్.. జిహాద్.. భారత్

ఆధునిక భారత చరిత్రకు తాత్విక, రాజకీయ, సామాజిక భూమికను ఆచిన్ అనేక పరిణామాలను వివిధ సందర్భాలతో పునర్ మూల్యాంకన చేసుకుంటున్న కాలంలో మనం జీవిస్తున్నాం. అవి మహామృతమైనవి. విపాదభరితమైనవి. కొన్ని వికృతమైనవి. ఆ చరిత్రలోని ప్రతి వాక్యాన్ని ఆంగ్ల మానసపుత్రులు, వామపక్షవాదులు వక్రీకరించారు. ఖిలాఫత్ ఉద్యమం గురించిన వక్రీకరణలు అందుకు పరాకాష్ఠ. ఐరోపా 'జబ్బు మనిషి' టర్కీ కోసం భారతీయ వ్యవస్థను ముస్లిం మతోన్మాదంతో రోగగ్రస్తం చేయడమే దాని ఫలప్రతి. కానీ గాంధీ దృష్టిలో ఖిలాఫత్ ఉద్యమం హిందూ- ముస్లిం ఐక్యతకు దివ్యోషధం. స్వరాజ్య సమరాన్ని బలోపేతం చేసే దివ్యాస్త్రం. కానీ వాస్తవాలు ఏమిటి? మేం మొదట మహమ్మదీయులం, తరువాతే భారతీయులం అన్న బుద్ధిని వారిలో బలపరిచింది. ఈ దేశంతో, ఈ దేశ స్వాతంత్ర్య సమరంతో ఏమీ సబంధం లేని ఉద్యమం అది. బ్రిటిష్-టర్కీ ఘర్షణ నుంచి జనించిన ఖిలాఫత్ రగడను జాతీయోద్యంలోకి చొప్పించ వద్దని నాటి జాతీయ కాంగ్రెస్ మహామహులంతా ఘోషించారు. దేశ విభజనకు కారకుడైన మహమ్మదీ జిన్నా కూడా విదేశీ ముస్లిం సమస్యను భారత్ కు తేవద్దనే చెప్పాడు. మొదటి ప్రపంచయుద్ధంలో ఆంగ్లండ్ చేతిలో ఓడిన టర్కీ ఖలీఫా సీరాన్ని కోల్పోయింది. ఆ సీరం కాలగర్భంలో ఉండడమే సమచితమని ఆధునిక టర్కీ నిర్ధారించింది. దాని పునఃప్రతిష్ఠ కోసం ప్రాకులాడం ఎంత చారిత్రక దోషమో ఇప్పుడైనా గమనించాలి. దానిని నమ్మే హిజ్రత్ పేరుతో భారతీయ ముస్లింలు అప్లాస్ వెళ్లి ఊచకోతకు గురయ్యారు. శరణార్థులై, శవాల గుట్టలయ్యారు. ఖిలాఫత్ ఆచ్చిన మతోన్మాదాన్ని తలకెక్కించుకునే మోస్తా సహా భారతావని అంతా ఆ భక్తులు హిందువులు రక్తాన్ని ఏరులై పారించారు. అయినా ఇది కాంగ్రెస్ దృష్టిలో అహింసాయుత పోరాటమే. హిందూ-ముస్లిం సమైక్యతే. టర్కీలో అధికారంలోకి వచ్చిన ముస్తాఫా కెమాల్ అసలు ఖలీఫా సీరమే అవసరం లేదని రద్దు చేయడం ఈ నెత్తుటి చరిత్రకు కొనమెరుపు. భారతీయ నాయకత్వానికి ఘోర భగంపాటు. ఇంత జరిగినా, తొమ్మిదిన్నర దశాబ్దాలు గడిచిపోతున్నా మళ్లీ నేడు వినిపిస్తున్న నినాదం- ఖలీఫా పునరుద్ధరణ. ఈ భూమ్మీది ముస్లింలంతా ఏకమై, ఖలీఫా అదుపాజ్జలలో ఉండాలి. అంటే వందేళ్ల నాటి మతోన్మాదం ఇవాట్టి తాలిబన్ తో, లష్కరేతాయిబా ముష్కరులతో, జహాదీలతో ప్రపంచ ముస్లిం రాజ్యస్థాపన గురించి బోధిస్తూనే ఉంది. రక్తపాతమే సరైనదని చెబుతోంది. వందేళ్ల నాటి ముస్లిం మౌఢ్యం ఈతరం మతోన్మాదులకు నూరిపోస్తోంది. ఖిలాఫత్ ఉద్యమం నూరేళ్ల సందర్భాన్ని ఘనంగా చేయాలని చాలామంది ఉప్పెళ్లారుతున్న తరుణంలో ఆ చీకటిచరిత్రలోని, నెత్తుటికాండలోని, తప్పటడుగుల ప్రస్థానంలోని కొన్ని భయానక వాస్తవాలు జాగృతి పాఠకుల కోసం.

1919-24 మధ్య మనదేశంలో ఖిలాఫత్ ఉద్యమం పెద్ద ఎత్తున చెలరేగింది. ఆ ఉద్యమానికి చారిత్రక ప్రాధాన్యం ఉంది. అదేమిటో తెలుసుకొనే ప్రయత్నం చేద్దాం. మొదటి ప్రపంచయుద్ధం సందర్భంగా టర్కీ ఒట్టోమాన్ (టర్కీ కేంద్రంగా ఐరోపా, ఆసియా, ఆఫ్రికాలలోని కొన్ని భూభాగాలను పాలించిన వంశం, ఉస్మాన్ అన్న పేరు యూరోపియన్ భాషలలో ఒట్టోమాన్ గా భ్రష్టరూపం దాల్చింది)లు జర్మనీతో చేతులు కలపారు. బ్రిటన్, ఫ్రాన్స్, రష్యా కూటమి జర్మనీనీ, ఒట్టోమాన్లనూ ఓడించింది. అవిచ్ఛిన్నంగా 4 శతాబ్దాల పాటు ఒక వెలుగు వెలిగిన ఒట్టోమాన్ సామ్రాజ్యం దానితో చిన్నాభిన్నమయింది. నేటి ఇరాక్, సిరియా, సౌదీ అరేబియా, లెబనాన్, పాలస్తీనా, ఇజ్రాయెల్, అర్మీనియా, జార్జియా, సైప్రస్, ఈజిప్టు, గ్రీస్ దేశాలు ఒకప్పుడు ఒట్టోమాన్ సామ్రాజ్యంలో భాగాలే. మొదటి ప్రపంచయుద్ధ పర్యవ సానంగా, ఒట్టోమాన్ సామ్రాజ్య పతనానంతరం అవి బ్రిటన్, ఫ్రాన్స్, రష్యాల వలన దేశాలైనాయి. కాలక్రమంలో ఆ దేశాలన్నీ స్వతంత్ర దేశాలుగా ఆవిర్భవించాయి. ఒట్టోమాన్ల రాజ్యం ఆధునిక టర్కీ సరిహద్దులకే పరిమితమైంది. ఒకప్పుటి 'కానిస్టాంటి నోపుల్' ఈనాడు ఇస్తాంబుల్ గా టర్కీ రాజధాని అయింది. మహమ్మద్ ప్రవక్త కాలం నుండి ప్రపంచ వ్యాప్తంగా ముస్లింలకు మార్గదర్శనం చేసే 'ఖిలాఫత్' (ఖలీఫా-గురుపీఠం) వ్యవస్థను టర్కీ రిపబ్లిక్ గా అవతరించాక ముస్తాఫా కెమాల్ అటాటర్క్ రద్దు చేశాడు. కాథలిక్ క్రైస్తవులకు 'పాపీకన్' ఎలాంటిదో ఖిలాఫత్ కూడా ముస్లింలకు అలాంటిదే. ఆ ఖిలాఫత్ ను పునరుద్ధరించాలని భారతదేశ ముస్లింలు దేశవ్యాప్తంగా ఆందోళనకు దిగారు. శతాబ్దాల పాటు ఖిలాఫత్ కేంద్ర స్థానంగా ఉన్న టర్కీ లోనే, అక్కడి ముస్లింపాలకులే ఆ వ్యవస్థను రద్దుచేసి, లౌకిక ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థ వైపుకు అడుగులు వేశారు. ఇక్కడి ముస్లిం ఛాందసవాదులు మాత్రం ఆ వ్యవస్థను పునరుద్ధరించాలని హింసాత్మక చర్యలకు దిగటం విడ్డూరం. అంతిమంగా ఆ ఉద్యమం దేశ విభజనకు దారితీసింది. ఆ ఉద్యమం జరిగి 100 సంవత్సరాలు గడిచినా, దాని ప్రతిధ్వనులు ఇంకా వినిపిస్తూనే ఉన్నాయి.

సహాయ నిరాకరణ ఉద్యమం స్వరాజ్యం కోసం ప్రారంభించారా?

గాంధీ చేపట్టిన సహాయ నిరాకరణ ఉద్యమానికి, ఖిలాఫత్ ఉద్యమానికి మధ్య సంబంధం గురించి ఈతరం వారికి తెలిసింది చాలా తక్కువ. తరతరాల నుండి మనం మన పిల్లలకు పాఠ్యగ్రంథాలలో అర్ధసత్యాలనే బోధిస్తున్నాం. 1919లో వచ్చిన రౌలట్ చట్టాలకు వ్యతిరేకంగా, అదే సంవత్సరం ఏప్రిల్ లో జరిగిన జలియన్ వాలా బాగ్ దారుణ మారణ కాండకు వ్యతిరేకంగా ప్రభుత్వానికి తన మద్దతును

ఉపసంహరించి, కాంగ్రెస్ పార్టీ సహాయనిరాకరణను ప్రకటించిందని పార్లమెంటులో చెప్పబడింది. సహాయ నిరాకరణోద్యమాన్ని, ఖిలాఫత్ ఉద్యమంతో అనుసంధానం చేయటం ద్వారా, హిందూ-ముస్లిం ఐక్యతను నెలకొల్పి, వలసపాలనకు వ్యతిరేకంగా గాంధీ ఉద్యమించారని బోధిస్తూ ఉంటారు. స్వరాజ్యం కోసమే జాతీయ కాంగ్రెస్ సహాయనిరాకరణ ఉద్యమాన్ని ప్రారంభించిందని భోగరాజు పట్టాభి సీతారామయ్య రాసిన అధికారిక 'కాంగ్రెస్ చరిత్ర' లోనూ పేర్కొన్నారు. అయితే ఆ వాస్తవాలు పరిశీలించటం అవసరం. ఏ ఉద్యమం ఏ చారిత్రక సందర్భంలో, ఎందుకు చేపట్టవలసివచ్చిందో సవివరంగా పరిశోధించటం, వాస్తవాలు వెలికితీసి, ప్రచురించటం ఈనాటి అవసరం. చరిత్ర ఉద్దేశం

టానికి ప్రయత్నం చేశారు. ఖిలాఫత్ ఉద్యమం అట్టి ఐక్యత సాధించటానికి ఆయనకు ఒక మహత్తర అవకాశంగా కనిపించింది. స్వపరిపాలన లేక 'స్వరాజ్య' ఆకాంక్షను ఖిలాఫత్ ఉద్యమ ఆకాంక్షతో ముడిపెట్టటంతో మునుపెన్నడూలేనంతగా హిందువులు-ముస్లింల మధ్య ఐక్యత వెల్లివిరిసింది. ఖిలాఫత్, కాంగ్రెసు నాయకుల ఉమ్మడి నాయకత్వ కారణంగా వెల్లివిరిసిన హిందూ-ముస్లిం ఐక్యత వలసపాలనకు వ్యతిరేకంగా సంఘటిత పోరాటానికి వీలు కల్పించింది. స్వాతంత్ర్యం కోసం అన్ని వర్గాల ప్రజలు కలిసి పోరాడడానికి కావలసిన వాతావరణం ఏర్పడింది.

కొందరు చరిత్రకారులు ఖిలాఫత్ ఉద్యమంపై చేసిన వ్యాఖ్యానాలు కూడా వాస్తవాలను మరుగుపరిచే విధంగానే ఉన్నాయి. ఉదాహరణకు స్కాటిష్ చరిత్రకారుడు హ్యూమిల్టన్ గిట్ (1895-71) ఏమంటున్నాడో చూడండి, 'ప్రపంచవ్యాప్తంగా ఉన్న ముస్లిం

Book House). బెండూల్కర్ అనే చరిత్రకారుడు సైతం మహాత్మా గాంధీ గురించి రాసిన గ్రంథంలో ఇదేవిధంగా వ్యాఖ్యానించాడు (Mahatma: Life of M.K Gandhi, Vol: 2, p.47). ఆయన వ్రాసిన గ్రంథాన్ని 1985లో రాజీవ్ గాంధీ ఆవిష్కరించారు కూడా!

మరికొందరు ఖిలాఫత్ ఉద్యమాన్ని ఒక అంతర్జాతీయ ముస్లిం ఉద్యమంగా కాక, జాతీయ ముస్లిం ఉద్యమంగా చిత్రించారు. ఇంకో ప్రముఖ చరిత్రకారుడు భోజానందన్ ప్రసాద్ సింగ్ ఖిలాఫత్ ఉద్యమంలో లౌకిక భావజాలం కోసం అన్వేషించారు. ఆయన ఏమన్నారంటే, 'ఖిలాఫత్ ఉద్యమం మత ప్రాతిపదిక మీదే ఎక్కువ చర్చ జరిగింది. దానితో ఆ ఉద్యమ సెక్యులర్ తత్వం మరుగున పడింది. అందుకే అధికారికంగా కూడా ఆ ఉద్యమం

ప్రిన్స్ట్స్ విశ్వవిద్యాలయంలో చరిత్ర అధ్యాపకుడిగా పనిచేస్తున్న జ్ఞానప్రకాష్ ఖిలాఫత్ ఉద్యమానికి, పౌరసత్వ చట్టానికి చేసిన నవరణలకు వ్యతిరేకంగా చేపట్టిన ఉద్యమానికి మధ్య పోలికలు ఉన్నాయని కూడా సూత్రీకరించే యత్నం చేశాడు. ఇలా, రాష్ట్రీయ స్వయంసేవక్ సంఘ ప్రేరిత భావజాలంతో భారతదేశంలో తమకున్న ప్రాధాన్యం, స్థానాలపై జరుగుతున్న దాడులతో, ముస్లింలు తాము ముందుగా ముస్లింలమని, ఆ తర్వాత భారతీయులమని ఎలుగెత్తి చాటుతున్నారు. అంతేకాని కేవలం భారతీయులం మాత్రమే కాదని అంటున్నారు. మహాత్మా గాంధీ ముస్లింల ఆవేదనను, ఫిర్యాదులను ఆధారం చేసుకొని వలస పాలనకు వ్యతిరేకంగా ఖిలాఫత్ కు మద్దతు పలికిన వైనం ప్రస్తుత పరిస్థితులలో జ్ఞాపకం వస్తున్నది. అప్పుడు కూడా ముందుగా ముస్లింలు, ఆ తర్వాత భారతీయులు అన్న భావన ఆధారంగానే ఉద్యమం జరిగింది.

వాస్తవాలు తెలియచెప్పటమే అయితే, చరిత్రకారులు వాస్తవాలను వక్రీకరించారో లేదో పరిశీలించటం కూడా అవసరం. ఖిలాఫత్ ఉద్యమ పూర్వాపరాలు, స్వరూపస్వభావాలు నిష్పాక్షికంగా పరిశీలించటమూ ఎంతో అవసరం. రాజకీయాల కారణంగానో, భావజాలం కారణంగానో వాస్తవాలు మరుగున పడిపోకూడదు. లేదా తొక్కి పెట్టకూడదు.

ఖిలాఫత్ జాతీయ లౌకిక ఉద్యమమా?

అక్టోబరు 25, 2018న కాంగ్రెసు తన అధికారిక వెబ్ సైట్ లో ఖిలాఫత్ ఉద్యమం గురించి పేర్కొన్న విషయాలు గమనిద్దాం. 'బ్రిటిష్ రాజ్ నుండి విముక్తి కోసం చేపట్టిన ఉద్యమాలలో ఖిలాఫత్ ఉద్యమం ప్రముఖమైంది. ఆ ఉద్యమంలో హిందువులు, ముస్లింలు సంఘటితంగా పాల్గొన్నారు. అందుకు కాంగ్రెసు నాయకత్వం వహించింది. ఆ ఉద్యమంలో సాధించిన 'విజయం' నుండి గాంధీజీకి సహాయ నిరాకరణ ఉద్యమం చేపట్టటానికి కావలసిన ప్రేరణ లభించింది. ఖిలాఫత్, సహాయనిరాకరణ ఉద్యమాలను ఉమ్మడిగా చేపట్టారు. ఖిలాఫత్ ఉద్యమానికి మద్దతు ప్రకటించటం ద్వారా గాంధీజీ హిందువులు-ముస్లింల మధ్య ఐక్యతను తీసుకురావ

లలో, కేవలం భారతదేశంలో ఉన్న ముస్లింలు మాత్రమే ఇస్లామిక్ అంతర్జాతీయత పట్ల పట్టుదలగా ఉన్నారు. పెరుగుతున్న హిందూ జాతీయవాదం పట్ల భయంతోనే వారు ఈ విధంగా స్పందించారు' (Whither Islam? A Survey of Modern Movement in the Moslem World, 1932, Routledge, p.73). అంటే ఖిలాఫత్ ఉద్యమం హిందూ జాతీయవాదానికి ప్రతిక్రియగానే వచ్చిందని ఈయన అభిప్రాయపడుతున్నాడన్నమాట. కెనడాకు చెందిన చరిత్రకారుడు విల్ ఫ్రెడ్ కాంటెల్ స్మిత్ (1916-2000) చేసిన సూత్రీకరణ ఎంత హాస్యాస్పదంగా ఉందో చూడండి, "ఖిలాఫత్ అంటే భారత గ్రామీణ ప్రాంతాలలో ఉన్న ముస్లింలకు అర్థమయింది వేరు. వారు ఆ పదం 'ఖిల్ఫ్' అనే ఉర్దూ పదం నుండి వచ్చిందనుకొన్నారు. ఆ ఉర్దూ పదానికి అర్థం 'వ్యతిరేకత'. కనుక వలస పాలనకు వ్యతిరేకంగా చేస్తున్న ఉద్యమంగా వారు భావించి అందులో పాల్గొన్నారు. అంతేతప్ప మహమ్మద్ ప్రవక్త గురించి, ఆయన తదనంతరం ఏర్పడిన మతవ్యవస్థ పట్ల వారికి ఎట్టి అవగాహన లేదు' (Modern Islam in India: A Social Analysis, Minerva

గురించి ప్రస్తావించటం మానివేశారు' (Secular Strands of Khilafat and Non-Cooperation Movement in Bihar: 1920-22, Proceedings of the Indian History Congress, Vol: 63, 2002, pp 615-621). కాంగ్రెసు నాయకుడు రఫీక్ జకారియా కూడా ఇదే అభిప్రాయాన్ని వెల్లివిచ్చాడని 1997లో సింగ్ 'హిందూస్థాన్ టైమ్స్'కు రాసిన వ్యాసంలో పేర్కొన్నాడు. మరొక ప్రసిద్ధ చరిత్రకారుడైతే ఖిలాఫత్ ఉద్యమం గాంధీ లౌకిక జాతీయవాదానికి పరాకాష్టగా నిలుస్తుందని ప్రశంసించాడు! 'గాంధీ సహాయ నిరాకరణ, ఖిలాఫత్ ఉద్యమాలు రెండు లౌకిక జాతీయోద్యమాలకు ప్రతీకలు. స్వేచ్ఛాయుత, ప్రజాస్వామ్య భారతదేశంలో విభిన్న మతవర్గాలకు చెందినవారు అన్నదమ్ములవలె కలిసి బ్రతకటానికి మార్గాన్ని సుగమం చేసిన ఉద్యమాలు. రెండింటి మూల ప్రాతిపదిక, సూత్రం అహింసే...'.

మరికొందరు ఖిలాఫత్ ఉద్యమం అకస్మాత్తుగా ఆకాశం నుండి ఊడిపడ్డ యోచనగా అభివర్ణిస్తూ దానికేమీ చారిత్రక, మత ప్రాధాన్యం లేవని పేర్కొన్నారు. 'మెయిన్ స్ట్రీమ్' పత్రికలో జనవరి 25,

2020న గార్గి చక్రవర్తి ఏం రాశాడో చూడండి. '1911 వరకు, అంటే ఇటలీ-టర్కీ యుద్ధం ప్రారంభ మయ్యే వరకు ప్రపంచవ్యాప్తంగా ఉన్న ముస్లిం ఏకీకరణ భావజాలం (Pan Islamism) భారత దేశంలో వ్యాపించలేదు. పాశ్చాత్య సామ్రాజ్యవాదానికి వ్యతిరేకంగా ఆ భావజాలం పుట్టుకొచ్చి, వ్యాపించింది. ఇటలీతో బ్రిటన్ ఒక రహస్య ఒప్పందం చేసుకుంది. దానితో భారతీయ ముస్లింలు ఆంగ్ల పాలనకు వ్యతిరేకులయ్యారు. ఇస్లామిక్ సంస్కృతిని ధ్వంసం చేయటానికి ఆంగ్లేయులు పూనుకొన్నారన్న భావన వ్యాప్తి చెందింది. దానితో 'ఇస్లామ్ ప్రమాదంలో పడింది' అన్న అభిప్రాయాన్ని వ్యాప్తి చేశారు. క్రైస్తవానికీ, ఆంగ్లేయులకూ వ్యతిరేకంగా ఖిలాఫత్ ఉద్యమం మొదలయింది తప్ప, హిందువు లకు వ్యతిరేకంగా కాదు."

సెక్యులర్ చరిత్రకారులు ఖిలాఫత్ ఉద్యమాన్ని ఆ విధంగా భుజాలకు ఎత్తుకొని సమర్థిస్తూ వ్యాఖ్యానాలు చేస్తే ముస్లిం ఛాందసవాద చరిత్రకారులు ఎందుకు వెనుకాడతారు? షేక్ ఇహ్రాన్ హుసేన్ ఇలా రాశాడు, 'ఆంగ్లవలస పాలకులు రాజకీయ సెక్యులరిజాన్ని ఇస్తాంకు ప్రత్యామ్నాయంగా బలవంతంగా నిలబెట్టారు. హిందువులు, ముస్లింలు పాశ్చాత్యుల ఈ కొత్త మతమైన రాజకీయ సెక్యులరిజాన్ని సవాలు చేయసాగారు. తమ దేశీయ సంస్కృతిని, స్థానిక సంప్రదాయాలు పునరుద్ధరించుకొనే ప్రయత్నం చేశారు. పాశ్చాత్యుల రాజకీయ సెక్యుల రిజాన్ని, రాజ్యాంగ ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థను శ్వేత జాతీయులు అన్య జాతీయులపై వారి ఇష్టాయిష్టాలతో ప్రమేయం లేకుండా రుద్దటాన్ని తీవ్రంగా వ్యతిరేకించారు. దానితో బ్రిటిషు వారు వ్యూహాత్మక

కంగా కదలి ముస్తాఫా కెమాల్ చేత టర్కీ సెక్యులర్ రిపబ్లిక్ లో ఖిలాఫత్ ను రద్దుచేయించారు. హిందూ, ముస్లిం ఐక్యతను దెబ్బ తీసేందుకు, ఖిలాఫత్ ఉద్యమానికి ముగింపు తీసుకొని వచ్చేందుకు ఆంగ్లేయులు చేసిన కుట్ర ఇది'. ఖిలాఫత్ ఉద్యమాన్ని స్థానిక సంస్కృతీ సంప్రదాయాలను పరిరక్షించేందుకు చేపట్టిన ఉద్యమంగా అభివర్ణించటాన్ని గమనించాలి!

వర్తమానానికి గతానికి లంకె

కొందరు పిడివాదులు చరిత్రకారుల అవతారమెత్తి కువ్యాఖ్యానాలు చేయటాన్ని గమనించాలి. దేశంలో రాజకీయ అస్థిరతను సృష్టించేందుకు ప్రస్తుత జాతీయవాద ప్రభుత్వాన్ని అభాసుపాలు చేయటానికి కుతంత్రాలు చేస్తున్నారు. ప్రిన్స్ టన్ విశ్వవిద్యాలయంలో చరిత్ర అధ్యాపకుడిగా పనిచేస్తున్న జ్ఞానప్రకాష్ ఖిలాఫత్ ఉద్యమానికీ, పౌరసత్వ చట్టానికి చేసిన సవరణలకు వ్యతిరేకంగా చేపట్టిన ఉద్యమానికీ మధ్య పోలికలు ఉన్నాయని కూడా సూత్రీకరించే యత్నం చేశాడు. ఇలా, 'రాష్ట్రీయ స్వయంసేవక్ సంఘ ప్రేరిత భావజాలంతో భారత దేశంలో తమకున్న ప్రాధాన్యం, స్థానాలపై జరుగుతున్న దాడులతో, ముస్లింలు తాము ముందుగా ముస్లింలమని, ఆ తర్వాత భారతీయులమని ఎలుగెత్తి చాటుతున్నారు. అంతేకాని కేవలం భారతీయులం మాత్రమే కాదని అంటున్నారు. మహాత్మా గాంధీ ముస్లింల ఆవేదనను, ఫిర్యాదులను ఆధారం చేసుకొని

తల్లితో అలీ సోదరులు

వలస పాలనకు వ్యతిరేకంగా ఖిలాఫత్ కు మద్దతు పలికిన వైనం ప్రస్తుత పరిస్థితులలో జ్ఞాపకం వస్తున్నది. అప్పుడు కూడా ముందుగా ముస్లింలు, ఆ తర్వాత భారతీయులు అన్న భావన ఆధారంగానే ఉద్యమం జరిగింది. 'ఎకనమిక్ టైమ్స్' పత్రికలో (జనవరి 12, 2020) రాసిన వ్యాసంలో ఆయన ఈ వ్యాఖ్య చేశారు.

ఏతావాతా ప్రస్తుతం జరుగుతున్న చర్చ తీరుతెన్నులు గురించి ఈ విధంగా సంగ్రహంగా చెప్పచ్చు. 'ఖిలాఫత్ ఉద్యమం ఒక బాధిత సమాజం 'వలస పాలకులకు' వ్యతిరేకంగా చేపట్టింది. 'ముస్లిమేతరులను' సైతం తమతో కలుపుకొని మహాత్మా గాంధీ నాయకత్వంలో జరిగిన గొప్ప ఉద్యమం అది. 'వలస పాలకులకు బదులుగా 'అధిక సంఖ్యాక హిందూత్వం, ముస్లిమేతరులకు బదులుగా 'నిచ్చిన మెట్లు హిందూ సామాజిక వ్యవస్థలో అణిచివేతకు గురైన ప్రజలు' అని పై వాక్యంలో రాసుకుంటే ప్రస్తుతం జరుగుతున్న ఉద్యమాల వెనుక ఉన్న కుట్రపూరిత భావజాలాన్ని అర్థం చేసుకోవచ్చు.

ఖిలాఫత్ ఉద్యమం గురించి వండివారుస్తున్న అసత్యాలు, అర్థసత్యాలు, కువాఖ్యానాలను ఎండగట్ట వలసిన అవసరం ఈనాడు చాలా ఉంది. కొందరిలో ఇప్పటికీ వంద సంవత్సరాల క్రితం ఉన్న మానసిక స్థితి ఎటువంటి మార్పు లేకుండా కనిపిస్తున్నది. 7వ శతాబ్దపు ఎడారి సంస్కృతిని తిరిగి నెలకొల్పాలనే మానసిక స్థితి ఈనాటికీ కొనసాగుతుండటం దురదృష్టకరం.

చరిత్రను మర్చిపోయేవారు చరిత్ర పునరావృతం కావడానికి కారణమవుతారు.

(వచ్చేవారం- మతగ్రంథాలే మార్గదర్శకాలు)

బొంబాయిలోని అఖిల భారత ఖిలాఫత్ సంఘం భవనం

భారతదేశంలో రైతుల బలవన్మరణాలు చూడవలసి రావడం పెద్ద విషాదం. బ్రిటిష్ ఇండియా రైతులను పట్టించుకోలేదు. బెంగాల్ కరవు వంటి ప్రపంచ చరిత్రలోనే పెద్ద విషాదంలో రైతులోకం కుంగిపోయింది. స్వతంత్ర భారతదేశంలో ఆధునిక సేద్య విధానాలు, రసాయనాలు, ఎరువులు రైతును బలవన్మరణాల పాల్గొన్నవారయ్యే వాస్తవమే. రసాయనాలు, ఎరువులతో వ్యయం పెరిగిపోతోంది. ఆశించిన మేర దిగుబడి లేదు. అప్పులే మిగులుతున్నాయి. దీనికి తగ్గట్టు చాలా ప్రభుత్వాలు రైతును పట్టించుకోలేదంటే అతిశయోక్తి కాదు. ఇది చాలదన్నట్టు రసాయనాలు, కృత్రిమ ఎరువులతో రైతులు చితికిపోతున్నారు. ఆ దిగుబడి తింటున్నవాళ్లు ప్రాణాంతక వ్యాధుల పాలబడుతున్నారు. అన్నింటికీ మించి పర్యావరణానికి, పుడమికి అపారమైన చేటు జరుగుతున్నది. ఈ పరిస్థితి మార్చడానికి కంకణం కట్టుకున్న స్వచ్ఛంద సంస్థ ఏకలవ్య ఫౌండేషన్. పదిహేనేళ్లుగా వ్యవసాయం, జీవనోపాధులు, సేంద్రియ వ్యవసాయం అన్న అంశాల కోసం పాటుపడుతున్నది. పైగా సేద్యమంటే రైతుకే సంబంధించినది కాదు. అతడి కుటుంబం మొత్తానికి ఆ శ్రమలో భాగం ఉంటుంది. ఈ అవగాహన కూడా ఫౌండేషన్ కు ఉంది. సేంద్రియ ఉద్యమంతో, ఆ వాస్తవాల అవగాహనతోనే ఫౌండేషన్ సేంద్రియ వ్యవసాయ కుటుంబాల సమ్మేళనం ఏర్పాటు చేసింది. ఫిబ్రవరి 26న ఆదిలాబాద్ జిల్లా లింగాపూర్ గ్రామంలో ఈ సమ్మేళనం ఎంతో విజయవంతంగా జరిగింది. ఆర్ఎస్ఎస్ నర్ సంఘచాలక్ డాక్టర్ మోహన్ భాగవత్ ముఖ్య అతిథిగా హాజరయ్యారు.

సేంద్రియ సేద్యం వైపు మళ్లి అడుగులేద్దాం!

‘ఆధునిక వ్యవసాయ పద్ధతులు, రసాయనిక ఎరువులతో కూడిన వ్యవసాయ ఉత్పత్తులు మనిషిని కేన్సర్ వంటి వ్యాధుల బారిన పడేస్తున్నాయనీ, రసాయన రహిత ఆహారాధారాలు తినే రోజులు మళ్లీ రావాలనీ, అందుకు సేంద్రియ వ్యవసాయ విధానమే ఉత్తమమనీ’ మోహన్ భాగవత్ తన ఆలోచనాత్మకమైన సందేశంలో చెప్పారు. సేంద్రియ వ్యవసాయమే దేశానికి హితకరమని కూడా చెప్పారాయన. ఈ దేశాన్ని కాపాడేది ఎప్పటికీ రైతేనన్న సందేశాన్నీ అతడి స్థానాన్ని ఎవరూ మార్చలేరన్న విశ్వాసాన్నీ ఈ సమ్మేళనంలో అతిథులుగా హాజరైన నారాయణ మహరాజ్ (ఆధ్యాత్మికవేత్త), పి.వేణుగోపాలరెడ్డి (ఫౌండేషన్ చైర్మన్) వ్యక్తం చేయడం స్వాగతించ వలసిన అంశం. నారాయణ మహరాజ్ కర్ణాటకలో

పని చేసే ప్రతిరైతూ బలరామస్వరూపుడన్నారు. వేణుగోపాలరెడ్డి చెప్పినట్లుగా నేనిక్కడ మిమ్మల్నంతా ఉత్సాహపరిచేందుకే వచ్చాను. ఉత్సాహపరిచాను. మీ ఉత్సాహాన్ని చూసి నేను మరింత ఉత్సాహ భరితుణ్ణియ్యానని డాక్టర్ భాగవత్ అన్నారు.

సేద్యంతో ప్రత్యక్షంగా పరోక్షంగా తనకు ఉన్న అనుభవాలను డాక్టర్ భాగవత్ సమ్మేళనంలో చెప్పారు. సేంద్రియ సేద్యమనే ప్రకృతి సహజమైన, పర్యావరణ హితమైన విధానంలోని శాస్త్రీయతను మరొకసారి అక్కడకొచ్చిన రైతులకు ఆయన గుర్తు చేశారు. ఇంగ్లండ్ లో ప్రతి మూడేళ్లకోసారి రెండేళ్ల పాటు తప్పనిసరిగా వ్యవసాయ భూమికి విరామం ఇవ్వాలని చట్టం ఉంది. రసాయనిక ఎరువులు అధికంగా ఉపయోగించటం మూలాన భూమికి

కార్యక్రమంలో మాట్లాడుతున్న యువ రైతు సాయిరామ్మిండ్ల, అర్చన దంపతులు

రెండేళ్లపాటు విశ్రాంతి తప్పనిసరిగా తమ చట్టం నిర్దేశించినదని ఆ దేశ పర్యటన వేళ అక్కడి రైతు డాక్టర్ భాగవత్ కు చెప్పారు. ఆఫ్రికా అనుభవం మరొకటి. కేవలం నాలుగు వందల ఏళ్ల నుండి అక్కడ వ్యవసాయం జరుగుతోంది. పంటలు పుష్కలంగా, వ్యవసాయ ఉత్పత్తులు పెద్దగా, తాజాగా కనబడతాయి. కానీ వాటిల్లో రుచి, పచి అనేవి ఉండవు. కారణం-విపరీత రసాయనిక ఎరువుల వినియోగం. రసాయనిక ఎరువులు వాడినప్పుడు భూమికి భారీగా నీటి అవసరం వస్తుంది. దాంతో

ఉత్పత్తిలో రుచి పలుచబడుతుంది.

మన కాలం నాటి ఆహారధాన్యాల్లోని రుచిని నేటి పిల్లలు అస్వాదించగలుగుతున్నారా అని డాక్టర్ భాగవత్ ప్రశ్నించారు. లేదు. ఎవరు కాదనగలరు? ఆధునిక వ్యవసాయ పద్ధతులు వచ్చాక, రసాయనిక ఎరువుల ఉపయోగం పెరిగాక భూసారమంతా దెబ్బతింటోంది. పంజాబ్ లో ప్రత్యేకంగా కేసర్ రైలు నడుస్తున్నదంటే, రసాయనిక ఎరువుల కారణంగా ఆహారం, జలం ఎంత విషపూరితమయ్యాయో అర్థం చేసుకోవడం కష్టం కాదు. నిరోధించటానికి ఎన్ని ప్రయత్నాలు చేస్తున్నా కేసర్ లాంటి జబ్బులు పెరిగిపోతూనే ఉన్నాయి. నిజం చెప్పాలంటే ఇలాంటి సేద్యం చేపట్టక తప్పని పరిస్థితి నేడున్నది. దీని నుంచి బయటపడలేమా?

ఎలా బయటపడవచ్చునో కూడా తన అనుభవాలు చెప్పారు డాక్టర్ భాగవత్. నాగ్ పూర్ వద్ద దేవలాపార్ అనే చోట గోశాల ఉంది. అక్కడ గో- ఆధారిత వస్తువుల ద్వారా మనిషికి ఆరోగ్యాన్ని ఇచ్చే మంచి ప్రయోగాలు జరుగుతున్నాయి. గోమూత్రంతో జరుగుతున్న ప్రయోగాలు అద్భుతం. నిర్వాహకులు డాక్టర్ భాగవత్ ను ఆహ్వానించారు. అన్నీ వివరిస్తూ ఆయన్ను ఓ మామిడిచెట్టు వద్దకు తీసుకుపోయారు. సీజన్ కాదు కాబట్టి కాయలు లేవు. ఒక ఆకు తెంచి రుచి చూడమన్నారు. చూస్తే నోరంతా మామిడివళ్ల రుచితో నిండిపోయింది. అక్కడి భోజనంలో వడ్డించిన పప్పు ఎంతో రుచికరంగా ఉంది. అంత రుచి ఎలా వచ్చిందంటే అక్కడంతా గో-ఆధారిత వ్యవసాయం.

అగ్రికల్చర్ యూనివర్సిటీలో చదివి వచ్చిన విద్యార్థి జ్ఞానం కన్నా పొలంలో దిగి పంట పండించే రైతుకున్న జ్ఞానమే గొప్పదని తాను భావిస్తానని డాక్టర్ భాగవత్ సహేతుకంగా చెప్పారని అనిపిస్తుంది. వ్యవసాయానికి సంబంధించినంత వరకు మన రైతులే మన శాస్త్రవేత్తలు, వారి పొలాల్లో ప్రయోగశాలలు. వేల ఏళ్లుగా సేంద్రియ పద్ధతుల్లో వ్యవసాయాన్ని కొనసాగిస్తూ పుష్కలంగా పంటలు పండించారు. పదివేల సంవత్సరాలు సాగించిన సేంద్రియ సాగుతో భూమి ఎన్నడూ బీడు పడలేదు. కనుక ఇప్పుడయినా మన ప్రాచీన సేంద్రియ సాగు విధానం వైపు మరలాల్సిన అవసరం ఎంతయినా ఉందని డాక్టర్ భాగవత్ పిలుపునిచ్చారు. సేంద్రియ సాగు విధానం రైతులని రుణ వంజరం నుంచి విముక్తుల్ని గావిస్తుంది. ఇవాళ రైతుకు ఇది అత్యవసరం. పైగా వారో విత్తనాలను తయారు చేసుకునే అవకాశం కల్గిస్తుంది. సేంద్రియ సాగును విస్తరించటం వల్లే బీటీ విత్తనాలు, ఆ విత్తనాలు- ఈ విత్తనాలనే చెప్పుకుంటూ, వాటిని కోరుకుంటూ రైతులు విత్తనాల కంపెనీలకు బానిసలవుతున్నారు. సేంద్రియ సాగు పద్ధతుల్లో రైతు తనకు తానే యజమాని.

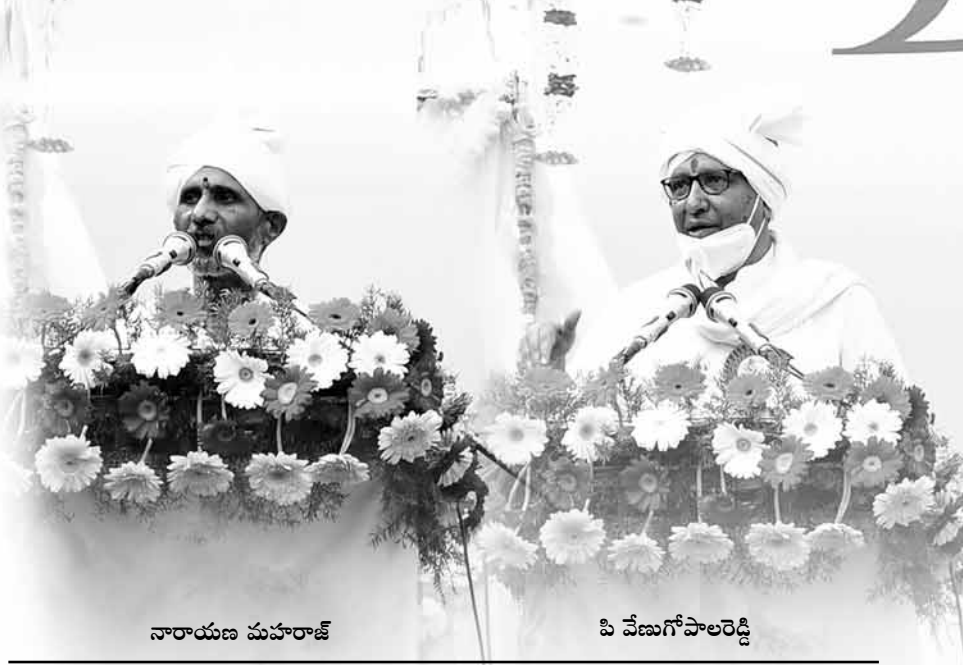
సంప్రదాయానుసారంగా వ్యవసాయాన్ని కొనసాగించినప్పుడే మనుగడ అనేది ఉంటుంది. మన దేశపు ఆత్మవిర్భరతకు వ్యవసాయమే మూలం. దేశంలోని సారవంతమైన భూములలో సేంద్రియ విధానంతో సాగు చేసి బయటి దేశాలకు దీటుగా వ్యవసాయ ఆధారిత, వ్యాపార పరిశ్రమలను నెలకొల్పవచ్చు. ఆ సత్తా మన రైతులకుంది. అలాంటి ఆత్మవిశ్వాసం ఇక్కడి రైతుల్లో చూశాననీ, ఏకలవ్య ఫౌండేషన్ ఇస్తున్న ప్రోత్సాహాన్ని కూడా చూశానని

భాగవత్ చెప్పారు.

ఏ భూమి పైనయితే మనం ఆధారపడుతున్నామో ఆ భూమిని మనం రక్షించుకోవాలి. భూమి, ఆహార ధాన్యాలు విషతుల్యం కాకుండా పంట పండించే దిశగా రైతులు నడుం బిగించాలి. వేదాలని మనం మార్గదర్శకాలుగా భావిస్తాం. వ్యవసాయం చేయండి కానీ జూడమాడ్డాడనే అవి చెబుతున్నాయి. ప్రతి రైతుని తాను కోరేదొకటేనని, మీ గ్రామాల్లో మీరంతా సంఘటితమవ్వాలని, ఆ ఐక్యత ఆందోళనలు చేసేందుకు కాదని స్పష్టంగానే చెప్పారు భాగవత్. వారంతా ఐకమత్యంగా సేంద్రియ సాగు వికాసం కోసం పాటు పడాలి. ఏకలవ్య ఫౌండేషన్ త్వరలో ఈ పద్ధతిని ఈ ప్రాంతంలో అమలు పరిచేందుకు సమాయత్తం కానుంది.

రసాయనిక ఎరువులు, పురుగు మందులు తాము వ్యవసాయంలో ఎంతమాత్రం ఉపయోగించటం లేదనీ, వ్యవసాయ భూముల్ని రసాయనిక ఎరువులతో, పురుగుమందులతో విషపూరితం చేసే ఆలోచన తమకు ఏ మాత్రం లేదని, యువ రైతు సాయి నాథ్ షిందే సమ్మేళనంలో చెప్పారు. గోమూత్రం, జీవామ్మతం వంటి వాటినే ఉపయోగిస్తూ సేంద్రియ సాగు చేస్తున్నామని ఆయన అన్నారు. తమకున్న పదకొండు భూమిలో సేంద్రియ పద్ధతిలోనే పంటలు పండిస్తున్నామని, 25 రకాలయిన విత్తనాలను తాము సేంద్రియ పద్ధతిలో తయారు చేసుకున్నామని షిందే పేర్కొన్నారు. సేంద్రియ సాగుని ప్రోత్సహించేందుకు, ప్రచారం చేసేందుకు చిన్న చిన్న రైతు దళాలను తయారు చేసి గ్రామగ్రామాన పంపిన ఏకలవ్య ఫౌండేషన్ వేణుగోపాలరెడ్డి గారికి శతకోటి నమస్కారాలు తెలుపుకుంటున్నానని ఆయన చెప్పారు కూడా. పలువురు రైతుల అనుభవాలు ఆలోచనాత్మకంగా ఉన్నాయి.

నారాయణ మహారాజ్

పి వేణుగోపాలరెడ్డి

అమృతతుల్యమయిన ఆహార ధాన్యాలను పండించి దేశానికి అందిస్తున్న రైతు సోదరులందరికి సాష్టాంగ నమస్కారాలు అంటూ నారాయణ మహారాజ్ తన ఉపన్యాసాన్ని ప్రారంభించడం అందరినీ పులకింపచేసింది. 'ఆహార శుద్ధి, సత్వ శుద్ధి' అని లోకోక్తి. ఈ సాగు ఉద్దేశం అదే అన్నారాయన. జైవిక వ్యవసాయం లేదా సేంద్రియ వ్యవసాయం ఏదన్నా ఒకటే. సేంద్రియ సాగు వల్ల పండే పంటలు సాత్వికతని కలిగి ఉంటాయి. భగవద్గీతలో ఓ శ్లోకం ఉంది. సాత్విక ఆహారాన్ని భుజించిన మనిషిలో ఆలోచనలు సాత్వికంగా ఉంటాయి. ఆహారంతో స్వభావం వ్యక్తమౌతోంది. స్వభావంతో వ్యవహారం సఫలమౌతుంది. దేశాన్ని ఉన్నత స్థానంలోకి తీసుకెళ్లాలన్నా, విశ్వ గురు స్థానానికి తీసుకెళ్లాలన్నా తొలుత ఆహార ప్రస్తావన వస్తుంది. సాత్విక ఆహారం మంచి ప్రభావం

చూపుతుంది. ఆ ప్రభావం వ్యవహారాన్ని సఫలం చేస్తుంది. అంతేకాదు - సమాజానికి, దేశానికి హితాన్ని చేకూర్చుతుంది.

ఈ సమ్మేళనం నిజంగా ఇటీవలి అద్భుతం. 282 గ్రామాలకు చెందిన పురుష, మహిళా రైతులు వచ్చారు. ఇందులో 3650, స్త్రీలు 1877 మంది ఉన్నారు. అంటే మొత్తం పాల్గొన్న రైతుల సంఖ్య 5527. 450 స్వచ్ఛంద సేవకులు ఈ కార్యక్రమాన్ని విజయవంతం చేశారు. ఏకలవ్య సిబ్బంది 42 మంది, ఆర్ఎస్ఎస్ వివిధ విభాగాలకు చెందిన ప్రముఖులు 490 మంది, డ్రైవర్లు 450 మంది, పోలీసు సిబ్బంది 350 మంది కూడా ఉన్నారు. సేంద్రియ సాగు ఉద్యమానికి సంబంధించి ఇదొక మంచి మలుపు. అసలైన రైతాంగ సంఘటిత శక్తి అంటే ఇదే. ★

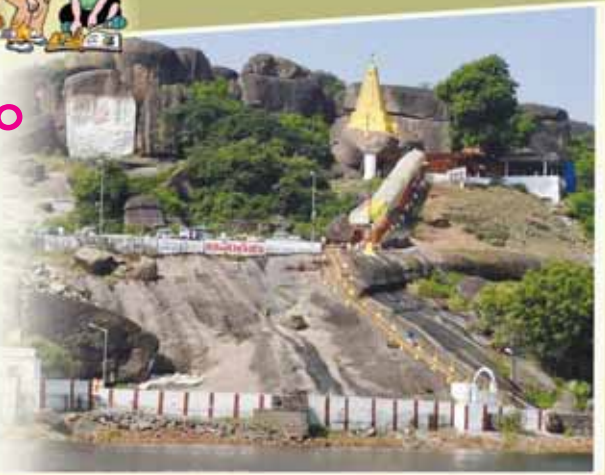

తెలుసుకుందాం

పద్మాక్షి దేవాలయం

వరంగల్ జిల్లా హన్మకొండ నగరం నడిబొడ్డున, వేయి స్తంభాల గుడికి అతి దగ్గరలో ఉంది. ఇది 12వ శతాబ్దానికి చెందిన పురాతన ఆలయం. ఈ ఆలయంలోని ప్రధాన దైవం పద్మాక్షి అమ్మవారు. కాకతీయ రాజుల ఇలవేల్పు, ఆరాధ్య దైవం పద్మాక్షమ్మ. 10వ శతాబ్ద కాలంలో ప్రతాపరుద్రుడు వేయిస్తంభాల గుడి నిర్మాణం కంటే ముందే ఈ గుడిని నిర్మించారని చరిత్రకారులు చెబుతున్నారు. పద్మాక్షమ్మ గుట్ట దిగువన అందమైన చెరువు కూడా ఉంది.

కథ

పంజా లేని సింహం

అనగనగా ఒక అడవిలో సింహం ఉండేది. అది అడవికి మృగరాజు. ఎప్పుడూ దర్జాగా ఉండేది. తనకి అడవిలో తిరుగులేదని భావిస్తుండేది. మిగిలిన జంతువులన్నీ సింహం అంటే భయపడేవి. ఏ జంతువూ సింహం ముందుకు వచ్చి మాట్లాడే ధైర్యం చేయలేక పోయేది.

ఒకసారి ఆ సింహం అదే అడవిలో ఉన్న ఒక ఆడసింహాన్ని చూసింది. దాని అందానికి ముగ్ధురాలైంది. ఎలాగైనా దాన్ని పెళ్లి చేసుకోవాలనుకుంది. ఆడసింహం తల్లిదండ్రులతో మాట్లాడి దాన్ని సొంతం చేసుకోవాలని

భావించింది. అనుకున్నదే తడవుగా ఆడసింహం తల్లిదండ్రులు ఉండే ప్రాంతానికి వెళ్లింది. మృగరాజును చూసి ఆడసింహం తల్లి దండ్రులు భయపడ్డారు. మృగరాజు ముందుకు వెళ్లి 'ఎందుకు వచ్చారు?' అని అడగటానికి ధైర్యం సరిపోవటం లేదు.

మృగరాజు చొరవగా ఆడసింహం తల్లి దండ్రులను పలకరించింది. యోగ క్షేమాలు అడిగి తెలుసుకుంది. ఈ పరిణామానికి ఖంగుతిన్నారు వారు. మృగరాజు ఇక ఆలస్యం చేయకుండా తానెందుకు వచ్చిందో వాళ్లకు చెప్పటానికి ఉపక్రమించింది. "నాకు మీ

అమ్మాయి బాగా నచ్చింది. మీరు అంగీకరిస్తే పెళ్లి చేసుకోవాలనుకుంటున్నాను. మీ అభిప్రాయం ఏమిటి?" అని అడిగింది. మృగరాజు ప్రతిపాదనకు ఏం చేయాలో తోచక వారు ముందు కంగారుపడ్డారు. మృగరాజుకి పిల్లను ఇవ్వటం ఇష్టంలేదు. కానీ ఇవ్వలేమని చెప్పే ధైర్యం లేదు.

మృగరాజుకి ఒక ప్రతిపాదన పెట్టారు. "మా పిల్లను మీకివ్వటానికి మాకు ఇష్టమే కాని మీకు కాళ్ల గోళ్లు, కోరలు ఉంటే మా పిల్లకు ఇబ్బంది కలుగుతుంది. కాబట్టి మీ కోరలు, గోళ్లు

పద్యం

తన కోపమే తన శత్రువు

తన శాంతమే తనకు రక్ష దయ చుట్టంబో

తన సంతోషమే స్వర్గము

తన దుఃఖమే నరకమంద్రు తథ్యము సుమతీ!

భావం : ఓ సుమతీ! ఎవరికైనా తన కోపమే తన శత్రువునను. తన శాంతమే తనకు రక్షగా నిలుచును. తన చూపే దయాగుణమే బంధువుల వలె సహకరించును. తాను సంతోషముగా ఉండగలిగినచో అది స్వర్గంతో సమానం. తాను దుఃఖమును చేతులారా తెచ్చుకొనినచో అదియే నరకమగుట తథ్యం.

స్తోత్రం

అయం నిజః పరో వేతి

గణనా లఘుచేతసామ్.

ఉదారచరితానాం తు

వసుధైవ కుటుంబకమ్॥

భావం : ఇతడు నా వాడు, అతడు పరాయివాడు అన్న ఆలోచన సంకుచిత మనస్సున్న వారికే ఉంటుంది. ఉదార స్వభావులకు భూగోళమంతా ఒకే కుటుంబం.

జ త ప ర చం డి

ఇక్కడున్న పదాలకు పక్కనున్న పదాల్లో ఏవి సరిపోతాయో కనుక్కోండి.

సింహం	చెట్టుకొమ్మ
తిమింగలం	పుట్ట
చీమ	అడవి
కోతి	గూడు
పక్షి	సముద్రం

‘అక్షయ-శ్రేణి’ : ట్రేడింగ్ ట్రేడ్
- ట్రేడ్ : ట్రేడ్ - ట్రేడ్ : ట్రేడ్ - ట్రేడ్
‘ట్రేడ్ - ట్రేడ్ : ట్రేడ్ - ట్రేడ్

భారత స్వాతంత్ర్య సమరయోధులు

దండు నారాయణరాజు

ప్రముఖ స్వాతంత్ర్య సమరయోధుడు, న్యాయవాది.
భీమవరం తాలూకా నేలపోగుల గ్రామంలో అక్టోబరు 15, 1889న జన్మించారు. న్యాయవాద వృత్తిని వదిలి సహాయ నిరాకరణ ఉద్యమంలో చేరారు. ఉప్పు సత్యాగ్రహంలోనూ పాల్గొన్నారు. ఈయనకు సర్దార్ అని బిరుదు కూడా ఉంది. పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో ఖద్దరు వ్యాప్తికై విశేష ప్రచారం చేశారు. హరిజన, రైతు ఉద్యమాల్లో పాల్గొన్నారు. సెప్టెంబర్ 10, 1944న మరణించారు.

జనరల్ నెస్టెడ్

1. పశ్చిమబెంగాల్ రాష్ట్ర గవర్నర్?
2. జి.ఎస్.టి.ని విస్తరించండి?
3. ప్రపంచ అటవీ సంరక్షణ దినోత్సవం ఏప్పుడు జరుపుకుంటారు?

17 ఏప్రిల్ '21 :క్రియా శ్రీధర్ శ్రీధర్
క్రియా '21 :రక్షారాజు శ్రీధర్ : రామచంద్రా

పెదడుసు మేత

ఐదుగురిలో
చిన్నోడు, పెళ్లికి
మాత్రం పెద్దోడు?

రాక్షా రక్షిణి : రామచంద్రా

మంచిమాట

ఎవరిలో స్వార్థం
ఇసుమంతయినా
ఉండదో, వారు
అందరికన్నా గొప్ప
ఆనందపరులు..

- స్వామి వివేకానంద

తొలగించుకుని వస్తే బాగుంటుంది." అని చెప్పారు. వాళ్ల పిల్లపై పూర్తిగా మనసు పారేసుకున్న సింహం వారు చెప్పినట్లుగానే కోరలు, కాళ్ల గోళ్లు తొలగించుకుని, శక్తిహీనమైంది. ఇక తన వివాహానికి ఎటువంటి అటంకం లేదని గంతులేసు కుంటూ పిల్ల తల్లిదండ్రుల ఇంటికి వచ్చింది.. అప్పుడు వారు తమ మనస్సులోని మాట చెప్పారు. "మా పిల్లను నీకు ఇచ్చి పెళ్లి చేయడం ఇష్టం లేదు. కానీ ఈ మాట చెబితే నువ్వు చంపేస్తావని భయపడి అలా అన్నారు. ఇప్పుడు నీ కోరలు, గోళ్లు లేవు కాబట్టి ఏం చేయలేవు కదా!" అన్నారు. సింహం నిస్సహాయ స్థితిలో వెనక్కి తిరిగి వెళ్లిపోయింది. ★

విందు.. వినోదం... పెండ్లి.. పేరంటం...
అన్నింటా మీ నేస్తం.

క్రేన్

వక్క పలుకులు

వీటికి సాటి మరేవి లేవు

www.craneindia.net

శ్రీరంధి సుబ్బారావు మరియు శ్రీమతి రంధి లక్ష్మీదేవి

ఇప్పుడు మీ కోసం
సరికొత్త ప్యాకింగ్లో
సరికొత్త రుచులతో

మేషం : అశ్విని, భరణి, కృత్తిక 1వ పాదం

రాబడి పెరిగి అవసరాలు తీరుతాయి. దీర్ఘకాలిక సమస్యల పరిష్కారం. వాహనాలు, భూములు కొనుగోలు చేస్తారు. విద్యార్థులకు నూతన విద్యావకాశాలు. వ్యాపారులకు పెట్టుబడులు అందుతాయి. ఉద్యోగులకు సంతోషకరమైన సమాచారం. పారిశ్రామికవేత్తలకు అనుకూల సమయం. రచయితలు, క్రీడాకారులకు కార్యసిద్ధి. 8,9 తేదీల్లో శారీరక రుగ్మతలు. కుటుంబంలో చికాకులు. ఆంజనేయ దండకం పరించండి.

వృషభం : కృత్తిక 2,3,4 పాదాలు, రోహిణి, మృగశిర 1,2 పాదాలు

ఆదాయం సంతృప్తినిస్తుంది. వాహనాలు కొంటారు. కోర్టు వ్యవహారంలో కదలికలు కనిపిస్తాయి. నిరుద్యోగులు పట్టుదలతో ఉద్యోగాలు సాధిస్తారు. ప్రముఖులతో పరిచయాలు. వ్యాపారులు లాభాలు గడిస్తారు. ఉద్యోగులకు ఖర్చులు తగ్గుతాయి. రాజకీయవేత్తలకు గుర్తింపు లభిస్తుంది. క్రీడాకారులు, పరిశోధకులకు పురస్కారాలు. 9,10 తేదీల్లో అనారోగ్యం. బంధువులతో విభేదాలు. శివాష్టకం పఠించండి.

మిథునం : మృగశిర 3, 4 పాదాలు, ఆర్ద్ర, పునర్వసు 1, 2, 3 పాదాలు

ఆదాయం ఆశాజనకంగా ఉంటుంది. సన్నిహితుల నుంచి ఆహ్వానాలు అందుకుంటారు. కొన్ని వివాదాలు పరిష్కారం. ఇంటి నిర్మాణయత్నాలు అనుకూలమైనవి. వ్యాపారులకు కొత్త పెట్టుబడులు అందుతాయి. ఉద్యోగుల హోదాల్లో మార్పులు. పారిశ్రామికవేత్తలకు చిక్కులు తొలగుతాయి. కళాకారులు, రచయితలు ప్రగతిపథంలో సాగుతారు. 11,12 తేదీల్లో స్వల్ప శారీరక రుగ్మతలు. మానసిక ఆందోళన. విష్ణుసహస్రనామ పారాయణం చేయండి.

కర్కాటకం : పునర్వసు 4వ పాదం, పుష్యమి, ఆశ్లేష

రాబడి సంతృప్తినిస్తుంది. విద్యార్థుల శ్రమ కలిసి వస్తుంది. నిరుద్యోగులకు ఉద్యోగప్రాప్తి. కొత్త కాంట్రాక్టులు దక్కుతాయి. వ్యాపారులకు లాభాలు అందుతాయి. ఉద్యోగులు విధుల్లో ఆటంకాలను అధిగమిస్తారు. కళాకారులకు అవకాశాలు పెరుగుతాయి. రచయితలు, క్రీడాకారులు ప్రతిభను చాటుకుంటారు. 12,13 తేదీల్లో కొత్తగా అప్పులు చేస్తారు. శారీరక రుగ్మతలు. ఆకస్మిక ప్రయాణాలు. దుర్గాదేవి స్తోత్రం పఠించండి.

సింహం : మఖ, పుబ్బ, ఉత్తర 1వ పాదం

ఆదాయం పెరుగుతుంది. కార్యక్రమాలన్ని సమయానికి పూర్తి చేస్తారు. ఇంటి నిర్మాణ యత్నాలు ఫలిస్తాయి. నిరుద్యోగులకు ఉద్యోగావకాశాలు. వ్యాపారులు కొత్త సంస్థలు ఏర్పాటు చేస్తారు. పారిశ్రామికవేత్తలకు సంతోషకరమైన సమాచారం. పరిశోధకులు, క్రీడాకారులు కొంత ప్రగతి సాధిస్తారు. 9,10 తేదీల్లో అనుకోని ఖర్చులు. కుటుంబంలో చికాకులు. హనుమాన్ ఛాలీసా పఠించండి.

కన్య : ఉత్తర 2, 3, 4 పాదాలు, హస్త, చిత్త 1,2 పాదాలు

రావలసిన డబ్బు అంది అవసరాలు తీరుతాయి. విద్యార్థులకు ఫలితాలు ఉత్సాహాన్నిస్తాయి. సమాజంలో పలుకుబడి, గౌరవం పెరుగుతాయి. నూతన ఒప్పందాలు కుదురుతాయి. వ్యాపారులకు లాభాలు గడిస్తారు. ఉద్యోగులకు ఉన్నత పదవులు. రాజకీయవేత్తల యత్నాలు సఫలం. కళాకారులు, రచయితలకు నూతన అవకాశాలు. 9,10 తేదీల్లో కుటుంబంలో ఒత్తిడులు. అన్నపూర్ణాష్టకం పఠించండి.

తుల : చిత్త 3,4 పాదాలు, స్వాతి, విశాఖ 1,2,3 పాదాలు

ఆదాయ మార్గాలు పెరుగుతాయి. నిరుద్యోగులకు శుభవార్తలు అందుతాయి. కొత్త వ్యక్తుల పరిచయాలు. కొన్ని కాంట్రాక్టులు దక్కుతాయి. వాహనాలు, స్థిరాస్తి కొనుగోలు యత్నాలు ఫలిస్తాయి. ఉద్యోగులకు మార్పులు ఉత్సాహాన్నిస్తాయి. రాజకీయవేత్తల కృషి ఫలిస్తుంది. రచయితలు, క్రీడాకారులకు అనుకూల సమయం. 11,12 తేదీలలో కుటుంబంలో సమస్యలు. వృధా ఖర్చులు. శ్రీకృష్ణాష్టకం పఠించండి.

వృశ్చికం : విశాఖ 4వ పాదం, అనూరాధ, జ్యేష్ఠ

ఆదాయం కంటే ఖర్చులు అధికమవుతాయి. తరచూ ప్రయాణాలు ఉంటాయి. కుటుంబ బాధ్యతలు ఉక్కిరిబిక్కిరి చేస్తాయి. వ్యాపారులు పెట్టుబడుల్లో నిదానం పాటించాలి. ఉద్యోగులకు కొత్త సమస్యలు. రాజకీయవేత్తలకు ఒత్తిడులు పెరుగుతాయి. రచయితలు, పరిశోధకులకు శుభవార్తలు. 10,11 తేదీలలో ఆకస్మిక ధనలాభం. వాహనసౌఖ్యం. అంగారక స్తోత్రం పఠించండి.

ధనుస్సు : మూల, పూర్వాషాఢ, ఉత్తరాషాఢ 1వ పాదం

ఆదాయం ఆశాజనకంగా ఉంటుంది. కొత్త

సింహంభట్ల సుబ్బారావు
6300674054

కార్యక్రమాలు సకాలంలో పూర్తి. నిరుద్యోగులకు ఉద్యోగావకాశాలు. వ్యాపారులు లాభాలు ఆర్జిస్తారు. నూతన పెట్టుబడులు అందుతాయి. ఉద్యోగులకు ప్రోత్సాహకరం. రాజకీయవేత్తలకు పదవులు దక్కుతాయి. కళాకారులు, క్రీడాకారుల ప్రతిభ వెలుగులోకి వస్తుంది. 13,14 తేదీల్లో ఆరోగ్య సమస్యలు. దక్షిణామూర్తి స్తోత్రం పఠించండి.

మకరం : ఉత్తరాషాఢ 2,3,4 పాదాలు, శ్రవణం, ధనిష్ఠ 1, 2 పాదాలు

ఆదాయం కొంత పెరిగి అవసరాలు తీరుతాయి. కుటుంబ సమస్యలు పరిష్కారం. వాహనాలు, భూములు కొనుగోలు చేస్తారు. వ్యాపారులకు భాగస్వాములతో తగాదాలు పరిష్కారం. ఉద్యోగులకు ఉన్నత హోదాలు. రాజకీయవేత్తలకు సంతోషకరమైన సమాచారం. క్రీడాకారులు, పరిశోధకులకు యత్నకార్యసిద్ధి. 9,10 తేదీలలో వృధా ఖర్చులు. స్వల్ప అనారోగ్యం. కనకధారా స్తోత్రం పఠించండి.

కుంభం : ధనిష్ఠ 3,4 పాదాలు, శతభిషం, పూర్వాభాద్ర 1,2,3 పాదాలు

ఉద్యోగయత్నాలలో కదలికలు కనిపిస్తాయి. వాహనాలు, ఆభరణాలు కొనుగోలు చేస్తారు. కొన్ని బాకీలు వసూలవుతాయి. వ్యాపారులకు వివాదాలు సర్దుబాటు కాగలవు. ఉద్యోగులకు అనుకూల సమయం. రాజకీయవేత్తలకు పదవులు దక్కుతాయి. రచయితలు, క్రీడాకారులకు సంతోషకరమైన సమాచారం అందుతుంది. 11,12 తేదీల్లో కుటుంబ సభ్యులతో తగాదాలు. శ్రీరామస్తోత్రం పఠించండి.

మీనం : పూర్వాభాద్ర 4వ పాదం, ఉత్తరాభాద్ర, రేవతి

ఆదాయం పెరిగి అవసరాలు తీరుతాయి. స్థిరాస్థులు కొనుగోలు చేస్తారు. కొత్త కార్యక్రమాలు నజావుగా పూర్తి చేస్తారు. సమాజ సేవలో పాల్గొంటారు. వ్యాపారులకు భాగస్వాముల నుంచి ప్రోత్సాహం లభిస్తుంది. ఉద్యోగులకు కొత్త నియమకాలు. కళాకారులకు నూతనోత్సాహం. క్రీడాకారులకు పురస్కారాలు. 12,13 తేదీల్లో వృధా ఖర్చులు. ఆరోగ్య సమస్యలు. ఆకస్మిక ప్రయాణాలు. ఆదిత్య హృదయం పఠించండి.

అధారాలు

అడ్డం

1. నూరేళ్లు బ్రతకమని దీవించడం (7)
6. సత్యం సుందరం ల నడుమ (2)
8. చలికాలం కప్పుకునేది (2)
9. మరువం కాదు మరో సుగంధం ది (3)
10. కొత్త దనం (3)
11. నదిలో స్నానానికి వేయాల్సింది (3)
13. రోడు (3)
14. అటుగా గుడిలో పూజారి తేగా కళ్లకద్దుకునే పాత్ర (5)
16. అతడు సినిమా హీరోయిన్ (2)
18. నేత కార్మికుడు ఏం వేసి జీవనం గడుపుతాడు (4)
19. మునుల తపోభంగానికి ఇంద్రుని పంపున వచ్చేది ఈమేనా? (2)
20. శిల్పికి సుత్తితోబాటు కావాల్సింది (2)
22. శంఖమే! (2)
23. అటుగా ముగింపు (2)
25. కదలదు వదలదు కాదు వీడు మరొకడు సినిమాగానూ వచ్చాడు (7)
27. గోడను అంటిపెట్టుకు బ్రతికే ప్రాణి (2)
29. సరుకు చివరకు రాలేదు (2)
31.లో బియ్యపు గింజు (4)
32. ప్రాదము (3)
34. అవధాని ఆశావాది ప్రకాశరావు అందుకున్న పురస్కారం సరికొత్తగా.... ! (3)
35. గెలుపు (2)

నిలువు

1. బాణము (3)
2. బంగారం ధర పెరుగును కాకపోతే..? (3)
3. ఆద్యంతాలు పోయిన ఆనందము (2)
4. సంస్కృతంలో ఉత్తర రామ చరిత్ర నాటకం రాసినవాడు (4)
5. తోట, అడవి (2)
6. జన్మానికో....ట అంటారు (4)
7. బుర్రకథలో కథకుడికి పక్కన (2)
10. అడుగునుంచి పాపోయిన వాసన (2)
12. గుర్రాన్ని ఎలా బంధించడం? (4)
13. ఉదయమే పక్షులు దీనికి బయలుదేరుతాయట (3)
15. తాపసి తా రాలేదు (2)
17. సుబ్రహ్మణ్య స్వామి (4)
18. మర్నాడు (3)
20. గర్భమునణుచు, చంపు (5)
21. తలక్రిందయిన ఆడ తాబేలు (2)
22. త్రిమూర్తులలో భోకాడైవం (4)
24. పార్వతి (2)
26. రసముతో కూడుకున్నదనే అర్థం (4)
28. తలక్రిందయిన శ్రీవల్లి (3)
30. కొల్లెరయిందని సామెత (2)
33. దేవాలయము (2)

మా చిరునామా : పదరసం, జాగృతి వారపత్రిక,
3-4-228/4/1, కాచిగూడ, హైదరాబాద్-27

పదరసం-311

1	2		3	4	5		6	7
8			9				10	
11		12			13			
		14	15				16	17
18						19		
				20	21			22
23	24		25				26	
	27	28					29	
30		31					32	33
34						35		

పదరసం - 311

పేరు :

చిరునామా:.....

పిన్ కోడ్ : మొబైల్ :

సమాధానాలను పైగడులలో పూరించి, కత్తిరించి కవర్ పై పదరసం నెం. వేసి 2021 మార్చి 22 లోగా జాగృతికి పంపండి. సరైన సమాధానాలు రాసిన వారిని విజేతలుగా ప్రకటిస్తాం. ఒకరిని లాటరీ ద్వారా ఎంపికచేసి నగదు బహుమతి అందజేస్తాం. తుది నిర్ణయం జాగృతి యాజమాన్యందే.

పదరసం - 307 సమాధానాలు

1	2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31	32
33	34	35	36	37	38	39	40

విజేతలు: టి.సాయిచరణ్, కె.వి.ఎస్.ఎన్ మూర్తి, టి. తులశమ్మ, జి.ఆర్.కె.రెడ్డి, కె.వి.రామమూర్తి, ఎ. నాగేంద్రమణి, పి. రాజేశ్వర రావు-హైదరాబాద్, వి.రూపలావణ్య, కె.కీర్తన, పి. నర్సింహారెడ్డి - వికారాబాద్, చెరుకు పల్లవి-జగిత్యాల, ఎం.విజయలక్ష్మి-కామారెడ్డి, వి.రంగనాథ్-నిజామాబాద్, ఇ.బ్రహ్మాండస్వామి, కె.శ్రీనిధి, కె.స్వప్న, కె.తిరుమలాచార్యులు - ప్రకాశం, సి.హెచ్.వి. చక్రపాణి-గుంటూరు, ఎస్.రాజు-కర్నూలు, టి.లక్ష్మీప్రసన్నం-తూ.గో., టి.సుబ్రహ్మణ్యం-నెల్లూరు, ఎస్.సుభాష్ చంద్రబోస్-విశాఖపట్నం, కె.అల్లీరాణి, పి.సీతామహాలక్ష్మి-తిరుపతి, కె. శివానంద రావు-బెంగళూరు, కె.కాంతామణి-భువనేశ్వర్. **బహుమతి పొందిన విజేత:** చెరుకు పల్లవి - జగిత్యాల.

చంద్రం

జీవన చదరంగం నేపథ్యంలో

చెక్

గత యేడాది ఫిబ్రవరి నెలలో నితిన్ నటించిన 'భీష్మ' చిత్రం విడుదలైంది. మార్బిలో లాక్డౌన్ రావడంతో సినిమా షూటింగ్స్ మాత్రమే కాదు థియేటర్లూ బండ్ అయ్యాయి. దాంతో నితిన్ 'భీష్మ' హిట్ నుండి సూపర్ హిట్ కు చేరుకోలేక పోయింది. సెట్స్ మీదున్న అతని సినిమాలూ వివిధ స్టేజీలలో ఆగిపోయాయి. ఇక అన్ లాక్ కారణంగా తిరిగి షూటింగ్స్ మొదలు కావడం, చివరి దశలో ఉన్న సినిమాల చిత్రీకరణ పూర్తి కావడంతో ఇప్పుడు ఒక్కొక్కటిగా విడుదల అవుతున్నాయి. అయితే నితిన్ చిత్రాలలో తొలుత రావాల్సిన 'రంగీదే' ఈ యేడాది మార్చి 26న వస్తుండగా, దానికి ఓ నెల రోజుల ముందే ఫిబ్రవరి 26న 'చెక్' జనం ముందుకు వచ్చింది. హీరో నితిన్, డైరెక్టర్ చంద్రశేఖర్ యేలేటి కాంబినేషన్ లో ఆనంద్ ప్రసాద్ ఈ చిత్రాన్ని నిర్మించారు.

కథ విషయానికి వస్తే ఆదిత్య (నితిన్) అనాథ. చిన్నప్పుడే పొట్టకూటి కోసం దేశంలోని వివిధ ప్రాంతాలలో తిరుగుతూ అనేకానేక విద్యలు నేర్చుకుంటాడు. చురుకైన అతని బుర్రను సైబర్ క్రైమ్ కు ఉపయోగిస్తుంటాడు. ఒకానొక సమయంలో అతనికి తెలియకుండానే ఉగ్రవాదుల ఉచ్చులో చిక్కుకు పోతాడు. ఫలితంగా 40 మంది మృతికి కారకు డయ్యాడనే ఆరోపణపై పోలీసులు కోర్టులో దోషిగా నిలబడతారు. న్యాయస్థానం ఉరిశిక్ష వేస్తుంది. చేయని ఆ నేరం నుండి ఆదిత్య ఎలా బయటపడ్డాడు? టెర్రరిస్ట్ అనే ముద్రపడిన ఆదిత్యను జైలు నుండి బయటకు తీసుకు రావడానికి లాయర్ మానస (రకుల్ ప్రీత్ సింగ్) ఎలాంటి సాయం చేసింది? ఉన్నట్టుండి కనిపించకుండా పోయిన ఆదిత్య ప్రియురాలు యాత్ర (ప్రియా ప్రకాష్ వారియర్) ఏమైపోయింది? అనేది మిగతా కథ.

ఓ రకంగా చెప్పాలంటే ఇటీవల తెలుగులోనూ కోర్ట్ డ్రామాలు పెరిగిపోయాయి. గతంలో కొద్ది పాటిగా జైలు డ్రామాలు వచ్చిన అవి చాలా తక్కువ. అయితే.. ఈ యేడాది 'రెడ్', 'మాస్టర్' చిత్రాలలో ఈ రెండు అంశాలు మనకు కనిపిస్తాయి. హీరో నితిన్ కు ఇది భిన్నమైన చిత్రం. కాబట్టి అతని అభిమానులు ఓ కొత్త నితిన్ ను ఇందులో చూసే ఆస్కారం ఉంది. కానీ దర్శకుడు చంద్రశేఖర్ ఏలేటి తన తొలి చిత్రం 'ఐతే' నుండి విభిన్నమైన కథాంశాలనే ఎంపిక చేసుకుంటూ వస్తున్నాడు. తీవ్రవాదం నేపథ్యంలో సినిమాలు చేయడం అతనికి కొత్త కాదు. ఇదీ అదే కోవకు చెందిన కథ. గత చిత్రాలు కమర్షియల్ గా ఏ స్థాయి విజయం సాధించాయనే

అంశాన్ని పక్కన పెడితే, ఆయనకంటూ కొంత మంది అభిమానులను సృష్టించాయన్నది వాస్తవం. కానీ వాటితో పోల్చితే 'చెక్'లో ఆ కొత్తదనం కనిపించదు. ఏ సన్నివేశానికి ఆ సన్నివేశం బాగానే ఉన్నా, మొత్తంగా సినిమా చూసినప్పుడు మనకు పూర్తి స్థాయి సంతృప్తి లభించదు. అసలు తీవ్రవాదులు ఆదిత్యను ఎందుకు పావుగా ఉపయోగించుకున్నారనే విషయంలో ఎలాంటి క్లారిటీ లేదు. అలానే యాత్ర పాత్ర నేపథ్యం ఆమె ఆదిత్యను ఎందుకు ట్రాప్ చేసిందనే దానికి సమాధానం లభించదు. అయితే... క్లయ్ మాక్స్ లో ఆదిత్య తనపై ఉన్న తీవ్రవాది అనే ముద్రను త్వరలోనే తొలగించుకుంటానని చెప్పడంతో ఈ సినిమాకు సీక్వెల్ ఉంటుందనే విషయం అర్థమైపోయింది. అయినా... ఇలాంటి జైల్ డ్రామాలు తెరకెక్కించేప్పుడు చంద్రశేఖర్ ఏలేటి ఇంకాస్తంత విపులంగా దీనిని చూపించి ఉండాలి. పోరాట దృశ్యాల నిడివి కూడా అధికంగా ఉండటం కాస్తంత చికాకును తెప్పించేది. ఇక నితిన్ జైలు నుండి ఎస్పీఎ్ ఆయ్యో సన్నివేశాలు ఏ మాత్రం కన్వెన్షింగ్ గా లేవు. ఈ తరహా థ్రిల్లర్ సినిమాలను చూసే జనం లాజిక్ పట్టించుకోలేదని దర్శక నిర్మాతల ఆలోచన కావచ్చు. ప్రజల దృష్టి తన మీద పడటం కోసం ఆదిత్య చదరంగం ఆటను పావుగా తీసుకోవడం బాగానే ఉన్నా, అది మైండ్ గేమ్ కాబట్టి, ఆ తరహాలోనే అతను జైలు నుండి బయట పడటానికి కృషి చేసినట్లు చూపిఉంటే ఇంకా బాగుండేది. పైగా చిత్ర కథానాయకుడు బేసికల్ గా వైట్ కాలర్ మోసాలకు పాల్పడే వ్యక్తి కావడంతో అతనికి అకారణంగా ఉరిశిక్ష పడిందన్నా కానీ ప్రేక్షకులకు ఎలాంటి జాలీ కలిగే ఆస్కారం లేకపోయింది.

నటీనటుల విషయానికి వస్తే నితిన్ నటన బాగుంది. సినిమా ప్రారంభం నుండి చివరి వరకూ ఒకే రకమైన మూడ్ ను కంటిన్యూ చేశాడు. మలయాళ నటి ప్రియా ప్రకాష్ వారియర్ అతిథి పాత్రకు ఎక్కువ కథానాయికకు తక్కువ అని చెప్పాలి. ఆమెకు పెద్ద గుర్తింపు నిచ్చే పాత్ర కాదని. ఇక ఇందులో కీలక పాత్ర పోషించిన రకుల్ ప్రీత్ సింగ్ లాయర్ పాత్రలో

కాస్తంత కొత్తగా ఉంది కానీ ఆమెను దర్శకుడు పూర్తి స్థాయిలో ఉపయోగించుకోలేదనిపిస్తుంది. పోసాని నటనలో మొనాటనీ వచ్చేసింది. ఆయన ఆ డైలాగ్ మాడ్చులేషన్, బాడీ లాంగ్వేజ్ ను మార్చుకుంటే బెటర్. ఇక జైలు జీవితం గడిపే చందరంగం మాస్టర్ శ్రీమన్నారాయణగా సాయిచంద్ చక్కగా నటించారు. అయితే ఆదిత్య, శ్రీమన్నారాయణ మధ్య అనుబంధాన్ని మరింత బలంగా చూపించాల్సింది. హార్షవర్థన్ కాస్తంత కామెడీ పండించే ప్రయత్నం చేశాడు. సాంకేతిక నిపుణుల్లో చెప్పుకోవాల్సిన వ్యక్తి కళ్యాణీ మాలిక్. 'ఐతే' తర్వాత మరోసారి చంద్రశేఖర్ ఏలేటి మూవీకి సంగీతం అందించే అవకాశం కళ్యాణీ మాలిక్ కు లభించింది. ఉన్నది ఒక్క పాటే అయినా బాణీ బాగుంది. నేపథ్య సంగీతం కూడా చక్కగా ఉంది. రాహుల్ శ్రీవాత్సవ్ సినిమాటోగ్రఫీ బాగుంది. దర్శకుడు చంద్రశేఖర్ ఏలేటి రాసుకున్న సంభాషణలు బాగున్నాయి కానీ కొన్ని కొన్ని సందర్భాలలో అవి సంస్కృత సుభాషితాలను వల్లవేయడం కాస్తంత ఎబ్బెట్టుగా ఉంది. కొత్తదనం కోరుకునే ప్రేక్షకులు, చంద్రశేఖర్ ఏలేటి అభిమానులు భారీ అంచనాలతో 'చెక్' చిత్రానికి వెళితే నిరాశకు గురికాకతప్పదు. ఇది జస్ట్ టైమ్ పాస్ మూవీ అంతే!

వ్యాసకర్త : సీనియర్ జర్నలిస్ట్

తామెవరో, ఎటువంటి ఘనచరిత్రకు వారసులలో
మన భావితరాలకు తెలియాలి గదా!
ఆ దృష్టితో రూపొందించినదే ఈ బాల పుస్తకమాల

భారత భారతి

బ.ఆర్.ఎం. ఆంబేద్కర్
జన. 4.4.1891 - మరణ. 9.8.1957

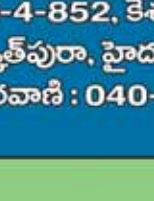
సర్దార్ వాల్లభభాయి
పటేల్

యాశ్వాంత్ రావు చౌదవీ
చౌదవీ

డా. బి.ఆర్.ఆంబేద్కర్

రాజగోపాలాచారి

అతి తక్కువ ఖరీదులో లభిస్తున్న అత్యంత ఉపయోగకరమైన
భారత భారతి పుస్తకమాలను మీ ఇంటిలో,
పాఠశాలలో చదివించండి.
మీ పిల్లలు నవ్వమైనది ఎదగడానికి దోహదపడండి.

భారత భారతి బాల పుస్తకమాలగా ఇప్పటికి వెలువడిన
169 పుస్తకాలు విడివిడిగా ఒక్కొక్కటి 15 రూపాయలు.
మొత్తం సెట్ 2200 రూ.లకే లభిస్తుంది.

పి.ఆర్.ఎం. నెల్లూర
నెల్లూర

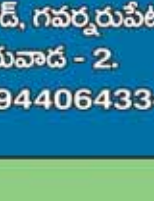
సర్దార్ వాల్లభభాయి
పటేల్

యాశ్వాంత్ రావు చౌదవీ
చౌదవీ

డా. బి.ఆర్.ఆంబేద్కర్

రాజగోపాలాచారి

సాహిత్యనికేతన్

3-4-852, కేశవనిలయం,
బర్మాటేపురా, హైదరాబాద్ - 27.
దూరవాణి : 040-27563236

అల్లసాని సత్యనారాయణ

మినీమీ బాబా

సాహిత్యనికేతన్

పిలూరురోడ్, గవర్నరుపేట,
విజయవాడ - 2.
దూరవాణి : 9440643348

From:

JAGRITI Telugu Weekly

Jagriti Bhavan, H.No.3-4-228/4/1,

Lingampally, Kachiguda, Hyderabad-500027

email : jagritiweekly@gmail.com, web : jagritiweekly.com

Date of Publication Every Monday : 08.03.2021

Date of Posting Every Friday & Saturday

Postal Regn. No. HSE/1052/2021-2023

RNI Regd. No. 3270/57

Volume : 73 Issue : 18

MAHAVEER

GROUP OF INSTITUTIONS

(AN ISO 9001-2008 CERTIFIED INSTITUTION)

Estd : 2001

Courses Offered :

B.Tech	ECE EEE CSE IT MECH. CIVIL AERO	PG
M.Tech	DE & CS VLSI PE & ES CSE SE AMS	MBA

Counseling Code : MHVR

MAHAVEER

INSTITUTE OF SCIENCE & TECHNOLOGY

(Approved by AICTE, Affiliated to JNTUH, Hyderabad.)

Email: mist.admissions@gmail.com | website : mist.ac.in

Estd : 2009

Courses Offered :

Polytechnic	DECE DEEE DCME DME DCE
--------------------	--------------------------------

Counseling Code : MHVR

MAHAVEER

Institute of Science & Technology Polytechnic (2nd Shift)

(Approved by AICTE, Affiliated to SBTET Hyderabad.)

Email: mist.admissions@gmail.com | website : mist.ac.in

Estd : 2010

Courses Offered :

B.Tech	ECE EEE CSE MECH.
---------------	-------------------------

Counseling Code : AARM

AAR MAHAVEER

ENGINEERING COLLEGE

(Approved by AICTE, Affiliated to JNTUH, Hyderabad.)

Email: aarm.admissions@gmail.com | website : aarm.ac.in

Estd : 2014

Courses Offered :

B.Com	Computers & General	B.Sc	MSCs
--------------	---------------------	-------------	------

MAHAVEER DEGREE COLLEGE

For Arts, Commerce & Science

(Approved by Telangana Govt. - Affiliated to Osmania University)

Email: mdc.admissions@gmail.com | website : mahaveerdegreecollege.com

Sponsored by MAHAVEER EDUCATIONAL SOCIETY

FOR NRI / MANAGEMENT SEATS

Ph: 040-29880079, 29880086, 29880089, 29880081, 29880087

Cell : 9542001907, 9849944411

Vyasapuri, Bandlaguda, Post : Keshavgiri, Hyderabad - 500 005.